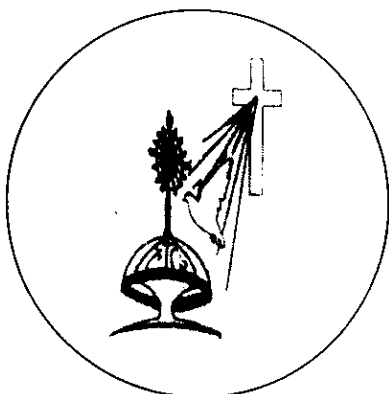

ትምህርት ድረን

በጥንታዊያን የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ሊቃውንት
አስተምህሮ ላይ የተመሠረተ አርቶዶክሳዊ ትምህርት
በካህናት ብርሃን ስብከተ ወንጌል (ዘኢትዮጵያ)
ትምህርትና ስልጠና ዋና ክፍል የተዘጋጀ
የመ. ሣ. ቁ 11 06 09 አዲስ አበባ - ኢትዮጵያ

1ኛ መጽሐፍ 2ኛ ዕትም

1998 ዓ.ም

ጸሎተ ሃይማኖት

ነአምን በ፩ዱ አምላክ እግዚአብሔር አብ አጋዜ ኩሉ ገባሬ ሰማያት ወምድር ዘያስተርኢ ወዘኢያስተርኢ ፡፡ ወነአምን በ፩ዱ እግዚእ ኢየሱስ ክርስቶስ ወልደ-አብ ዋሕድ ዘህልው ምስሌሁ እም-ቅድመ ይትፈጠር ዓለም ብርሃን ዘእም-ብርሃን አምላክ ዘእም-አምላክ ዘበአማን ዘተወልደ ወአኮ ዘተገብረ ዘዕሩይ ምስሉ-አብ በመለኮቲ ዘቦቲ ኩሉ ኮነ ወዘእንቤለሁስ አልቦ ዘኮነ ወኢምንትኒ ዘበሰማይኒ ወዘበምድርኒ፡፡

ዘበእንቲአነ ለሰብእ ወበእንተ መድኃኒትነ ወረደ ንምሰማያት ተሰብኢ ወተሠገወ እመንፈስ ቅዱስ ወእማርያም እምቅድስት ድንግል ኮነ ብእሴ ወተሰቅለ በእንቲአነ በመዋዕለ ጲላጦስ ጴንጤናዊ ሐመ ወሞተ ወተቀብረ ወተንሥእ እሙታን አመ ሃልስት ዕለት በከመ ጽሑፍ ውስተ ቅዱሳት መጻሕፍት ዐርገ በሰብሐት ውስተ ሰማያት ወነበረ በየማን አቡሁ ዳግመ ይመጽእ በሰብሐት ይኮንን ሕያዋን ወሙታን ወአልቦ ማጎለቅት ለመንግሥቱ፡፡

ወነአምን በመንፈስ ቅዱስ እግዚእ ማኅዋዊ ዘሠረፀ እምአብ ንስግድ ሎቲ ወንሰብሐ ምስለ አብ ወወልድ ዘነበበ በነቢያት፡፡ ወነአምን በአሐቲ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እንተ ላዕለ ኩሉ ጉባኤ ዘሐቀርያት ፡፡ ወነአምን በአሐቲ ጥምቀት ወንጌፎ ትንሣኤ ሙታን ወሕይወተ ዘይመጽእ ለዓለመ ዓለም

አማርኛው

ሁሉን በፈጠረ አንድ አምላክ በሚሆን በእግዚአብሔር አብ እናምናለን ፡፡ ሰማይና ምድርን የፈጠረ የሚታየውንና የማይታየውንም ፡፡

ዓለም ሳይፈጠር ከእርሱ ጋራ በነበረ አንድ የአብ ልጅ በሚሆን በአንድ ጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እናምናለን፡፡ ከብርሃን የተገኘ ብርሃን ከእውነተኛ አምላክ የገኘ አምላክ የተወለደ እንጂ ያልተፈጠረ በባህርዩ ከአብ ጋር የሚተባከል ሁሉ በእርሱ የሆነ በሰማይም ካለው በምድርም ካለው ያልእርሱ ምንም ምን የሆነ የለም፡፡ ስለኛ ስለሰዎች እኛን ለማዳን ከሰማይ ወረደ፡፡ በመንፈስ ቅዱስ ግብር ከቅድስት ድንግል ማርያም ፈጽሞ ሰው ሆነ ደግሞም ስለ እኛ ተሰቀለ በጴንጤናዊው በጲላጦስ ዘመን እርሱ መከራን ተቀበለ ሞተ ተቀበረ በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ተለይቶ ተነሣ በቅዱሳት መጻሕፍት እንደተጻፈው በክብር በምስጋና ወደ ሰማይ ዐረገ በአባቱም ቀኝ ተቀመጠ ዳግመኛም በምስጋና ይመለሳል በሕያዋንና በሙታን ለመፍረድ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም፡፡

በመንፈስ ቅዱስም እናምናለን እርሱ ጌታ ሕይወትን የሚሰጥ ከአብ የሠረፀ ከአብና ከወልድ ጋራ በአንድነት እንስግድለታለን እናመሰግናለን እርሱም በነቢያት አድሮ የተናገረ ነው፡፡

ከሁሉ በላይ በምትሆን ሐዋርያት በሰበሰቧት በእንዲት ክብርት ቤተ-ክርስቲያን
እናምናለን። በእንዲት ጥምቀትም እናምናለን። የሙታንንም መነሣት ተስፋ
እናደርጋለን የሚመጣውንም ሕይወት ለዘላለሙ ።

ርዕስ

ገጽ

፩. የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን.....

፪. መግለጫ.....

፫. የሰው ተፈጥሮና ውድቀቱ.....

፬. ኃጢአት.....

፭. የደኅንነት ተስፋ.....

፮. የተስፋው ፍጻሜ (ክርስቶስ)

፯. ደኅንነትን መቀበል.....

፰. የደኅንነት በረከት

፱. መንፈሳዊ እድገት.....

፲. ፈተና

- ፩ ጥናቱን በሚገባ ለመጀመርና ለማጠናቀቅ ለአባቶቻችን ለነቢያትና ለሐዋርያት እውቀትን የሰጠ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ እንዲረዳችሁ ከሁሉ በፊት በጸሎት ጀምሩ።
- ፪ በየትምህርቱ የተገለጡትን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች በጥንቃቄና በማስተዋል
- ፫ በማንበብ ዋና መልእክታቸውን ለመረዳት ሞክሩ
- ፬ የሙከራ ጥያቄዎችን በየግላችሁ በመሥራት ራሳችሁን ፈትኑ
- ፭ በጽሑፉ መጨረሻ ላይ ያለውን ፈተና እንደአመኙነቱ በግልና በቡድን በመሥራት ከመጽሐፉ ጋራ አብሮ በተላከው የመልስ መስጫ ወረቀት ላይ በመሙላት በአድራሻችን መላክ ይጠበቅባችኋል።
- ፮ የሙከራ ጥያቄዎችና የፈተናው ውጤት ከሁለተኛው የትምህርት መጽሐፍ ጋር ይላክላችኋል።
- ፯ በመግለጫው ላይ እንደተገለጠው የእያንዳንዱን የትምህርት ክፍል-ጊዜ በጊዜው ለማጠናቀቅ ፈተናዎችን በተመደበላቸው ጊዜ ሠርታችሁ መላክ ይጠበቅባችኋል።

ማሳሰቢያ

- ፩ በዚህ መጽሐፍ የተጠቀሱት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች በሙሉ የተወሰዱት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ-ክርስቲያን ካላተመኘው ከሰማንያ አንዱ /81/ መጽሐፍ ቅዱስ ነው።
- ፪ የሊቃውንት ምሥክርነት የሚሉት ደግሞ ከሃይማኖተ-አበው ከመጽሐፈ-ቅዱሴና (ባለምልክቱ) የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን የጸሎት መጽሐፍ በስደት ዘመን ከተባሉት የቤተ-ክርስቲያኖችን መጻሕፍት ነው።

ይህን ትምህርት ለመከታተል ለሚፈልጉ የቤተ-ክርስቲያኖችን ሰዎች በአካባቢያችሁ ቢኖሩ ከመጽሐፉ ጋር የተላከላችሁን ቅጽ ሞልተው እንዲልኩልን ትብብራችሁን እንጠይቃለን።

የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን

አጭር ታሪክ

ጥንታዊቷና በሁሉም ያገሪቱ ክልሎች የተዘረጋችዋ ቤተ-ክርስቲያኖችን በፋኛው ክፍለ ዘመን በትውልዱ ሰርያዊ በሆነው በወቅቱ የእስክንድርያ ጳጳስ ከነበረው ከአትናቴዎስ እጅ የአገልግሎት ሥልጣንና ጋላፊነት ተቀብሎ በመጣው በፍሬምናጦስ (የመጀመሪያው የሃገራችን ጳጳስ) በኋላም በወንጌል አገልግሎቱ አባ ሰላማ (የሰላም አባት) ከሣቴ ብርሃን (ብርሃን ገላጭ) እየተባለ በተጠራው ሊቀ ጳጳስ አማካኝነት ክርስትናን ተቀብላና ብሔራዊ ሃይማኖት አድርጋ የኖረች ቤተ-ክርስቲያን (ሀገር) ስትሆን በአሁኑ ጊዜ። በብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት የምትመራ ከ40ሺ በላይ አገልጋዮች ያሏት በ35ሺ አጥቢያዎች ተከፍላ ቁጥሩ 40 ሚሊዮን የሚደርስ ተከታይ ያላት ናት። የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን በባህል በቅርስ የግሏ በሆነ የሥነ-ጽሑፍ የፊደል እንዲሁም በሌሎች ዓለማት የማይገኙ የእምልኮ ሥርዓትና መሣሪያዎች ባለቤት የሆነች ታላቅና ጠንካራ መዋቅር ያላት ቤተ-ክርስቲያን ናት።

የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን በሦስት ማለትም በገዳም፣በደብርና በአጥቢያ ቤተ-ክርስቲያን የአተካክል ሥሪት የተመሠረተ አደረጃጀት አላት ።

፩ በገዳም:-

ይህም ማለት ሴትና ወንድ መነኮሳት ቦታ ተወስኖላቸውና በጎብረት እየሠሩ የሚኖሩበት ሥፍራ ሆኖ በተለምዶም ከዓለም የተለዩ ተብሎ የሚታወቅ ነው። በአንዳንድ ቦታዎች የሴቶች ወይም የወንዶች ተብሎ ሊገደም ይችላል።

፪ በደብር (አድባራት) :-

ይህ ደግሞ በከብር /በደረጃ/ ከአጥቢያ ቤተክርስቲያን ከፍ ያለ በልዩ ልዩ አገልግሎት ዓይነትና ብዛት ያላቸውን አገልጋዮች የያዘ ቦታን የሚያመለክት ነው።

፪ በአጥቢያ ቤተ-ክርስቲያን:-

ይህም ዋና ዋና መንፈሳዊ ሥርዓቶችን ሊፈጽሙ የሚችሉ መጠነኛ አገልጋዮችን የያዘና እንደ አባላቶቹ አቅምና ችሎታ የሚተዳደር ቦታን የሚያመለክት ነው፡፡

ቤተ-ክርስቲያኒቱ በዋነኛነትና በመደበኛነት የተቀበለችቸው የአገልግሎት መዓርጋት (ስያሜዎች) አሉ እነርሱም ጽጽስና ቅስናና ዲቁና ናቸው፡፡

፩ ጽጽስና:-

ትልቁና የመጨረሻው የቤተ-ክርስቲያኒቱ የአገልግሎት ዕርክን ሲሆን ዋና ሥራው ዲያቆናትንና ቀሳውስትን ለቤተ-ክርስቲያን አገልግሎት መሾም ዐቢይ የሆኑ ነገሮችን በመባረክ ለአገልግሎት እንዲበቁ የማድረግ በቤተ-ክርስቲያኒቱ ሕልውና ማናቸውንም ውሳኔ ሰጪ የሆነ አካል ነው፡፡

ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ግን «የጳጳሳት መሪ» እየተባለ ይጠራ የነበረውና ሊቀ-ጳጳስ የሚለው መዐርግ ለሁሉም ጳጳሳት ተሰጥቶ «ፓትርያርክ» የሚለው ስምና ሥልጣን እንደ ዋና፡፡ ኃላፊና አለቃ ተቆጥሮ የጳጳሳት ብሉም የቤተ-ክርስቲያን የበላይ ኃላፊ ሆኖ ያገለግላል፡፡ ትርጉሙም ርእሰ አበው (የአባቶች አለቃ ማለት ነው)

፪ ቅስና:-

ከዲቁና ቀጥሎ የሚገኝ መዓርግ ሲሆን በዋናነት የዕለት ተዕለት አገልግሎቱንና መንፈሳዊውን የአምልኮ ሥርዓት በኃላፊነት የሚያከናውን ዐበይት ምሥጢራትን በመፈጸምና በማስፈጸም (ጥምቀትን ቁርባንን) ወዘተ በተጨማሪም እንደ ግለሰቡ አቅምና ችሎታ የወንጌል ስብከትን የሚያከናውን ክፍል ነው፡፡

፫ ዲቁና:-

በዚህ ማዕረግ ያለ አገልጋይ ለጳጳሱና ለቀሱ ረድዕ /ረዳት/ ሆኖ የሚያገለግል በቤተ-መቅደስ የጌታን ራት (ቅዱስ ቁርባን) የሚያዘጋጅ ከቀሱና ከጳጳሱ ጋር በመሆን የአምልኮውን ሥርዓት የሚያከናውን ነው፡፡

በቤተ-ክርስቲያኒቱ እንደዋና የአገልግሎት ክፍል የሚታወቁት እነኚህ ሲሆኑም ዘርፈ ብዙውን የቤተ-ክርስቲያኒቱን አገልግሎት ለማከናወንና ለማገዝ በተለምዶና በውርርስ የተሰየሙ በርካታ መዐርጋት አሉ፡፡ ከእነዚህም ጥቂቶቹ:-

፩ መርጌትነት:-

በቤተ-ክርስቲያኒቱ ከሚገኙ የትምህርት ዘርፎች ማለትም ከድን ከአቋቋም ከቅዱሴ ከቅኔ እንዲሁም ከአብነት ትርጓሜ ትምህርት ቤቶች ወዘተ በአንዱ ዘርፍ የተመረቁ ባለሙያ ሆነው የሚገኙ ሰዎች የሚመደቡበት ክፍል ነው፡፡ ዋና አገልግሎታቸውም በአምልኮ ሥርዓት በማግለት (በመዝሙር) አገልግሎት የሚያገለግሉ ናቸው፡፡ እያንዳንዱ ትምህርትም እንደ ትምህርቱ ዓይነት ከ6 እስከ 30 ዓመት ሊፈጅ ይችላል፡፡

፪ ምንኩስና:-

ምንኩስና ያለ ጋብቻ ወይም በልዩ ልዩ ምክንያት ያለ ሚስት ወይም ያለባል የሆኑ ሰዎች ሊገኙበት የሚችሉት ክፍል ነው፡፡ ክፍሉ (ምንኩስና) የትኛውንም ትምህርት ላይጠይቅ የሚችል ማንም በማንኛውም ጊዜ ሊሆነው የሚችል ሲሆን በተለይ ጽጽስና ምንኩስናን (ፈጽሞ ያለ ሚስት በድንግልና መገኘትን) እንደ አንድ መመዘኛ አድርጎ የተቀበለው በመሆኑ የአገልግሎት ክፍሉ በሰፊው ተቀባይነት እንዲያገኝ የተደረገ ነው፡፡

፪ ተብሕትውና:-

ያልመነከሰ (ች) ወይም የመነከሰ (ች) በማንኛውም ዕደሜ ውስጥ ያሉ ሰዎች በማንኛውም ጊዜ ሊሆኑት የሚችሉት ክፍል ሲሆን ዓላማው ከዓለም ተለይቶ በጸሎት ተወሰኖ የሚኖርበት ክፍል ነው፡፡

ከዚህም በተጨማሪ ቤተ-ክርስቲያናችን ሕልውናዋን ለማቆምም ሆነ

ተልዕኮዎን ለማስፈጸም በልዩ ልዩ ዘርፎች አገልጋዮቿን እያሰለጠነች የምታወጣባቸው ትምህርት ቤቶቿ ሥርዓተ ትምህርት /ካሪኩለም/ ነድፈው በተወሰኑ (በአስተማሪው) በጎ ፈቃደኝነትና የአኗኗር ሁኔታ በሚወሰን መልኩ እንዲሁም የተማሪውን የግል ፍላጎትና ጥረት የሚጠይቅ ሲሆን አልባሳትም ሆኑ የዕለት ምግብ በተማሪው ትክክላዊ የወደቀ ነው።

ከትምህርት ቤቶች ዓይነት ጥቂቶቹ

፩ የድን ትምህርት ቤት

ትምህርቱን ለማጠናቀቅ ከ10-20 ዓመት የሚፈጅ በቤተ-ክርስቲያኒቱ የአምልኮ ሥርዓት በዜማ የሚደረገውን የመዝሙር አገልጋዮች ለመሆን የሚማሩበት ነው።

፪ የአቋቋም ትምህርት ቤት

ከ8-12 ዓመት የሚደርስ ዓመትን የሚወስደው ይህ ትምህርት ቤት በዝማራ ላይ የተመሠረተና በዜማ በመሣሪያዎች (በጸናጽል፣ በከበሮ፣ በመቋሚያና በጭብጨባ) የታጀበ የመዝሙር አገልግሎት ለማቅረብ የሚችሉ አገልጋዮች የሚሰለጥኑበት ትምህርት ቤት ነው።

የቀመት ሥዕል

፫ የቅዳሴ ትምህርት ቤት :-

ትምህርቱን ለማጠናቀቅ ከ5-8 ዓመት የሚፈጅ ሙሉ የቤተ-ክርስቲያን የአምልኮ ሥርዓት ለመፈጸም በተለይ የጌታን ራት ለማካፈል ሥርዓተ

ክርስትናን (ጥምቀትን) የጋብቻን ሥርዓትና የሙታን መታሰቢያ ጸሎትን ለመፈጸም ጭምር ለማገልገል የሚበቁ አገልጋዮች ለመሆን የሚማሩበት ትምህርት ቤት ነው።

፬ የቅኔ ትምህርት ቤት

መንፈሳዊ መልእክት ያላቸውን ፍሬ ሐሳቦችን በምሳሌና በምሥጢር የተሰወሩ ቃላትና በዜማና በንባብ እንዲሁም በግጥምና በስድ ገባብ በጽሑፍ ለአገልግሎት የሚያቀርቡ ባለሙያዎችን የሚያፈራ ሲሆን ትምህርቱን ለመፈጸም ከ5-15 ዓመት ይፈጃል።

የተማሪዎች ስዕል

፭ የአብነት (የትርጓሜ) ትምህርት ቤት:-

በቅዱሳን መጻሕፍት ላይ ያተኮረ ቃል በቃል በማጥናት በመያዝና በቤተ-ክርስቲያኒቱ አንድ ጊዜ ነው ተብሎ ከተቀመጠው ትርጉም ሳይጨምርና ሳይቀንስ በቃል የሚያዘበት የትምህርት ዓይነት የሚሰጥበት ሲሆን በተለይ ከዘፍጥረት እስከ ራዕዩ የሐንስ ያለውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ትኩረት

ተሰጥቶት የሚጠናበት ነው። ትምህርቱን (የትርጉም ጥናቱን ማለት ነው) ለመፈጸም ከ15-30 ዓመት ይፈጃል። በትምህርት ቤቱ ትምህርቱን አጠናቀው የሚወጡት ተማሪዎች በመጽሐፉ የቃል በቃል ጥናት ውስጥ የመዝገቡ ቃላት ያህል የፊደላት ነቁጥ ሳይቀር የመያዝ ችሎታቸው ከፍተኛ ነው።

ከላይ ለመግለጽ እንደተሞከረው የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን የትምህርት ዓይነትና ይዘት የተማከለ አሠራርና ሥርዓተ-ትምህርት ተነድፎለት ወጥ በሆነ ጊዜና ቦታ የሚሰጥ ባለመሆኑ እንደ አስተማሪውና እንደ አካባቢው ልማድ ወግና ሥርዓት ስለሚሰጥ በመሠረታዊው ነገር አንድ ቢሆኑም አልፎ አልፎ በአካባቢውና በአስተማሪው ባሕርይ የሚወሰኑ ልዩነቶች ይገኙበታል።

በእንዲህ ዓይነት የትምህርት የአገልግሎት ክፍልና መዓርጋት ራሷን አደራጅታ በከበረውም ንጹሕ ወንጌል ተመሥርታ የነበረችና ቀደምት የሆነች ቤተ-ክርስቲያን ናት።

የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን መሠረቷ

የቤተ-ክርስቲያኒቱ መሠረት በዕብ ፲፪+፩-፪ እንደተጠቀሰው ኢየሱስ ክርስቶስ ሲሆን ይህን መሠረት በማድረግ፡-

- ፩ የተቀበለቻቸው የሃይማኖት ውሳኔዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሆናቸው
- ፪ በመጽሐፍ ብቻ ተቀምጠው ያሉት ትክክለኛ የሆኑት የነገረ-መለኮት ትምህርቶቿ (ትምህርተ-ሥላሴ ያልተበረዘው የሥጋዊ ትምህርቷ)
- ፫ ዛሬ የተመሠረቱበትን ዓላማ ስተው ለሌላ አገልግሎት ቢውሉም ከልደቱ እስከ ዕርገቱ የሚያሳዩ ሥዕላት በቤተ-ክርስቲያን መገኘታቸውና የተጀመሩበት ዓላማ ታሪክ
- ፬ ጀማሪዋ (ከሣቴ-በርሃን) በወቅቱ ዓለም አቀፍ ተቀባይነትና ዕውቀት ከነበረው ከእትናቴዎስ መማሩና መሾሙ
- ፭ የቤተ-ክርስቲያን ምሥጢራት እየተባሉ የሚጠሩት (ጥምቀትና ቁርባን) በቤተ-ክርስቲያናችን መገኘታቸው ቤተ-ክርስቲያኒቱ ጥንት ለመሥራቷ በሐዋርያት መሠረት ላይ የተመሠረተች ቤተ-ክርስቲያን እንደነበረችና ሌሎችም ምሥክሮች ናቸው።

የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን ለሀገራችን ያበረከተችው

- ፩ ቋንቋን ከነፊደሉ በማዘጋጀትና ለባለ ቋንቋዎች ፊደልን መሥራት
- ፪ መንፈሳዊና ሥጋዊውን አስተዳደር በመቅረጽ ሕዝብ የሚተዳደርበት ሕግ መስጠቷ
- ፫ ሀገሪቱ እንደሌሎች የአፍሪካ ሀገራት ከክርስትና የተለየ በሌላ እምነት እንዳትወሰድ መከላከል
- ፬ ወራሪዎችን ለመከላከል ሕዝብን ማስተባበር
- ፭ ማግበራዊ ኑሮን መመሥረት (ጽዋ ዕድር ማግባር ወ.ዘ.ተ)
- ፮ ሀገራችንን የታሪክ፣ የቅርስ ባለቤትና ግምጃ ቤት ማድረግ
- ፯ የእግዚአብሔር ስም በምድራችን እንዲጠራ ምክንያት መሆንና በሕዝቡ ውስጥ ያሠረጸችው ፈሪሃ-እግዚአብሔር
- ፰ ሕዝቦቿ በእግዚአብሔር ፊት እንዲታሰቡና ከከፉ መከራ እንዲጠበቁ መጸለይ
- ፱ በሀገሪቱ የሥነ-ጽሑፍ ዕድገት እንዲመጣ ማድረግ ጥቂቶቹ ናቸው።

የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን የገጠሟት ችግሮች

- ፩ ከመጀመሪያው የቤተ-ክርስቲያኒቱ ጳጳስ «ሰላማ» ሞት በኋላ በቋንቋ በባህልና በሥርዓት እንግዳ የሆኑ ለ1600 ዓመታት ያህል በቤተ-ክርስቲያኒቱ ላይ የተሾሙ ጳጳሳት ከቡራኬ በስተቀር ለወንጌል አገልግሎት ትኩረት አለመስጠት
- ፪ በተለያዩ ምክንያቶችና ዓመታት ወደ ኢትዮጵያ የፈለሱት ነገዶች ይዘውት የመጡት የእምነትና የሥርዓት ተጽዕኖዎች
- ፫ የዩዲት ጉዲት ወረራና የ40 ዓመት ግዛቷ የፈጠረው የመጽሐፍና የመምህራን አልቂት እንዲሁም የይሁዲነት ባሕል መስፋፋት
- ፬ ነገሥታት ለቤተ-ክርስቲያኒቱ አገልጋዮች ልዩ ልዩ ስጦታ በቋስ በቤተ-ክርስቲያን ሥፍራን መያዝ (ሢሦ መንግሥት መስጠት)
- ፭ የግራኝ መሐመድ ወረራ ያስከተለው የሊቃውንት ጭፍጨፋ የአብያተ ክርስቲያናት ውድመትና የፈጠረው ክፍተት

- ፩ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የሌላቸው የስሕተት መጻሕፍት በገፍ እየተጻፉ ያለ እርምት የወደሙትን ለመተካት ሲባል ወደ ቤተ-ክርስቲያኒቱ እንዲገቡ መደረጉ
- ፪ ለጥቂት ጊዜም ቢሆን በዓፄ ሉስንዮስ ዘመን የገባው እንግዳ ትምህርትና ባሕል /ይህ ያስከሰተው የመጻሕፍት ብክለት.../
- ፫ በቤተ-ክርስቲያኒቱ ውስጥ በየጊዜው የተነሡት የትምህርት ዓይነቶች (ቅባት ፀጋ ነፋስ ተዋሕዶ .. በየአካባቢው ተነሥተው ቀያዊ የሆኑ የዜማ የአቋቋም የትርጓሜ የቅዳሴ ወዘተ ትምህርቶቿ የፈጠሩት ልዩነት)
- ፬ ወደ ሃገራችን የገቡ ሚስዮናውያን ከወንጌል ጋር ይዘውት የገቡት እንግዳ ባሕልና ልማድ የፈጠረው ጥርጥር በወንጌል አገልግሎቷ ላይ ተጽዕኖ አሳድረውባታል።

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን

ጥንታዊት ኦርቶዶክሳዊትና ሐዋርያዊት የነበረችው ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ዓለም ክርስቶስንና የክርስቶስ የሆኑትን ተከታዮችን ሁሉ ሲያግዝ (በአሥር ቤት ሲያጉር) ከሀገር ሲያሳድድ ለአናብስት እየጣለ በእሳት እያቃጠለ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ሲቃወም በነበረበት በዚያ በመጀመሪያው ዘመን ዘር ጎሳና ነገድ ቀለምና ቋንቋ ሳይከለክላት አስቀድሞ በግሪካዊው ወጣት ፍሬምናጦስ ቆይቶም የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያ ሊቀ ጳጳስ ሆኖ ሲሾም በአገልግሎት ስሙ ከሣቴ ብርሃን ሰላማ በተባለው አማካኝነት ክርስቶስንና የክርስቶስ የሆነውን ትምህርት በፈቃዱ ወደ እስክንድርያ ሐዋርያ በመላክ የእግዚአብሔር ሐሳብ የሆነውን አዲስ ኪዳን (ነገረ ድንኳን) የተቀበለች ብቸኛ ቤተ ክርስቲያን ነበረች።

ቤተ ክርስቲያናችን ክርስትናን በአዋጅ ብሔራዊ አድርጋ ካወጀችበት ጊዜ አገሰቶ (፫፻፱ ዓ.ም) እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ደግሞ ስለመጻናችን የሰው ልጅ ተብሎ መጠራቱን በተዋሽደው ሥጋ በመስቀል ላይ በመሞት የዓለምን ኃጢአት ያስወገደ «በግዑ ለእግዚአብሔር» እንደተባለ እኛን ስለማጽደቅ ደግሞ መበስበስን ሳያይ ከሙታን ተለይቶ በኃይል በሥልጣን የተነሣ እንደተጻፈው በክብር በምሥጋና እንዳረገና በእባቱ ዕሪና እንደሚኖር በመጨረሻው ዘመንም በሕያዋንና በሙታን ሊፈርድ ዳግመኛ እንደሚመጣ የምታምን እርሱንም (ክርስቶስን) በማወቅና በማመን መጻን የሚገኝበትን ጥበብ ሊሰጥ የሚችለውን ቃለ እግዚአብሔር እየሰበከች ለብዙዎች ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መፍለስ ምክንያት ሆኖ የቆየች ቤተ ክርስቲያን ናት።

ቤተክርስቲያናችን ጌታችን ለሐዋርያቱና ለሚተኪቸው ተረካቢ የእምነት አርበኞች ያዘዘውን ዓቢይ ተልዕኮ (ማቴ ፳፰+፲፱-፳) በየዘመናቱ የተነሡባትን ውስጣዊና ውጫዊ ችግሮች በመቋቋም ስታገለግል የቆየች ቢሆንም ዘመንን ዘመን ጊዜን ጊዜ ሲተካው የታሪኳ ዘመን ርዝማኔ የአሠቆፈሯ ስፋት የሕዝቧ

ቁጥር ብዛት እንዲሁም በልዩ ልዩ ምክንያቶች የገጠማት የሰባክያነ-ወንጌል እጥረት (አገልጋዩ ከተገልጋዩ አለመመጣጠን) ተዳምረው በተተክለችበት የእውነት ወንጌል መሠረት እንዳትገኝና ምዕመናቿም በቃለ እግዚአብሔር ተከትተው አኩል በሆነ የመንፈሳዊ ዕድገትና ዕውቀት አለመገኘት በፈጠረው ሁኔታ በየዘመናቱ ለተነሡና ለተመሠረቱ የሰህተትና የኑፋቂ ትምርቶች ሰለባ እንዲሆን በመደረጉ ሁል ጊዜ የምንናገረው ችግራችን ሆኖ እንዲታይ አድርጓል።

ዛሬ እንደቀደሙት የቤተ ክርስቲያን አንዳንድ ሰዎች ሃይማኖትን በአደራ ብቻ መቀበልና ማስተላለፍ የማይቻልበት ዘመን ላይ ደርሰናል። እያንዳንዱ ምዕመን ምን እንደሚያምን በማን እንደሚያምን የአምላኩን ፈቃድ እንዴት ለይቶና አውቆ መፈጸም እንደሚችል በመረዳትና በማወቅ ከስህተት ተጠብቆ ለመኖር የግድ መንፈሳዊ እውቀት ያስፈልገዋል።

ይህን የምንለው የሰህተት ትምህርቶች መብዛት የመናፍቃን መበራከት ብቻ ሳይሆን ራሱ እያንዳንዱ ምዕመን በውስጡ ለሚፈጠርበትና ለተፈጠረበት መንፈሳዊ ጥያቄ ከቤተ ክርስቲያን በቂና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሽ የሚሻበት ስለሆነም ጭምር ነው። ጌታችን በቃሉ «ከመ ዘነአምር ንነግር ... የምናውቀውን እንናገራለን» (ዮሐ ፫+፲፩) ሲል ዳዊት «አመንኩ በዘነበብኩ» «አመንሁ ስለዚህ ተናገርሁ» /መዝ ፻፲፭+፩/ እንዳለ በእርግጥም በክርስቶስ ክርስቲያን የሆነ ሁሉ የሚያምነውን የማያውቅ ያወቀውንም ያለፍርሃትና ያለእፍረት መናገር ተገቢ እውነት መሆኑን የሚያሳይ ነው።

ሃይማኖትህ ምንድን ነው? የምታምነው በማን ነው? ስለ አምላክህ ማንነት አስረዳኝ? የሃይማኖት ትምህርትና ሥርዓትህ ምንድንና እንዴት ነው? የሚሉትን ጥያቄዎች በሚገባ ያልተረዳና ያላወቀ ሁሉ ቅዱሱን ከእርኩሱ፣ የከበረውን ከተዋረደ፣ የጸደቀውን ከተኮነ መለየት ስለማይችል የእግዚአብሔር ቅዱስ ሐሳብና የረከሰውን የሰይጣን ሐሳብ ቀላቅሎ ራሱን ለጥፋት ከማዘጋጀቱ ባሻገር ለእግዚአብሔር ስም መሰደብ ዋነኛ ተዋናይ መሆኑ አይቀሬ ነው።

እምነት ከመስማት መስማትም በእግዚአብሔር ቃል በመሆኑ (ሮሜ) ማንኛውም ክርስቲያን ሁሉ እምነቱን የሚመሠርተውና የሚያገኘው

የእግዚአብሔርን ቃል በመስማትና በመማር ብቻ ነው። ቃሉም የሚገኘው በመጽሐፍ ቅዱስ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ የሰው ልጆች የሚረዱበትን አኳኋን ስለ ልዑል እግዚአብሔር ስም፣ ግብር፣ ባሕርይ፣ ማንነት፣ ስለ ሥነ ፍጥረት፣ ስለ ሰው ልጅ ተፈጥሮ፣ ከውድቀት በኋላ ስለነበረው ኑሮው በእግዚአብሔር ስለተዘጋጀው አዲስ ኪዳን (ጸጋና ጽድቅ) ስለ ክርስቶስ ወደ ዓለም መምጣት፣ በእርሱ ስለፈጸመልን ደገንነት፣ ስለ ክርስቲያናዊ ኑሮ፣ ስለ ዘመናቱ ሁኔታና ስለ ዓለማችን ፍፃሜ፣ ስለ ክርስቲያኖች የመጨረሻ ክብር፣ በዓለማችን ላይ ስለሚከናወኑ ድርጊቶች፣ በጥቅሉም የእግዚአብሔርን ሐሳብ ፈቃድ እቅድ አጠቃሎ የያዘ ብቸኛ የእግዚአብሔር ቃል ነው።

ክርስቲያኖች ስለ እግዚአብሔር አብ፣ ስለ እግዚአብሔር ወልድና ስለ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ማንነት እናውቅ ዘንድ በቅዱስ መጽሐፍ እንደተገለጠልን መሠት በፈሪሃ እግዚአብሔርና በቃለ እግዚአብሔር ዕለት በዕለት በጸጋ እየተረዳን በሥጋ ሕይወት እንኖር ዘንድ የተሰጠንን ዕድሜ በአግባቡ በመወጣት እንደ ሐዋርያት አባቶቻችንና እንደ ተከታይ መምህሮቻችን «ሩጫየን ጨርሻለሁ ሃይማኖቴን ጠብቂያለሁ መልካሙን ገድል ተጋድያለሁ» /በማለት/ የሚወደንና የሚወደድ አምላካችን በሚገለጥበት ጊዜ ልናገኝ የሚገባንን የጽድቅ አክሊል ለመቀበል ዛሬ በእምነትና በእግዚአብሔር ጸጋ ልናድግ ግድ ይለናል።

ይህን ሕይወት በምእመናን ሕይወት ለማምጣት ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ከተተካችበት ጊዜ አንሥቶ ምዕመናኗን በቃለ እግዚአብሔርና በመንፈስ እግዚአብሔር በማሳደግ ብዙ የደከመች ቢሆንም ከላይ እንደገለጥነው ካሉባት መጠነ ሰፊ ችግሮች ምክንያት ሁሉንም ምዕመናቿን ለማዳረስ አልተቻላትም።

በዚህም ምክንያት በርካታ ልጆቿ በእንግዳ በስህተት ትምህርቶች እየተጠለፉ በባዕድና በሰይጣን ሥራ ተባባሪ እየሆኑ ለቤተ-ክርስቲያንም ለእግዚአብሔርም ስም መሰደቢያና መሳለቂያ እየሆኑ መታየት ጀምረዋል።

ከቤተ-ክርስቲያናችን ትምህርት ቤቶች እየተመረቁ የሚወጡት ሰባክያነ-ወንጌል በአሁኑ ጊዜ የሚያደርጉት በጎና ሊቀጥል የሚገባው ምዕመናንን በእውነተኛው የክርስቶስ ወንጌል የማስታጠቅ ግብር ከፍተኛ ርብርብ

እየተደረገበት ያለ ቢሆንም አሁን ባለብን ብዙ ችግሮች ምክንያት ወደ ታሰበው ለመድረስ ብዙ እንደሚቀረን የታወቀ ነው።

ስለሆነም ማናችንም በቤተ ክርስቲያናችን ተወልደን ትምህርት፣ ባህሏን፣ ወንጌና ሥርዓቷን ተላብሰን ያደግን ልጆቿ ሁሉ ከመቼውም ጊዜ ይልቅ ገንዘባችንን፣ እውቀታችንን፣ ጉልበታችንን አስተባብረን እናት ቤተ-ክርስቲያናችን ለምታደርገው የጌታችን የመድኃኒታችን አደራ ተልዕኮ የየበኩላችንን ድርሻ መወጣት ይገባናል።

ከሣቱ ብርሃን ስብከተ ወንጌል (ዘኢትዮጵያ) በነቢያት ተተንብያ፣ በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ተመሥርታ፣ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ተገልጣ በሐዋርያት ተሰብካ፣ በደጋግ ተተኪ አባቶች ተላልፋ ከዘመናችን የደረሰችውን ቤተ-ክርስቲያን ምዕመናቿ ልዑል እግዚአብሔር ተቀዳሚና ተከታይ የሌለውን አንድያ ልጁን በሥጋ-ስብእ በመግለጥ ስለሁላችንም በደል ተላልፎ በመሰጠት በሞቱና በትንሣኤው ከወደቅንበት የኃጢአት ዕዳ ነፃ ማውጣቱን አውቀን ይህን በጌታችን ብቻ የተሰጠንን ነጻነት ጠብቀው በቃለ እግዚአብሔር አድገው በዘመናቱ ከሚነሡ የስህተትና የመናፍቃን ትምህርቶች ራሳቸውንና ቤተ-ሰቦቻቸውን እንዲጠብቁ እንዲሁም ለሚጠይቋቸው ሁሉ በቂና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሽ እንዲኖራቸው ለማድረግ የምታደርገውን ሥራ ለማግዘና ያለብንን የልጅነትና የትውልድ ክርስቲያናዊ አደራ ለመወጣት የሚመጣውን የክርስትና ታሪክ ተወቃሽነት ለማስወገድ የተቋቋመ ማኅበር ነው።

በመሆኑም ማኅበራችን በአሁኑ ጊዜ በቤተ-ክርስቲያናችን ያለውን ችግር በማጥናት ወቅታዊና አንገብጋቢ ናቸው ካላቸው ውስጥ ምዕመናንን በቃለ እግዚአብሔር ማሳደግ ዋነኛ ነገር ሆኖ በማግኘቱ ከሚያከናውኗቸው ዘርፈ ብዙ የአገልግሎት መስኮች መካከል አንዱ «የርቀት ትምሕርት» መርሐ ግብር ነው።

የዚህ የርቀት ትምህርት ዋና ዓላማ በጥቅሉ ከላይ እንዳልነገረ ተ-ክርስቲያናችን ለምታደርገው የስብከተ-ወንጌል አገልግሎት የበኩሉን ድርሻ መወጣት ሲሆን በተለይም በዚህ የርቀት የመላላክ ትምህርት መርሐ-ግብር፡-

፩+ በሥራ ምክንያት በቤተ-ክርስቲያን ዓውደ ምሕረቶችና በሰንበት ትምህርት ቤቶች በመገኘት መንፈሳዊውን ትምህርት መከታተል ላልቻሉ የእግዚአብሔርን ቃል እንዲያጠኑ ለመርዳት

፪+ የቤተ-ክርስቲያናችን ልጆች ባለብት ቦታና የሥራ መስክ ሆነው በሚኖራቸው ትርፍ ጊዜ ከቃለ እግዚአብሔር ጋር እንዲሆኑና በቂ የክርስትና ትምህርት/እውቀት/ እንዲኖራቸው ለማድረግ

፫+ ሰባክያነ-ወንጌል አናሳ በሆኑበት የሀገራችን አጥቢያዎች የሚኖሩ ምዕመናን መሠረታዊ የክርስትና ትምህርት እንዲያገኙና በቃለ እግዚአብሔር እንዲያድጉ

፬+ ሰባክያነ-ወንጌል ባለባቸው ቦታዎችም ቢሆን የዕድገትና የማጠናከሪያ ትምህርቶችን እንዲያገኙ በማግዘ ሰዎች ሁሉ እውነትን በማወቅ ወደሚገኝ መረዳት እንዲመጡ ለማድረግ ነው።

በዚህ የርቀት ትምህርት መርሐ-ግብር በደረጃና በዓይነት የተከፈሉ በተለያዩ ጊዜያት ተሠርተው የሚጠናቀቁ ትምህርቶች የተካተቱ ሲሆን ጥቅል ዝግጅት በደረጃ እያደገ (ጠንከር እያለ) የሚሄድን ዘዴ የተከተሉ ናቸው።

የትምህርት ዓይነቶችና የሚወስዱት ክፍለ ጊዜ

፩+ ትምህርተ ድጊን /የደገንነት ትምህርት/

ይህ መጽሐፍ ትምህርቱን ለማጠናቀቅ የሚፈጀው ጊዜ ሁለት ወይም ሦስት ወር ሲሆን የትምህርቱ ይዘት የሰውን ተፈጥሮ፣ ውድቀትና ከውድቀት ተነሥቶ የእግዚአብሔርን መንግሥት ይወርስ ዘንድ ልዑል እግዚአብሔር ያደረገለትን ጸጋና ምሕረት ተረድቶ በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ

ክርስቶስ የተፈጸመለትን የዘላለም ሕይወት እንዲያስተውል በዚያም እንዲኖር ለማሳወቅ ነው።

፪፥ መሠረታዊ የክርስትና ትምህርት (ይግማ)

ትምህርቱን ለማጠናቀቅ የሚወስደው ጊዜ 3 ወር ሲሆን ይዘቱም ከህልወተ እግዚአብሔር አስከፊ ፍፃሜ ዓለም ድረስ ያለውን ዓቢይ የክርስትና ትምህርት የያዘ ነው።

፫፥ የቅዱሳት መጻሕፍት ጥናት

/የጥናት መመሪያ ዕብራውያን፣ ገላትያ፣ ሮሜ፣ ኤፌሶንና የዮሐንስ ወንጌል/

ይህ ትምህርት በሦስት ዋና ዋና ክፍሎች ተከፍሎ የሚሰጥ የመልእክታት የወንጌላት በጥቅሉም የብሉይና የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት ጥናት ነው። ትምህርቱን ለማጠናቀቅ የሚያስፈልገው ጊዜ 6 ወር ነው።

፬፥ ታሪክ-ቤተ-ክርስቲያን

ይህ የትምህርት ዓይነት የቤተ-ክርስቲያን ልደት ዕድገትና የዘመናት ጉዞ ያሳለፈችውን የአገልግሎት ዘመንና በውስጧ የተከናወኑ ድርጊቶችን የምንማርበት ሲሆን በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች ተከፍሎ የሚሰጥ ነው። እነርሱም የቤተ-ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክና የኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን ታሪክ የሚሉ ናቸው። ትምህርቶችን ለማጠናቀቅ የሚፈጀው 1 ወር ነው።

፭፥ የአገልግሎት ትምህርት

ይህ የትምህርት ዓይነት ደግሞ ተማሪው የበኩሉን ክርስቲያናዊ ድርሻ ለመወጣት የሚያስችለውን የአገልግሎት ትምህርት እንዲያገኝ የሚረዳ ነው። ትምህርቱ የሚፈጀው አንድ ወር ተኩል ነው።

፮፥ የግዕዝ ቋንቋና የግብረ-ዲቁና ትምህርት

ይህ የትምህርት ዓይነት እየተረሳ የመጣውን የቤተ-ክርስቲያን የአገልግሎት ቋንቋ (ግዕዝ) ተማሪው መጠነኛ የሆነ እወቀት እንዲኖረው ለማድረግና በቤተ-ክርስቲያናችን ያለውን የአምልኮ ሥርዓት በተገቢው ሁኔታ እንዲያውቅና ሥርዓቱን ተካፋይ እንዲሆን ለማድረግ የማረዳው ሲሆን ሁኔታዎች ሲመቻቹ በቤተ-ክርስቲያናችን አባቶች በማስመስከር ዲቁናና ሌሎችም የአገልግሎት መዓርጋትን እንዲያገኙ ለማድረግ የሚጠቅም ነው። ትምህርቱንም ለማጠናቀቅ የሚፈጀው ስድስት ወር ነው።

ማሳሰቢያ፡- እያንዳንዱን የትምህርት ዓይነቶች ለፈጸሙ ተማሪዎች የተዘጋጀላቸውን የማኅበሩን ሰርተ-ፊኬትና ከጠቅላላው ትምህርት ማጠናቀቅ በኋላም ዲፕሎማ ያገኛሉ።

ምዕራፍ አንድ

የሰው ተፈጥሮና ውድቀቱ

የምንባብ ክፍል:- ዘፍ ምዕ፩ - ምዕ ፫

መዝሙር ፳፥፱፥፳

ኢሳጳ፫፥፮

የትምህርቱ ዓላማ:- ተማሪው ሰው በእግዚአብሔር መልክ እንደምሳሌው እንደተፈጠረና ከእግዚአብሔርም ጋር ያለውን ዝምድና /ግንኙነት/ በመረዳት ለተፈጠረበት ዓላማ እንዲኖርና በእግዚአብሔር መልክ እንደምሳሌ ተፈጥሮ የነበረው ሰው በኃጢአት ምክንያት የደረሰበትን ሁኔታ እንዲረዳ ለማድረግ ነው።

፩፥ የሰው ተፈጥሮ /ዘፍጥ፩፥፳፮-፴፩፤ ዘፍጥ፳፥፮-፳፭/

«ወገብሮ እግዚአብሔር ለአዳም እመሬተ ምድር ወነፍሐ ላዕሌሁ መንፈሱ ሕይወት ወኮነ ሕይወት» ትርጉም «እግዚአብሔር አምላክ ሰውን ከምድር አፈር አበጀው የሕይወት እስትንፋስንም በአፍንጫው እፍ አለበት ሰውም ሕይወት ነፍስ ያለው ሆነ» /ዘፍ፪፥፮/

ዓይኖቻችንን አንሥተን ያለ ምስሶ የቆሙትን ሰማያትንና በውስጣቸው ያሉትን ፍጥረታት ስንመለከት በማያቋርጥ ብርሃን ተሞልታ የምትገኝዋን ፀሐይን በሌሊትም ትሰለጥን ዘንድ የተፈጠረችውን ጨረቃንና ቊጥራቸው የማይታወቅ ዕልፍ አዕላፋት የሆኑ ከዋክብትን እናያለን።

እንዲሁም በምድርና በዙሪያዋ ስናማትር ደግሞ በዓይነትና በወገን ሆነው ተፈጥሮአዊ ዑደታቸውን እየጠበቁ የሚኖሩ ቆጥረንም ሆነ ሰይሙን

ያልጨረሰናቸውን ዕፅዋትን፣ አዝርዕትንና አትክልትን፣ ተቆጥረው የማያልቁ የውኃ ውስጥ ፍጥረታትንም እናያለን። እነዚህን ሁሉ ማን ፈጠረ? ብለን ስንጠይቅ የእግዚአብሔር ቃል «እግዚአብሔር ሰማይና ምድርን ፈጠረ» /ዘ፩፥፩/ እንዲሁም «ዘፈጠረ ሰማየ ወኩሉ ዘውስቴቱ ወምድረ ወኩሉ ዘውስቴታ ወባሕረ ወኩሉ ዘውስቴቱ» ማለትም ሰማይንና በእርሱም ያሉትን ምድርንና በምርሷም ያሉትን ባሕርንና በእርሱም ያሉትን ፈጠረ /ራዕ ፲፥፮/ ይላል።

በዘፍጥረት ምዕራፍ ፩ ከቊጥር ፩ እስከ ቊጥር ፳፭ ድረስ ብንመለከት በወገንና በዓይነት እጅግ ብዙ ቊጥር ያላቸውን ፍጥረታት እግዚአብሔር እምላክ «ለይኩን» እያለ እምንበ አልቦ ንበ ቦ/ «ይሁን» እያለ ካለመኖር ወደመኖር/ እንዳመጣቸው ሲናገር እነዚህም ሁሉ መልካም እንደነበሩ ያስረዳል። /ዘ፩፥፱፤ ፲፩፤ ፲፫፤ ፲፱፤ ፳፩፤ ፳፭፤ ፴፩/

ዘማሪውም «ዚእከ ውእቱ ሰማያት ወእንቲእከ ይእቲ ምድር ዓለመኒ በምልዑ አንተ ሣረርከ ባሕረ ወመስዐ ዘአንተ ፈጠርከ» ትርጉም «ሰማያት ያንተ ናቸው ምድርም ያንተ ናት ዓለምኚ መላውን አንተ መሠረትህ ለሚንንና ደቡብን አንተ ፈጠርህ» ብሏል /መዝ ፱፥፩/

እንደገናም ይኸው ዘማሪ «አንተ እግዚአ ኢትደምከ ሣርርታ ለምድር ወግብረ እደዊከ እማንቱ ሰማያት» ትርጉሙም «እቤቱ አንተ ከጥንት ምድርን መሠረትህ ሰማያትም የእጅህ ሥራ ናቸው» ብሏል /መዝ ፲፩፥፳፭/

እንዲህ አይነቱን የፍጥረታት ሥርዓትና ውበት ስንመለከት የእግዚአብሔርን ድንቅ እምላክነትና ታላቅነት እናደንቃለን። /መዝ ፲፱፥፩፤ መዝ፴፪፥፱/

የሊቃውንት-ቤተ-ክርስቲያን ምሥክርነት

«ኦ እግዚአ አንተሰ ሚመጠን ዘገበርከ ሉቱ ለሰብእ ሰፋሕከ ሰማየ ከመ ቀመር ለአንክርቱ ወከርገብከ ምድረ ለኪደተ እግሩ... እቤቱ አንተ ግን ለሰው

ያደረግሁለት /ቸርነት/ ምን ያህል ነው? ያደንቅበት ዘንድ ሰማይን እንደ ድንኳን ዘረጋህ ምድርንም ለእግሩ መመላለሻ አስፋህ /ዘረጋህ/» /ቅዱሴ እትናቲዎስ/ «እግዚአብሔር ገባሬ ኩሉ ወጣኔ ኩሉ ወፈጸሜ ኩሉ አጋዜ ኩሉ ወጸባጤ ኩሉ ...» ሁሉን የፈጠረ ሁሉን የጀመረ ሁሉንም የፈጸመ ሁሉን የያዘ ሁሉንም የጨበጠ እግዚአብሔር ነው» /ቅዱሴ መጽሐፍ/

«ዚህከ ሰማያት ወዚህከ ምድር ... ሰማያት ያንተ ናቸው ምድርም ያንተ ናት» /ሠላሳ ምዕት/

«ኩሉ እምኔሁ ወኩሉ በእንቲአሁ ወኩሉ ዘዚአሁ ሰማይ ሎቱ ወሰማየ ሰማያት እንቲአሁ ራጎበ አርያም መንበረ ክብሩ ወስፍሃ ምድር መከየደ እገሪሁ ፀሐይ ዚአሁ ወወርሃ ሎቱ ወከዋክብት ተግባረ እደዊሁ ደመናት ሐዋርያቲሁ ወነፋሳት ሠረገላቲሁ ወእሳት ዐረፍተ ቤቱ ... ሁሉ ከእርሱ ነው ሁሉም ስለእርሱ ነው ሁሉም የእርሱ ነው። ሰማይ በእርሱ ነው ከሰማያት በላይ ያለ ሰማይም የእርሱ ነው። የአርያም ስፋት የክብሩ ዙፋን ነው የምድርም ስፋት የእግሩ መመላለሻ ናት ፀሐይ የእርሱ ነው ጨረቃም ከእርሱ ነው። ከዋክብትም የእጆቹ ሥራ ናቸው። ደመናት መልክተኞቹ ነፋሳትም ስረገላዎቹ ናቸው። እሳትም የቤቱ ግድግዳ ነው» /ቅዱሴ ኤጲፋኖስ/ በማለት ፍጥረታት በኃያሉ በእግዚአብሔር እጅ እንደተሠሩና እንደተዋቡ የፍጥረትም ባለቤት እርሱ እንደሆነ መስክረዋል።

በስድስተኛው ቀን መጨረሻ ሌሎች ፍጥረታትን እንደፈጠረበት በትዕዛዝ ብቻ ሳይሆን ልዩ በሆነ አፈጣጠር የፍጥረታት ገዥ የሆነውን ሰው እንደመልኩና እንደምሳሌው በእጁ ከምድር አፈር አበጀው። /ዘፍ፩፥፳፮፤ ዘፍ ፩፥፩-፪፤ ዘፍ፪፥፯፤ ዘፍ ፱፥፯/ ነቢየ እግዚአብሔር ዳዊትም «ዮድ እደዊክ ገብራኒ ወለኃኒኒ ... እጆችህ ሠሩኝ አበጃኝ» ብሏል። /መዝሙር፥፪፻፫/ የቅዱሴ መጽሐፍም «ኦ አእዳው እለ ለኃኒሁ ለአዳም ተቀነዋ በቅንዋተ መስቀል» ማለትም «ምን ይረቅ ምን ይደንቅ አዳምን የሠሩ እጆች በመስቀል ችንክር ተቸንከሩ» ብሏል /ዮሐንስ አፈወርቅ/

ሰው ከሌሎች ፍጥረታት ይልቅ /ለእግዚአብሔር ቅርብ/ ቅሩብ እግዚአብሔር የሆነ ለእግዚአብሔር ዓላማ የተፈጠረና በእግዚአብሔር ፊት ትልቅ ቦታና ግምት የተሰጠው ፍጡር ነው /መዝሙር፥፲፱/ እግዚአብሔር በሰው ላይ ትልቅ ዓላማ ስለነበረው ምድርን ከመሠረተ በኋላ ሰውን በእርሷ ላይ ፈጠረው። /ኢሳጻ፩፥፲፩/

እግዚአብሔር አምላክ የፈጠረውን ክቡር ፍጥረት ሰውን ያስቀምጥበት ዘንድ በምሥራቅ ዓደን ገነትን ተከለ። /ዘፍ፪፥፮/ ለማየትና ለመብላት ደስ የሚያስኙትንም ዛፎች ከምድር አበቀለ። በገነትም መካከል መልካምና ክፉውን የምታስታውቀውንም ዛፍ ጭምር አበቀለ።

አዳም በገነት

ለአዳምም ክፋውንና መልካሙን ከምታስታውቀው ዛፍ በቀር በገነት የበቀለውን ሁሉ ይበላ ዘንድ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነበር። ይህም ክፍል እግዚአብሔር ለሰው ከሚበላው ነገር አንሥቶ ምን ያህል እንደተጠነቀቀለት ያስረዳል። በዚህ ዓይነት በገነት እንዲኖር በእግዚአብሔር የተወሰነለት ሰው ሥራ ፈት እንዳይሆን የሚሠራው ሥራ ተሰጥቶት ነበር ይኸውም ዓድን ገነትን ያበጃት ይጠብቃትም ዘንድ ነው። /ዘፍ፪+፲፭/ ይህም እግዚአብሔር ሰውን ዝም ብሎ ይቀመጥ ዘንድ ላይሆን መሥራት የሚችል አድርጎ እንደፈጠረው እንዲሠራም እንዳዘዘው ያሳያል።

እግዚአብሔር አምላክ አዳምን የፍጥረቱ ሁሉ ገዥ አድርጎ ሲሾመውና በገነት ሲያኖረው ለምድር አራዊትና ለሰማይ አዕዋፍ በምን ስም እንዲያወጣቸው /እንደሚጠራቸው/ ያይ ዘንድ ወደአዳም አመጣቸው። አዳምም ሕያው ነፍስ ላለው ሁሉ በስሙ እንደጠራው ስሙ ያው ሆነ። /ዘፍ፪+፲፱፣ መዝ፩+፱-፩/

ከዚህ ሁሉ ጋር አዳም ጌታና ንጉሥ እንዳለው ያውቅ ዘንድ እግዚአብሔር አምላክ «ከገነት ዛፍ ሁሉ ትበላለህ ነገር ግን መልካምንና ክፋን ከሚያስታውቀው ዛፍ አትብላ» ብሎ «በዕለተ በላዕከ ሞተ ትመውት...» ከእርሱ በበላህ ቀን ትሞታለህና» አለው /ዘፍ፪+፲፮/ አንዳንድ ጽሑፎች «አምእመ ዕለተ በላዕከ ሞተ ትመውት» ይላሉ ትርጉሙም «ከበላህ ቀን ጀምሮ ሞትን ትሞታለህ» ማለት ነው። ይህም ቃል የፈጣሪና የፍጡር የአባትና የልጅ መለያ ትዕዛዝ ነበር። /ዘፍ፪+፲፮-፲፯ ፣ ሆሴ፯+፯/

እግዚአብሔር አምላክ ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም እንዳልሆነ ሰላወቀ ሌትን /ሔዋንን/ ፈጠረለት። ለአዳምም እንደ እርሱ ያለ ረዳት አልተገኘለትም ነበርና ሔዋን ትረዳው ዘንድ /እንደ እርሱ ያለች ረዳት/ ሆና ተፈጠረች።

አዳምም ሔዋን ከእርሱ የተገኘች መሆኗን ሰላወቀ ይህች አጥንት ከአጥንቱ ናት ሥጋም ከሥጋዬ ናትና ሌት ትባል ብሎ ተቀበላት።

❖ አዳም ቀድሞ በሥጋ ተፈጥሮ ታይቷል ሌትም ከአዳም ጎን እንዲት አጥንት ተወስዳ እንደተፈጠረች መጽሐፍ ቅዱስ ያስረዳናል። /ዘፍ፪+፲፰-፳፭/ ይህም የባልና የሚስትን አንድ አካል ወይም ፍጹም አንድነትን የሚያስረዳ የእግዚአብሔር ምሥጢር ነው።

ማጠቃለያ፡-

ሰው

- በእግዚአብሔር መልክ እንደምሳሌው ተፈጥሯል። /፩+፳፯/
- እግዚአብሔር ከምድር አፈር አበጀው። /፪+፯/
- የሕይወት አስትንፋስ እፍ የተባለበትና ሕያው ነፍስ ያለው ነው። /፪+፯/
- በገነት ውስጥ እንዲኖር የተደረገ። ፪+፰/
- በዘር መባዛት ምድርን ይሞላ ዘንድ አደረገው። /፩+፳፰/
- ምድርንና በምድር ላይ ያሉትን ፍጥረታት ይገዛ ይነዳ ዘንድ የተሾመ ነው። /፩+፴/
- በሕግ ከተከለከለው በስተቀር ከምድር የሚበቅል ሁሉ ለምግብነት ተፈቀደለት። /፪+፲፮/
- ዓድን ገነትን ያበጅና ይጠብቃት ዘንድ የታዘዘ ነው። /፪+፲፭/
- አዳም ከእግዚአብሔር እንዲጠብቀው የተሰጠው ትዕዛዝ ነበረው። /፪+፲፯/
- የምትመቸው ረዳት ተሰጥታው ነበር /ወንድና ሌት ተደርገው ተፈጥረዋል /፩+፳፯/
- ለፍጥረት ሁሉ ስም ያወጣ ነበር። /፪+፲፱/

አዳምና ሔዋን በገነት መልካም ኑሮ ይኖሩ ነበር። በዚህ

ዓይነት ኑሮ ቀጥለውበት ነበር? ወይስ ...?

፪+ የሰው ውድቀት /ዘፍ፫+፩-፳፩/

ስለሰው ስናነሳ ውድቀቱን ስላመጣው በመጽሐፍ ቅዱስም እባብ ተብሎ ስለተጠራው ሰይጣን አስቀድሞ መመልከት ይገባል። /ራዕ፲፪+፱-፩፻/ መጽሐፍ ቅዱስ እባብን «ወእርዌ ምድርሰ ትጠበብ እምኩሉ አራዊተ ምድር

እምዘፈጠሮ እግዚአብሔር» ማለትም «እባብም እግዚአብሔር እምላክ ከፈጠረው ከምድር እውሬ ሁሉ ይልቅ ተንኮለኛ ነበረ» ብሎታል /ዘፍ፫+፩/

ሰይጣን በዚህ የእባብ ተንኮል ተጠቅሞና ራሱን ሰውሮ ያስታት ዘንድ ወደሔዋን መጣ ይህ ክፉ ስመ ግብሩ «አሳች» ወይም «ሰይጣን» ሐሰትን ሲናገር ከራሱ የሚናገር ሐሰተኛ የሐሰትም አባት ነው። /ዮሐ፩+፱፬/

ጸላኤ ሠናያት /የቡን ነገር ጠላት/ የሆነው ሰይጣን የሕያዋን ሁሉ እናት የሆነችውን ሔዋንን እንዴት እንደፈተናት ስንመለከት አሳቹ እባብ /ሰይጣን/ በማጋነን «በውኑ እግዚአብሔር ከገነት ዛፍ ሁሉ እንዳትበሉ አዝሟልን ?» በማለት ጥያቄ በማቅረብ ነበር። እርሷም ሁሉን እንደሚበሉ ነገር ግን መልካምና ክፉውን የምታስታውቀውን ዛፍ እንዳይበሉ እግዚአብሔር አዳምን እንዳዘዘው ነገረችው። /ዘፍ፫+፩፫/

ነገር ግን እባብ ሐሳቧን ይለውጥ ዘንድ «በዕለተ በላዕክ ሞተ ትመውት ... በበላህ ቀን ሞትን ትሞታለህ» ተብሎ በእግዚአብሔር ለአዳም የተነገረውን «እመ ትበልሉ እምእንትኮ በለሰ አኮ ሞተ ዘትመውቱ አላ እምላክ ትከውኑ... ከዛፋ ብትበሉ ሞትን የምትሞቱ አይደለም እምላክን ትሆናላችሁ እንጂ» በማለት የሴቲቱን ሐሳብ ለወጠው። ሔዋን በአመላለስ የነበራት ጥንካሬ አልጸናም። ሊያስታትም እግዚአብሔር ካዘዘው ትዕዛዝ ልቧን ወደ እርሱ አዘነበለው።

በዚህም ሰዓት ሔዋን፡-

- ዛፋ - ለመብላት ያማረ እንደሆነ
- ሰዓይንም እንደሚያስጎመጅ
- ለጥበብም መልካም እንደሆነ አየች።

ያኔም ከፍሬው ወሰደች በላችም ለባልዋም ወስዳ ሰጠችው። ከእርሷም ጋር በላ /ዘፍ፫+፮/ በዚህ ጊዜ ነበር «ሞትን ትሞታለህ» የሚለው የእግዚአብሔር ትዕዛዝና «ሞትን አትሞቱም» የሚለው የሰይጣን መኮር እውነቱ የቱ እንደሆነ የተለየው። ትክክለኛው የእግዚአብሔር ነበርና አዳም በበላ ቀን ሞተ ከእግዚአብሔር ጸጋም ተለየ። ከመንፈሳዊ ልምምድ ይልቅ

እንስሳዊ ልምምድን ዕለታዊ ተግባሩ አደረገ በመዝሙርና በቅዳሴ መጽሐፍም «ሰብእስ እንዘ ክቡር ውእቱ ኢያእመረ ወኮነ ከመ እንስሳ ዘአልቦ ልብ ወተመሰሎሙ» ተብሏል። /ቅዳሴ እትናቲዎስ ቍ 20/ ይህም ማለት «ሰው ክቡር ሳለ አላወቀም እንደ እንስሳ ሆነ እነርሱንም መሰላቸው» መዝግ፷፥፲፪ ማለት ነው።

አዳምና ሔዋን የተሰጣቸውን ትዕዛዝ በማፍረስ ዓመፅን አድርገዋል። በዚህ ጊዜም የሁሉም ዓይኖች ተከፈቱ ከፋውንና መልካሙን ለመለየት ቻሉ። ራቁታቸውንም እንደሆኑ አወቁ። ይህም ከእግዚአብሔር ጸጋ መለየታቸውን /ያለ እግዚአብሔር/ መሆናቸውን ያሳያል። ስሕተቱም ከእግዚአብሔር እንዲሸሽ እንዲደበቅ አደረገው በውስጣቸው ፍርሃት ሰፈነ። ስለዚህም ሰው የእግዚአብሔርን ድምጽ ከመስማትና ከመታዘዝ ይልቅ የሰይጣንን ድምጽ ለምቶ በመተላለፍ ጭምር ተረገመ። ሁሉ ከእርግማን በታች ሆኑ እግዚአብሔር አምላክም አዳም ወደ ሕይወት ዛፍ እጁን እንዳይዘረጋ ከዴድን ገነት አስወጣው /ዘፍ፫+፲-፳፱/ ከገነት መውጣቸውም ክብራቸውን ሁሉ ማጣታቸው ከእግዚአብሔርም መለየታቸው የሰው ሁሉ ውድቀት ነበር።

ማጠቃለያ፡-

- እባብ እየተባለ የሚጠራው በጥንተ ተፈጥሮ ያለውን እባብ ነው። /ዘፍ፫+፩/
- ተንኮለኛ ፍጥረት ነበር /ዘፍ፫+፩/
- ሔዋንን በሚያሳስት ቃል ተናገራት /ዘፍ፫+፪፬/
- አዳም እግዚአብሔር ያዘዘውን በሔዋን መታለል ምክንያት በማፍረሱ በእርሱ በሔዋንና በፍጥረት ላይ ሁሉ ርግማንን አስከተለ።
- አዳምና ሔዋን ሕገ እግዚአብሔርን በመተላለፋቸው
 - የሁለቱም ዓይኖች ተከፈቱ /ዘፍ፫+፮/
 - ራቁታቸውን ሆኑ /እንደሆኑ አወቁ/ ዘፍ፫+፮/
 - ዕርቃናቸውንም ለመሸፈን የቅጠልን ግልድም አደረጉ /ዘፍ፫+፮/
 - የእግዚአብሔር ድምጽ በስሙ ጊዜ ተደበቁ። /ዘፍ፫+፲/

ርግማኑም:-

ሀ/ በእባቡ ላይ

- ከአንስሳት ሁሉ ከምድር አራዊትም ሁሉ ተለይተህ የተረገምህ ትሆናለህ
- በሆድህም ትሄዳለህ
- በሕይወትህ ዘመን ሁሉ አፈርን ትመገባለህ /ዘፍቺ+፲፬-፲፭/
- በአንተና በሴቲቱ ዘር ጠላትነት ይቆማል
- ዘሯ ራስህን ይቀጠቅጥሃል።

ለ/ በሔዋን ላይ

- በጸነሰሽ ጊዜ ጭንቅሽን አበዛለሁ
- በጭንቅ ትወልዳለሽ
- ፈቃድሽም ወደ ባልሽ ይሆናል
- እርሱም ገዥሽ ይሆናል

/ዘፍቺ+፲፮/

ሐ/ በአዳም ላይ /የሚስትህን ቃል ሰምተሃልና/

- በሕይወትህ ዘመን በድካምህ ከምድር ትመገባለህ
- ምድርም እሾህና አሜኬላን ታበቅልብሃለሽ
- አፈር ነህና ወደ አፈር ትመለሳለህ

ዘፍ/ቺ+፲፯-፲፱/

የሙከራ ጥያቄዎች

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ከተሰጠው የምንባብ ክፍልና በዚህ መጽሐፍ ከተጻፈው ትምህርት በማገናዘብ መልስ

፩. የሰው ሕይወት ነፍስ መኖር መገኘት ከየት ነው? /ዘፍ፪+፮/

፪ የሰው ልጅ ሲፈጠር ከሌሎቹ ፍጥረታት ልዩ የሚያደርገው

ምንድነው?

፫. ሰውን ወደ ውድቀት የከተቱት ነገሮች ምን ምን ናቸው?

/ዘፍቺ+፳፪-፳፫/

፬. እግዚአብሔር አዳምን ከዔድን ያስወጣበት ምክንያት ምን ነበር /ዘፍቺ+፳፪-፳፫/

፭. ሰው ሁሉ በእግዚአብሔር _____ እንደ _____

ተፈጥሯል /ዘፍ፩+፳፮/

፮. የሰው ልጅ እንዲገዛ የተፈቀደለትን አካባቢ ግለጥ /ዘፍ፩+፳፮/

፯. እግዚአብሔር ሰውን ሲፈጥር _____ እና _____

አድርጎ ነው /ዘፍ፩+፳፯/

፰. በገነት የበቀሉት ሁለቱ የዛፍ ዓይነቶች የትኞቹ ናቸው? /፪+፱/

፱. የሰው ልጅ በዔድን መቀመጥ ዓቢይ ዓላማ _____

_____ ነበር። /፪+፲፭/

፲. አዳም እንዳይበላ የተከለከለው የዛፍ ዓይነት መለያዋ ምንድን ነበር? /፪+፲፮/

፲፩. እግዚአብሔር አዳምን በዔድን ገነት ባስቀመጠው ጊዜ አዳም ሊሞት

የሚችልበት ነገር _____ እንደሆነ አስጠንቅቆት

ነበር። /፪+፲፯/

፲፪. ለአዳም ረዳትን ያዘጋጀለት ማን ይመስልሃል? /፪+፲፭/ -----

----- አንዱት? -----

ምዕራፍ ሁለት

ኃጢአት

የምግባብ ዘግብ፡፡

ሮሜ ፫+፲፩-፲፱

ሮሜ 3+ ፳፪-፳፫

ኤፌ፳+፩-፫

የትምህርቱ፡- ተማሪው በአንዱ በአዳም አለመታዘዝ ምክንያት ኃጢአት ወደሰው ሁሉ እንደደረሰና ይህም የሰውን ልጅ ተፈጥሮ እንዴት እንደበከለው እንዲያውቅ ለመርዳት ነው፡፡

፫+፩ ምክንያት ኃጢአት

/፩ኛ የሐዩ+፰፣ ሮሜ፭+ ፲፪፣ ሮሜ፭+፳/

ኃጢአት በሰው ልብ ውስጥ ያለ ለእግዚአብሔር ያለመታዘዝ ስሜትና ምኞት በኋላም በተግባር ሲገለጽ የሚችል በጥ ያልሆነ ድርጊት ነው፡፡ ዲያብሎስ በመጀመሪያ ኃጢአትን አደረገ፡፡ /1የሐዩ+፰/ እንዲሁም ኃጢአት በአዳም በኩል ወደ ዓለም ገባ፡፡ /ሮሜ፭+፲፪/ አስቀድመን እንደገለፅነው በዲያብሎስ የተጓዙል /የማሳት/ ሥራ የሰው ልጅ ወደቀ፡፡ /1ቆሮ፲፩+፫/ አዳም እውነተኛ የሆነው አምላኩ ያለውን ትቶ የሐሰተኛውን የሰይጣንን ምክር ሰምቶ በኃጢአት ተያዘ፡፡ በአዳም የገባው የኃጢአት ባሕርይ ለሰው ልጅ ሁሉ ደረሰ፡፡ አዳም ልጅን በምሳሌው እንደመልኩ ወለደ /ዘፍ ፭+፫/ መቼም ከኃጢአተኛው አዳም ንፁሕና ጸድቅ ልጅ ሊወለድ እንደማይችል ግልፅ ነው፡፡ /ኢዮ፲፱+፱/ ስለዚህ እንደምሳሌው ማለትም እርሱን አስመስሎ ኃጢአተኛ ልጅን ወለደ ፡፡ስለሆነም ኃጢአት በአንድ ሰው / በአዳም/ ምክንያት ወደዓለም ገባ /ሮሜ ፭+፲፪/

አዳም ወደ ምድር ያመጣው ኃጢአት እንዳለ ሆኖ ለሰው ይፈጽማትና በሕይወት ይኖርባት ዘንድ ሕግ ተሰጠችው ። /ሮሜ ፯፡፲/ ሕግ ለሰው ልጅ መመሪያው ፣ ደንቡ ፣ ትዕዛዙ ፣ መተዳደሪያው ነበረች። /ሮሜ ፯፡፲/ ሊተገብራት ስላልቻለ ሕግ በተሰጠችው ሰዓት የሰው ልጅ ጥፋት /ኃጢአት/ የባለ አየታወቀ ፣ እየተገለጠ ፣ መጣ ። ይህም ኃጢአት በሕግ ይታወቃልና ነው ። /ሮሜ ፫፡፳ ፣ ፳፡፳ ፣ ፲፩፡፲፩/ ሰው በሕግ በተጻፉት ሁሉ ጸንቶ የመኖር ግዴታ ነበረበት ሆኖም ይህን ስላልቻለ መጽሐፍ ቅዱስ የሕግን ሥራ በመሥራት ሰው ሁሉ መጽደቅ እንዳልቻለ ተናገረ /ሮሜ ፫፡፳ ፣ ፲፩፡፲፩/

ማጠቃለያ -

- ዲያብሎስ በመጀመሪያ ኃጢአትን ያደርጋል
- በአንዱ በአዳም በደል ኃጢአት ወደ ዓለም ገባ
- በደል እንዲበዛ ሕግ ሁሉ ጭምር ገባ

፪፡፪ የኃጢአት ምንነት - /ሮሜ ፫፡፲፩-፲፪ ልኛ ሮሐ ፫፡፱/

/ሮሜ ፲፬፡፳፫ ፣ ያዕ ፱፡፲፯ ፣ ሮሐ ፲፯፡፳/

ኃጢአት በሰይጣን ተንኮል በሰው ልጅ መታለል የተፈጸመ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ የመተላለፍ ወይም ያለመጠበቅ ውጤት ነው ። የኃጢአት ምንጩና መንፍቀው ሰይጣን ነው ። በመጀመሪያ ዲያብሎስ ኃጢአትን አደረገ ተብሏልና (ጆሮሐ ፫፡፱) የሰው ውድቀት ምክንያቱ ለእግዚአብሔር ትዕዛዝ አለመግዛቱ ቢሆንም የኃጢአት መገለጫዎቹ ግን ብዙ ናቸው ።

ከዚህ የተነሣ ኃጢአት ማለት ፡-

• ሕግን መተላለፍ (አለመታዘዝ) ኃጢአት ነው

በአንዱ አዳም አለመታዘዝ ብዙዎች ኃጢአተኞች ሆኑ (ሮሜ ፭፡፲፭-፲፱)

ስለ ኃጢአት ለሰው ሁሉ ሲናገር በአንዱ በአዳም ምክንያት ኃጢአተ ሠራ ዓለም እንደገባ ያስረዳል (ሮሜ ፭፡፲፱) እግዚአብሔር አታድርግ ያለውን

አለማድረግ አድርግ ያለውን ማድረግ ወይም በሕጉ ላይ አንዳች ሳንጨምር ወይም ሳንቀንስ መጠበቅ ይገባል ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ ኃጢአት ክፋት እና ስለራሱ ድክመት ሲናገር «... እኔ ግን ከኃጢአት በታች ልሆን የተሸጥሁ የሥጋ ነኝ የማደርገውን አላውቅምና የምጠላውን ያን አደርገዋለሁ ዳሩ ግን የምወደውን እርሱን አላደርገውም እንደዚህ ከሆነ ያን የማደርገው አሁን እኔ አይደለሁም ፣ በእኔ የሚያድር ኃጢአት ነው እንጂ» በማለት ተናገረ /ሮሜ ፯፡፲፱/

ስለዚህ ኃጢአት አድርግ የተባለውን ያለማድረግና አታድርግ የተባለውን የማድረግ ያለመታዘዝ ስሜት /ባሕርይ/ ነው ። በውስጣችን ሆኖ በእግዚአብሔር ሕግ በተቃራኒ እንድንሄድ ያደርገናል ። እንግዲህ ሰው ራሱን የሚመራበት ወይም የሚቆጣጠርበት ፈቃድ ስለሌለው ነው እንዳንል «... ፈቃድ አለኝና መልካሙን ግን ማድረግ የለኝም» ይላል /ሮሜ ፯፡፲፭/ እናም እግዚአብሔር ፈቃድን አልነፈገውም ።

ምንም እንኳን ሰው በውስጥ ሰውነቱ በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ቢለውም እንደ ቃሉ ሊሔድ እልቻለም /ሮሜ ፯፡፳፪/ ይህን አለመታዘዝን ወይም መሳሳቱን ኃጢአት እንለዋለን ። «ሁሉ ኃጢአት ሠርተዋልና . . . » /ሮሜ ፲፩፡፳፫/

• አመጽ ማድረግ ኃጢአት ነው

ኃጢአትን የሚያደርግ ጀግሞ አመጽን ያደርጋል /ጆሮሐ ፫፡፱፣፭-፲፯/ አመጽ ማለት እውነትን በሐሰት መለወጥ ወይም እምቢተኛ መሆን ተብሎ ተተርጉሟል ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ /ሮሜ ፭፡፲፭/ ላይ ሀልወተ እግዚአብሔርን ለመከድ ያለበትን ሰዎች ግብር አመጽ በማለት ተናግሮታል ። እውነት የሆነውን የእግዚአብሔርን ነገር በራስና በሰው ትምህርት ወይም ትዕዛዝ መለወጥ ኃጢአት ነው ። በሌላም መንገድ አመጽ ከሀደትን ስንፍናን ሽንገላን ይተረጎማል ። ዳዊት አመጽ የሚለውን የእውነት ተጻራሪ አድርጎ አቅርቦታል (መዝ ፵፭፡፮) አመጽ ወደፊት ይገለጥ ዘንድ ያለው ሐሰተኛው መሣሕ የሚጠራበት ስሙ ነው (፪ኛተሰ ፪፡፫) ። በጥቅሉ የእግዚአብሔርን

ፈቃድና ሐሳብና እምቢ ብሎ መራቅ ቃላቶችንም አለመስማት በእግዚአብሔር ላይ ማመጽ ነው ።

• ስንፍና ኃጢአት ነው ።

«መጽሐፍ ቅዱስ» የስንፍና ሐሳብ ኃጢአት ነው ይላል (ምሳ ጳ፱-፱) ነገርን በትጋት አለመፈጸም ኃጢአት ነው ። በተለይ ከርስቲያኖች ለእግዚአብሔር ቢሆን ለሰዎች ቢሆን በእግባብና በሥርዓት የምናደርገውን ሥራ ሁሉ በትጋት መሥራት እንደሚገባ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምረናል ።

በሥጋ ጌቶቻችን ለሆኑ ስንታዘዝ ለሰው ሳይሆን ለጌታ እንደምንታዘዝ በትጋት ማድረግ (ቄላ ፫-፳፪-፳፫) ይልቁንም ለእግዚአብሔር ሥራ ትጋትን ማሳየት ይገባናል (ኤፌ ፮-፮)

• በእምነት ያልሆነ ነገር ሁሉ ኃጢአት ነው ።

ያለ እምነት የምንሠራው ሁሉ እግዚአብሔርን ሊያስደስተው አይችልም /ዕብ ፲፩-፮/

እምነት የጎደለው / ያለ እምነት የተደረገ/ ነገር ሁሉ ኃጢአት ነው ። /ሮሜ ፲፬-፳፫/ እስራኤላውያንም እግዚአብሔር ወደ አዘጋጃላቸው ርስት ወደ ከነዓን ያልገቡት ባለማመናቸው ጠንቅ ነው ። / ዕብ ፫-፲፱/

• በጎ ነገርን አውቆ ወደ አለማድረግ ኃጢአት ነው

በጎ ሥራን አውቀን ካልሠራን ኃጢአት ነው ። /ያዕ ፱-፲፮/ ስለሆነም ሰው አድርግ የተባለውን አውቆ ሊሠራው ፤አታድርግ የታባለውንም አውቆ ላያደርገው ይገባል ።

ማጠቃለያ

ኃጢአት ማለት ፡-

- መላላት/ሕግን መተላለፍ ፤አለመታዘዝ /

- ማመጽ ነው
- በጎ እንደሆነ እያወቁ አለማድረግ
- ያለ እምነት
- ያለዕውቀት መሥራት ሁሉ ኃጢአት ነው ።

መጽሐፍ «ሁሉ ከኃጢአት በታች እንደሆኑ አስቀድመን ከሰናቸዋል» በማለት በሁላችንም ላይ የክስ ፋይል /መዝገብ/ እንደተከፈተብን ይናገራል ። ? /ሮሜ ፫-፱/ ስለዚህ አፍ ይዘጋ ዘንድ ዓለምም ሁሉ ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች ይሆን ዘንድ ግድ ሆነ ። /ሮሜ ፫-፲፱/

እንዲሁም «ሁሉ ኃጢአትን ስላደረጉ ሞት ለሰው ሁሉ ደረሰ ። ልዩነት የለም ሁሉ ኃጢአትን ሠርተዋልና የእግዚአብሔርም ክብር ጎድሏቸዋል ና» ። /ሮሜ ፳-፲፪ ፤ ፫-፳፫/ በማለት መጽሐፍ ቅዱስ «ሁሉ» የኃጢአት ስለባ እንደሆኑ ይናገራል ።

፪+፪ የኃጢአት ዓይነቶች (ከፍሉች)

(ሮሜ ፳-፲፪-፲፬ ፤ ያዕ ፱+፲፬ - ፲፭)

ኃጢአት በጥቅሉ ከእግዚአብሔር ጋር አለመስማማት ማለት ሲሆን በሰዎች ሕይወት ላይ የተከሰተውን የኃጢአት ዓይነት መጽሐፍ ቅዱስ በሁለት ዓይነት ይከፍላል ።

ሀ. የውርስ (በኤፌ. አዳም ምክንያት በዘር የተላለፈ) ኃጢአት

ይህ የኃጢአት አይነት የመጀመሪያው ሰው አዳም በገነት ሳለ በሰይጣን ምክር ተታሎ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ በመተላለፉ ምክንያት የተገኘ ያለመታዘዝ ውጤት ነው ይህም የበደል ውጤት ለአዳም እና ለዘርቹ ሁሉ ተላለፈ ። ፍጥረት ገና በአዳም ወገብ ነበረና ።

በኃጢአት የተበከለ ከአዳም ወገብ የተገኘ ዘር ሁሉ በዚህ የአዳም የበደል ውጤት በሆነው ኃጢአት ዘር ተበከለ ስለዚህ ሁሉ ኃጢአትን አደረጉ ተብሎ ተነገረ (ሮሜ ፫-፲፩)

በስዚህ አዳም የሚወልደው ልጄ የሚያስተላልፈው /የሚያወርሰው/ የኃጢአት ባህርይ አለ ። ሁላችን ከወላጆቻችን ስንወለድ የተለያዩ ባህርያትን ይዘን ከማህጸን እንደምንወጣ እንዲሁ የሚታይ ነገር ግን ያለ ኃጢአትም ከወላጆቻችን እንወርሳለን ። ይህንም አዳማዊ /የውርስ/ ኃጢአት እንለዋልን ።

የሊቃውንት - ቤተ ክርስቲያን ምሥክርነት

« ይህ እስሙ ሞት ቀነሮሙ ለሰብአ እምላም እሱ ሙሴ ወለካል፡፡ ሕሊክሰሱ አምሳሌ ጌጋዩ እምቀዲሙ ዘክሰሰ ቦቱ አም ወሰባ አሰሰ አም ሰባ ወሰደ ዘከሙ አምሳሊሁ . . . ከአም አንሥቶ እስከ ሙሴ ሰዎችን በአም በደል አምሳል ያልበደሉ ሌሎችንም ሞት እንደዝቸው ተናገረ ፡፡ መጀመሪያ የበደለ አም ነው አምም በበደለ ጊዜ የሚመስሉትን ያን ጊዜ ወሰደ» (ሂይ እባ ምዕ ፵፪- ፱)

ለ. የገቢር ኃጢአት (በራሳችን የምንሠራው)

ሁለተኛው የኃጢአት ዓይነት በራሳችን ምኞት ተሰበገና ተታለን የምንሠራው ኃጢአት ነው ። «ነገር ግን እያንዳንዱ በራሱ ምኞት ሲሳብና ሲታለል ይፈተናል ። ከዚህ በኋላ ምኞተ ጸንላ ኃጢአትን ትወልዳለች ኃጢአትም ካደገች በኋላ ሞትን ትወልዳለች» |ያዕ ፩-10-17| ስለዚህ ሰው በራሱ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ያልሆነ ምኞት ውስጥ ሲገባ ምኞቱ ኃጢአትን ትወልድበታለች።

ስለዚህ :- የኃጢአት ዓይነቶች

አዳማዊ ኃጢአት

የገቢር ኃጢአት ነቸው።

፪ ÷ ፬ የጋጠአት ውጤቶች ሮጫ ፩-፳፫ ፡ ኢሳ 40-፩

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အရေးကြီးသည့် အချက်အလက်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။

ኃጢአት በሥጋ ላይ የሚፈጸም ግብር(ሥራ) ነው ። ግብር ደግሞ ደመወዝ ስላለው ኃጢአትን በማድረጋችን የኃጢአት ውጤት ወይም ደመወዝ በሁላችን ላይ አስከትሏል ።

个中平不 :-

ए

ገና የሰው ልጅ በኃጢአት ሳይወድቅ እግዚአብሔር አምላክ ኃጢአት የሚያስከትለውን ትልቅ ውድቀት አስቀድሞ ተናግሮ ነበር እንዲህ ሲል « . . . ከእርሱ በበላህ ቀን ሞትን ትሞታለህ» /ዘፍ ፪÷፲፮-፫ ÷፲፱/ የሰው ልጅ ግን «አትሞቱም» የሚለውን የሰይጣን ሐሳብ መስማቱ ለሞት አሳልፎ ተሰጠ ።

እግዚአብሔርንም ባለመታዘዙ ምክንያት አዳም ፡፡ ሞተ ሥጋ ሞተ ነፍስ ተፈረደበት ማለት በሥጋው ወደአፈር በመመለስ በነፍሱም ከእግዚአብሔር በመለየት ሞተ ፡፡ ይህን ባሕርይ ከመውረሱ የተነሣ ሁሉ ኃጢአትን ስላደረጉ ሞት ለሰው ሁሉ ደረሰ ፡፡ /ሮሜ ፮፡፲፪/ ይህም የኃጢአት ደመዎዝ ሞት ስለሆነ ነውና ፡፡ /ሮሜ ፮፡፳፫/

70465

ለሞት አልፎ የተሰጠን ሰውነት የያዘ የሰው ልጅ ከኃጢአት የተነሳ «ጥፋት ጉስቁልና በመንገዳቸው ይገኛል» እንደተባለ ጉስቁልናን ተከናኘበ ::

$/\mathbb{C}^m \times \mathbb{R}^n : \mathbb{R}^n \text{ such that } \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}^n = \mathbb{R}^n/$

- ፍርቀት (ከእግዚአብሔር ፊት መሸሻ)

አዳም ባዶነት ፤ ራቁትነት ስለተሰማው ፍርሃት ወደ ልቡ ገባ ከእግዚአብሔር ፊት ለመደበቅ /ለመሸሽግ/ በየዛፎቹ ሥር ሲሄድ እናያለን ። አዳምም በገነት የእግዚአብሔርን ድምጽ ሲሰማ ፊራ /ዘፍ፫+፯-፲፩/ በክብርና በምስጋና ዘውድ ተክልሎ የነበረው ሰው ፍርሃትን ለበለ ስለዚህም ሁሉ ሰው ጋጢአትን ሲሠራ ፍርሃት ወደ ልቡ ይገባል ።

- കുറഞ്ഞ ശുചിത്വം

የአግዚአብሔርም ቁጣ በሰው ልጅ ላይ የመንደዱ ምክንያት ኃጢአት ነበር ።

ለአግዚአብሔር መታዘዝን ትቶ አመጽ /ለኃጢአት/ ሲታዘዝ ቁጣና መቅሰፍት መጣበት :: /ሮሜ፪+፳ኤፌ፭+፮/ ከአግዚአብሔር ቁጣ ሥር ስለወደቀ መከራ ጭንቀት ከበበው ::

• የኃጢአት ባርነት

ኃጢአትን ስናደርግ የኃጢአት ባርያ እንሆናለን ሰው ለሚታዘዝለት ለእርሱ ተገዝቶ ባሪያ ነውና የኃጢአት ባርያ ሆነ ።

/ሮሜ ፮፥፲፰ ፣ ዮሐ ፰፥፴፬/ ስለዚህ ኃጢአት ወደፈለገበት ይወስደዋል ስለሆነም ሰው «ከኃጢአት በታች ልሆን የተሻጥሁ የሥጋ ነኝ» ሲል ተናገረ ። /ሮሜ ፮፥፲፱/

በተጨማሪም ሰው ኃጢአተኛ ሲሆን የእግዚአብሔርን ነገር ማስተዋል ያቅተዋል ፤ መንፈሳዊነትም ይጠፋዋል የእግዚአብሔር ነገር በመንፈስ የሚመረመር ስለሆነ ሊያስተውለው አይችልም ትርጉምም አይሰጠውም /፩ቆሮ፪፥፲፬/

ማጠቃለያ ፡-

የኃጢአት ውጤቶች

- ሞት
- የእግዚአብሔር ቁጣ
- ከእግዚአብሔር መለየት
- የኃጢአት ባርነት

ስለሆነም የሰው ልጅ ከእንዱ ኃጢአት ሊያመልጥ በእንዱ እየተያዘ ይህን የሚባለውን ነገሩን ሊያበላሽበት ተስፋው ከውስጡ እያለቀ መጣ ። እንዲያው እንዱን ሊያድን ስላልቻለ ልብ አምላክ ዳዊት «ሰውም ሰውን አያድንም» /መዝ ፱፰፥፮/ ሲል ተናገረ እግዚአብሔርም የሚረዳ የሚያግዝም እንደሌለ አይቶ ተደነቀ /ኢሳ ፷፫፥፭/ በኃጢአትም ምክንያት የሰው ዘር ሁሉ ስለረከሰ የሚነካው የሚሠራው ሁሉ ቆሸሸ ። ስለዚህ ኢሳይያስ «ጽድቃችን ሁሉ እንደ መርገም ጨርቅ ነው ። ሁላችን እንደቅጠል ረግፈናል በደላችንም እንደነፋስ ወስደናል» በማለት ተናገረ /ኢሳ ፷፬ ፥ ፮/

እንዲህ ከሆነ ሰው ለዚህ ሞት ከተሰጠ ሰውነት ማን ያድነኛል ብሎ አዳኙን /ከችግሩ የሚያላቅቀውን/ ሊፈልግ ይገባል /ሮሜ ፮፥፳፱/ ከእንዳንዶች እንደምንማረው «ወንድሞች ሆይ ምን እናድርግ» /ዮሐዋ፪፥፴፯/ እድን ዘንድ

ምን አድርግ ዘንድ ይገባኛል ?» /ዮሐዋ ፲፯፥፫-፴/ የሚልን መሠረታዊ ጥያቄ ማቅረብ አግባብ ነው ። በእርግጥም ኃጢአተኝነቱ የተሰማው ሰው እንዴት ልድን እችላለሁ ? ብሎ ሊጠይቅ ይገባል የሰው ልጅ በኃጢአት ቢጠፋና ከላይ የዘረዘርናቸው ሁሉ ቢያጋጥሙትም መጽሐፍ ቅዱስ አንድ አዳኝና ፈላጊ እንዳለለት ይናገራል ። /ሉቃ፲፱፥፲/ «የሚቼን ሞት አልፈቅድም ይላል ጌታ እግዚአብሔር» ተብሎ እንደተጻፈ /ሕዝ ፳፰፥፴፪/ እግዚአብሔር የሰውን መጥፋት አልወደደም ስለሆነም እግዚአብሔር ስቀመጠለትን ተስፋ ማወቅ መፈለግ የሰው ኃላፊነት ነው ።

ስለዚህ ፡- የሰው ልጅ ምን ሊያደርግ ይገባል ?

- የተገባለትን /የተሰጠውን/ ተስፋ ሊያውቅ ይገባል
- ፈላጊ እንዳለው ከተነገረው ፈላጊውን ሊፈልግ ይገባል ።

ማጠቃለያ ፡- የኃጢአት ጀማሪ ሰይጣን ነው ።

- በእንዱ አዳም አስመታዘዝ ኃጢአት ወደ ዓለም ገባ
- ኃጢአትም ሞትን አስከተለ
- ይህም ኃጢአት በአዳም ዘሮች ሁሉ ላይ ተቆጠረ
- የአዳም ዘር ሲል ከአዳም እና ከሔዋን በሥጋ ልደት የተገኘ ማለቱ ነው
- ሰው ከእግዚአብሔር ክብር ጎደለ
- ከዚህም ኃጢአት ብክለት ያመለጠ አንድም ሰው አልነበረም
- የእግዚአብሔርም ቁጣ በሰዎች ሁሉ ላይ ሆነ

ኃጢአት

- ኃጢአትን የምትሠራ ነፍስ እርሷ ትሞታለች /ሕዝ ፫፥፲፰/
- የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነው /ሮሜ ፮፥፳፫/
- ከእግዚአብሔር ይለያል
- ኃጢአተኞች የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም
- መጨረሻቸውም ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደ ተዘጋጀ ወደ ዘለዓለም እላት
- መጣል ነው ።

የሙከራ ጥያቄዎች

፩፥ እባቡ ለሖዋን በነገራት መሠረት ፍሬውን ሲበሉ _____ እና—

_____ እንደሚሆኑ ነገራቸው /ዘፍ ፫ ፥ ፱ - ፭/

፪፥ አዳም የተሸሸጠበትን ምክንያት ለእግዚአብሔር ሲናገር _____

_____ አለ /ዘፍ ፫ ፥ ፲ /

፫፥ በምንባቡ መሠረት ራቁቱን የመሆኑ ምክንያት ምን ነበር ?

/ዘፍ ፫ ፥ ፲፩ / _____

፬፥ ሖዋን ደግሞ ያሳተኝ _____ ነው አለች /ዘፍ ፫ ፥ ፲፫/

፭፥ እግዚአብሔር አዳምን ከዔደን ያስወጣበት ልዩ ምክንያት ምን ነበር ?

(ዘፍ ፫ ፥ ፳፪-፳፫) _____

፮፥ አዳም እና ሖዋን ራቁታቸውን መሆናቸውን ባወቁ ጊዜ ቅጠል ግልድም

አደረጉ እግዚአብሔር ግን የቀርበት ልብስ አለበላቸው

የሚለውን መልእክት እንዴት ትረዳዋለህ ? _____

_____ /ዘፍ ፫ ፥ ፳፩ /

፯፥ በአንድ ሰው (አዳም) ምክንያት ኃጢአት ወደ ዓለም ሲገባ በኃጢአት

ምክንያት ደግሞ _____ ገባ :: / ሮሜ ፭ ፥ ፲፪ /

፰፥ ኃጢአት በሰው ላይ ያስከተላቸውን ነገሮች ዘርዝር

፱፥ ሰዎች ኃጢአትን በማድረጋቸው የጎደላቸው ዋና ነገር ምን ነበር ?

(ሮሜ ፫ ፥ ፳፫) _____

፲፥ ከኃጢአት በታች ልሆን የተሸጥኩ የሥጋ ነኝ » ሲል ምን ለማለት ነው

? / ሮሜ ፯ ፥ ፲፬ ሮሜ ፮ ፥ ፲፰ / _____

፲፩ ኃጢአት ማለት ምን ማለት እንደሆነ ከተማርከው አስረዳ _____

፲፪ «ጸድቅ የለም አንድ ስንኳ» ከተባለ የሚድነው ማነው /ሮሜ ፫ ፥ ፲፩ /

የደንበኝነት ተስፋ

የምንባብ ክፍል /ዘፍ ፫፥፲፭ /
 /ገላ ፫፥፲፮-፲፱ /
 /ኢሳ ፯፥፲፬ /
 /ዘፍ ፵፱ ፥፲ /

የትምህርቱ ዓላማ :- ተማሪው በኃጢአት ምክንያት የወደቀውን ሰው
 ለማዳን እግዚአብሔር የገባለትን ተስፋ
 እንዲያውቅ ለመርዳት ነው ።

እግዚአብሔር አምላክ በኃጢአት ምክንያት የወደቀውን ሰው ፈጽሞ ይተወው
 ዘንድ ስላልፈቀደ ይድንበት ዘንድ ያለውን የመለኮት ፈቃድ ይረዳ ዘንድ
 በሁለት ዋና ነገር የተስፋን ኪዳን ገባለት ። እነርሱም

፩፥ የተስፋው ቃል

፪፥ የሕግ መስጠት ናቸው

የተስፋውን ቃል በልዩ ዓይነት እና ጎዳና ለአባቶቻችን ተናግሮ /ዕብ ፩ ፥ ፩ /
 ሰው በተሰጠው የተስፋ ቃል እንዲጠበቅ ካደረገ በኋላም እንደገናም
 የኃጢአትን ምንነትና ኃይል በመግለጥ አማካኝነት ተስፋ እስኪገለጥ ድረስ
 ሕግ ሞግዚት በመሆኑ እንዲያገለግል ሕግን ለጠ /ገላ ፫ ፥ ፳፫/

በውድቀት ጊዜ እግዚአብሔር አምላክ ምንም እንኳን ለኃጢአት ያለውን
 ግልጽ አቋም ለማሳየት አዳምን ቢፈርድበትም ነገር ግን እግዚአብሔር አዳምን
 እንደሚያስበውና ከወደቀበት እንደሚያነሣው ታጥፎ በማያውቅ ቃሉ ተስፋን
 ሰጥቶ ነበር ። እግዚአብሔርም እባብን/ሰይጣንን/ አለው «በአንተ እና
 በሴቲቱ መካከል በዘርህ እና በዘሯ መካከል ጠላትነትን አደርጋለሁ እርሱ
 ራሱን ይቀጠቅጣል አንተም ሰኮናውን ትቀጠቅጣለህ» /ዘፍ ፫፥፲፭ /

በምክሩ ማታለል ሔዋንን ያሳተ ሰይጣን ራሱን በመቀጥቀጥ ሊወድቅ
 እርሱው ባሳታት በሴቲቱ ዘር በኩል «በትር» እንደሚመጣ እግዚአብሔር
 ተናገረ « በትረ መንግሥት ከይሁዳ አይጠፋም የገዥም ዘንግ በእግሮቹ
 መካከል ገዥ የሆነው እስኪመጣ ድረስ » /ዘፍ ፵፱፥፲/ «ከእሴይ ግንድ በትር

ይወጣል » ተብሎ ተነገረ /ኢሳ ፲፩፥፩-፭/ ከዓበይት ነቢያት አንዱ የሆነውና
 በቤተክርስቲያን ሊቃውንት አምስተኛው ወንጌላዊ የተባለው ይኸው ኢሳይያስ
 « እነሆ ድንግል ትጸንሳለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች ስሙም አማኑኤል
 ብላ ትጠራዋለች » ብሏል /ኢሳ ፯ ፥፲፬/ ነገሩን በማቅረብ «ሕጻን
 ተወልዶልናል ወንድ ልጅም ተሰጥቶናል አለቅነትም በጫንቃው ላይ ይሆናል
 ... » አለ /ኢሳ ፱፥፮/

እንግዲህ እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን የሚያስተላልፍበትን የዘር ሐረግ
 በመምረጥ ሲለይ እንመለከታለን ። በዚህም አይነት የአባቶች አለቃ
 አብርሃምን ለየ።

አብርሃም የእምነት ሰውና የተስፋ አባትም እየተባለ ይጠራል ይህን
 አብርሃምን እግዚአብሔር «በዘርዕክ ይትባረኩ ኩሎሙ አሕዛብ ምድር»
 ማለትም «የምድር አሕዛብ ሁሉ በዘርህ ይባረካሉ» አለው /ዘፍ ፳፪፥፲፰/

ለይስሐቅም እንዲሁ «የምድር አሕዛብ ሁሉ በዘርህ ይባረካሉ»
 አለው /ዘፍ ፳፮ ፥፱/ ለያዕቆብም « የምድር አሕዛብ ሁሉ በዘርህ ይባረካሉ»
 ተባለለት /ዘፍ ፳፰፥፲፱/ ስለዚህ እነዚህ አርዕስተ አበው / የአባቶች አለቆች/
 እየተባሉ ስለተጠሩ ዘራቸውም ሁሉ ዘርዓ - አብርሃም ፣ዘርዓ ይስሐቅ ፣ዘርዓ
 ያዕቆብ እየተባለ ተጠራ ። እነዚህ አባቶች የተስፋው የዘር ሐረግ መቆጠር
 የተጀመረባቸው ናቸው ።

ይህም ሁሉ የሚሆነው ሊደረግ ያለውን ሊያደርግ በቃሉ የሚተጋውን
 የእግዚአብሔርን ቁርጥ ውሳኔ ያሳያል ይህም የመጀመሪያው ተስፋ በአባቶች
 በኩል ተላለፈ «እግዚአብሔርም የተስፋውን ቃል ለሚወርሱ ፈቃዱ
 እንደማይለወጥ አብልጦ ሊያሳያቸው ስለፈቀደ እግዚአብሔር ሊዋሽ
 በማይቻል በሁለት በማይለወጥ ነገር በፊታችን ያለውን ተስፋ ለመያዝ ለሸሸን
 ለእኛ ብርቱ መጽናናት ይሆንልን ዘንድ በመሐላ በመካከል ገባ ይህም ተስፋ
 እንደነፍስ መልሕቅ አለን /ዕብ ፮፥፲፯/ ተብሎ ተነገረ ።

ከዚህ በኋላ የተስፋው ዘር ከአሥራ ሁለቱ ከያዕቆብ ልጆች በይሁዳ
 በኩል አልፎ በዳዊት በኩል ስለመጣ «ከእሴይ ግንድ በትር ይወጣል» ተባለ

/ኢሳ ፲፩፥፩/ ራሱም ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተጸነሰ ጊዜ መልአኩ ገብርኤል ለድንግል ማርያም «እርሱ ታላቅ ይሆናል የልዑል ልጅም ይባላል ጌታ አምላክም የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል በያዕቆብ ቤትም ላይ ለዘላለም ይነግሣል ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም » /ሉቃ፩ ፥፴፪ / በማለት በግልጽ ተናገራት ።

ሀ. የተስፋው ቃል (ትንቢት)

እግዚአብሔር አምላክ የተስፋው ፍጻሜ ሲቀርብ የደገነታችን ዘመን እንደደረሰ እናስተውል ዘንድ በነቢያት ላይ የትንቢት መንፈስ በማፍሰስ አነቃቃን ነቢያቱም ምሳሌ በመመሰል ትንቢት በመተንበይ ግልጽ የሆነ መልእክት አስተላለፉ እነዚህ ነቢያት ስለልደቱ /ኢሳ ፮፥፲፱፥ጫክ ፭፥፳፩/ በአህያ ግልገል ስለመጫኑ /ዘካ ፱፥፱/ ስለሕማማቱ /ኢሳ ፶፫፥፩-፲፪/ ስለስቅለቱ /መዝ ፸፫፥፲፪/ ስለ ትንሣኤው /መዝ፳፮፥፹፭/ ስለዕርጉ /መዝ ፵፭፥፭/ ስለ ምጽአቱ /መዝ ፵፱ ፥፪/ ተናገሩ ይህም ሁሉ ከመጸነሱ ጀምሮ እስከ ዳግም ምጽአቱ ያለው የትንቢት ቃል /መልእክት/ ነው ። ነቢያቱ እንደተገለጠላቸው ተናግረዋል አንዱ ስለልደቱ ሲናገር ሌላው ስለ ሞቱ ይናገራል ። ይህ ሁሉ ሆኖ ከተፈጸመ በኋላ የማያደርገውን የማይናገር የተናገረውን የማያስቀር አምላክ አንድያ ልጁን በተስፋ ቃሉ መሠረት ሰጠን ።

ነቢያቱ ሁሉ ይህን ድንቅ ጌታ ሊያዩ እንደወደዱ ነገር ግን የዘመን አርከን እንደገባቸው /ዓረፍተ ዘመን/ የዘመን ግድግዳ እንደከለከላቸው ጌታ ራሱ ተናገረ እንዲህ ሲል «አስመ ብዙኃን ነቢያት ወጸድቃን ፈተዉ ይርእዩ አንትሙ ዘትሬእዩ ወኢርእዩ ወፈተዉ ይስምኩ አንትሙ ዘትስምኩ ወኢስምኩ» ማለትም «ብዙ ነቢያትና ጸድቃን ዛሬ እናንተ የምታዩትንና የምትሰሙትን ሊያዩና ሊሰሙ ወደዱ ነገር ግን አላዩም አልሰሙም የእናንተ ዓይኖች ግን ብፁዓን ናቸው አይተዋልና ጆሮቻቸው ስምተዋልና» /ማቴ ፲፫፥፲፮/

እንግዲህ ነቢያት እግዚአብሔር ሊያደርገውና ሊሰጠው ያለውን በጎነት በግልጽ ተናግረዋል ። «የተስፋውን ቃል ግን በእምነታቸው ተመስክሮላቸው

ሳሉ የተሰጠውን የተስፋ ቃል አላገኙም ያለኛ ፍጹማን እንዳይሆኑ እግዚአብሔር ስለእኛ አንዳች የሚበልጥ ነገር አስቀድሞ አይቶ ነበርና» በማለት ሐዋርያው ግልጽ ማብራሪያ አስቀመጠ /ዕብ ፲፩፥፴፱/ ሐዋርያው ስለከነዓን እየተናገረ እንዳልሆነ ይልቅስ ስለ አማኖዊው ተስፋ ስለ ክርስቶስ መናገሩን ልንገነዘብ ይገባል ።

ነቢያት በእግዚአብሔር መንፈስ ስለክርስቶስ ቢናገሩም በሩቅ አንደተሳለሙት አን፡ በጊዜያቸው እንዳልተፈጸመላቸው ያሳያል ። /ዕብ ፲፩፥፲፫/ ነቢዩ ሚካያስ «አንቺም ቤተልሔም ኤፍራታ ሆይ አንቺ በይሁዳ አእላፋት መካከል ትሆኚ ዘንድ ታናሽ ነሽ ከአንቺ ግን አወጣጡ ከቀድሞ ጀምሮ ከዘለአለም የሆነ በእስራኤልም ላይ ገዥ የሚሆን ይወጣልኛል» ሲል ተናገረ /ሚኪ ፭፥፪/

ለ. ሕግ

/ገላ ፫፥፲፱-፳፯/

የተስፋው ቃል እስኪፈጸም /እውን እስኪሆን/ ድረስ እግዚአብሔር የሚያደርገውን /የሚጠብቀውን/ ሁሉ ሕያው ሊያደርግ የሚችል መጽሐፋዊ ሕግ /ሕገ ኦሪት/ ሰጠ (ሮሜ ፲፰፥፭፥ገላ ፫፥፲፪) ምንም እንኳ ሕጉ ሕያው የማድረግ ብቃት ቢያገኝም የሰው ልጅ ግን ሕጉን ሊፈጽም የሚያስችለውን የጸጋ ጉልበት ድጋፍ በውስጡ ስላላገኘ ይፈጽመው ዘንድ ከቶ አልቻለም ። /ሮሜ ፯፥፲/

ይሁን እጂ ሕጉ በከንቱ እና ለከንቱ ወደ እኛ አልመጣም ይልቁንም የተስፋውን ቃል ሳይሽር በክብር በመካከለኛ እጅ በመላእክት በኩል ተጨመረ እንጂ /ገላ ፫፥፲፱/ ነገር ግን ሰው ይፈጽመው ዘንድ ስላልቻለ በራሱ በሕግ መጽሐፍ የእግዚአብሔር ቃል «ጸድቅ የለም አንድ ስንኳ» በማለት ነገሩን ዘጋ /መዝ ፲፫፥፫፥ሮሜ ፫፥፲፩/ የሕጉ መሰጠት ሰው ሁሉ በራሱ ድካም ጽድቅን ማምጣት የማይችልና ከቶውንም ሕግን በመፈጸም የማይጸድቅ መሆኑን ሲገልጥ እንደሆነ እናረጋግጣለን /ሮሜ ፫፥፳/ ኦሪት «አድርግ» በሚሉ ቃላት የተያዘች እንደመሆኗ እርሷን ካላደረገን ሰው ለቅጣት እንደተመደበ በግልጽ

ታሳያላችሁ ሕጉ ቅዱስ ትዕዛዙም ቅድስት ጳውሎስና በጎ ቢሆኑም ስለ ሕግ መፈጸም ሲነገር «በእምነት እንጸድቅ ዘንድ ሕግ ወደ ክርስቶስ የሚያመጣ ሞግዚታችን ሆኗል» በማለት እስከ ክርስቶስ ድረስ የጠበቀች እና የያዘች እንደበረች ይገልጻል ። /ገላ ፫፡፳፫/

እንግዲህ ይህ ሕግ የአስራኤልን ከባርነት መውጣት ተከትሎ የመጣና የእግዚአብሔር ፍጹም ወደሆነው ኪዳን እስኪደርሱ ድረስ በሲና ተራራ በሙሴ እማካይነት ለሕዝቡ የተሰጣቸው ነው ። /ዘጸ ፳፡፩-፲፯/ በመሆኑም እውነተኛ የሆነው እስኪ ገለጥ ሰዎች ከኃጢአት እንዲጠበቁና ኃጢአትም ተገልጦ እንዲታወቅ በእግዚአብሔር እና በሰው መሐል መካከለኛ ሆነ በብሉይ ኪዳንም ሙሴ «እኔ የእግዚአብሔርን ቃል እነግራችሁ ዘንድ በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር እና በእናንተ መካከል ቆሜ ነበር» በማለት ከሕጉ ጋር በመካከለኛነት እንደነበረ ተገልጽዋል /ዘጸ ፭፡፭፡፭/

ስለሕጉም በእንዲቱ የበደለ በሁሉ እንደበደለ ይቆጠር ነበር /ያዕ ፪፡፲/ በዚህ ሁሉ ምክንያት ሥጋን የለበሰ ሁሉ የሕግን ሥራ በመሥራት በእግዚአብሔር ፊት ይጸድቅ ዘንድ እንደማይቻል ተገልጦ /ሮሜ ፫፡፳/

ሕጉ ለሰው ፍጹም የሆነ ጽድቅን ማምጣት ባልቻለ ጊዜ «ሕጉ ምንም አላደረገምና . . . የምትደክም የማትጠቅምም ስለሆነች የቀደመች ትዕዛዝ ተሸራለች » ተብሎ ተጻፈ /ተሰበክም/ /ዕብ ፯፡፲፮/ የምትደክም የማትጠቅም ሲባል ግን ሕጉ ቅድስናን የማያመጣ ደካማ ነበር ማለት ሳይሆን ሕጉ ወደ ሰዎች ሲመጣ የእግዚአብሔርን የቅድስና ባህርይ ጠብቆ የመጣ ስለሆነ ደካማ የሆነው የሰው ልጅ በዚህ የብርሃን ሕግ መመላለስ አልቻለም እና ከሰው ድካም የተነሳ ሕጉ የማይጠቅም ተባለ ። እንዲሁም «ሕያው ሊያደርግ የሚችለው ሕግ ተሰጥቶ ቢሆንስ በእውነት ጽድቅ በሕግ በሆነ ነበር» /ዛ ፫፡፳፩/ ተብሎ ተጽፏል ።

ይህ ሁሉ ግን የሚመለከተው የሕጉን ጥንካሬና ንጽሕና እንዲሁም የሰውን ድክመት ነው። ሆኖም ግን በሕጉ የተስፋ ቃሉን የሚያጸና የሚያስረግጥ ብዙ ቃል እናገኛለን ለምሳሌ በሕጉ «ጸድቅ ግን በእምነት በሕይወት ይኖራል» ተብሎ ተጽፏል /ዕን ፪፡፱/

ታዲያ ሕግ ለምን ተሰጠ ? ሕግ ለሰው የተሰጠው

1. ኃጢአትን ገልጦ ለማሳየት ነበር

«ሕግ ባይሆን (ባይሰጥ) ኃጢአትን ባላወቅሁም ነበር ሕጉ አትመኝ ባላለ ምኞትን ባላወቅሁ ነበር /ሮሜ ፯፡፯/

2. ወደ ክርስቶስ የሚያመጣ ሞግዚት ለመሆን ነበር

በእምነት እንጸድቅ ዘንድ ሕግ ወደ ክርስቶስ የሚያመጣ ሞግዚታችን ሆናል ። /ገላ ፫፡፳፱/ በአጠቃላይ ሕግ የሚያደርገው ወይም የሚፈጽመው ቢገኝ በሕይወት ይኖርበት ዘንድ ቅዱስና በጎ ሆኖ የተሰጠ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ባህርይ የሚያሳይ ሕግን በመጠበቅ መጽደቅ እንደማይቻል ለማሳየት ኃጢአትን እየገለጠ ሰው መዳንን እንዲሻ እያደረገ እውነተኛው የጽድቅ ሕግ ክርስቶስ እስኪገለጥ እንደ ሞግዚት ሊያገለግል የተሰጠ ነበር

የሙከራ ጥያቄዎች

፩፡ ለሰው ልጅ ከእግዚአብሔር የተገባለት ተስፋ ምንድን ነበር ?

፪፡ የሕግ መሰጠት ጥቅሙ ምንድን ነበር ? /ገላ ፫፡፲፱-፳፫/

፫፡ በመጽሐፍ ቅዱስ ተስፋ የተሰጠው ዘር የሚለው ለማን ነው ማስረጃ ስጥ

፬፡ ሐዋርያት አባቶቻችን እንዳስተማሩት መሠረት ሥጋን የለበሰ ሁሉ የሰው

ልጆች የሕግን ሥራ ሠርቶ መጽደቅ አይችልም ?

እውነት _____ ሐሰት _____

፭፡ እንደ /ሮሜ ፫፡፳/ መሠረት የሕግ አንዱ ተግባር ምንድን ነው

፮፡ የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን ሕግ ፈጽሞ ያለ እንከን (አንድ ሳይጎድል

ሠርቶ) ይገኛል ብለህ ታስባለህ -----አዎ ከሆነ መልስህ
እንዴት ? አይገኝም ካልህ ደግሞ ለምን -----
----- (ያዕ ፪፥፲)

ምዕራፍ አራት

የተስፋው ፍጻሜ (ክርስቶስ)

የምንባብ ክፍል ኤፌ. ፩፥፩-፱

ማቴ. ፩፥፲፰-፳፭

ገላ ፬፥፬

፪ጢሞ ፩፥፲-፲፩

የትምህርቱ ዓላማ፡-እግዚአብሔር ተስፋ ለሰጠው ሰው የተስፋው ፍጻሜ የሆነው

ክርስቶስ እንዴት እንደተገለጠና በእርሱ በኩልም የእግዚአብሔር ዓላማ ምን እንደሆነ ለማስገንዘብ ነው።

«ነገር ግን የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን ከሕግም በታች የተወለደውን ልጁን ላከ» /ገላ ፬፥፬/።

«በክርስቶስ ለማድረግ እንደ ሐሳቡም በሰማይና በምድር ያለውን ሁሉ በክርስቶስ ለመጠቅለል ነው» /ኤፌ. ፩፥፱/

«ወአድገነነ እምኩነኔ ጽልመት ወአግብአነ ውስተ መንግሥተ ወልዱ ፍቁሩ ። ዘቦቱ ረከብነ መድኃኒተ ወተገድገ ለነ ኃጢአትነ» ማለትም «እርሱ ከጨለማ ሥልጣን አዳነን ቤዛነቱንም እርሱንም የኃጢአትን ሥርየት ወዳገኝ ንበት ወደ ፍቅሩ ልጅ መንግሥት አፈለሰን» /ቴላ ፩፥፲፱/ ተብሎ እንደ ተጻፈው

እግዚአብሔር በኃጢአት ምክንያት የወደቀውን በጨለማም ይኖር የነበረውን ሰው ለማዳን ያደረገው ነገር ቢኖር እንድያ ልጁን መላክ ነበር። እንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዲልና /ዮሐ ፫፥፲፮/ እንዲሁም ልጁን የዓለም መድኃኒት እንዲሆን —ላከው /፩ኛ ዮሐ፫፥፲፮/

ስለዚህ የዓለም መድኃኒት ክርስቶስ ለዓለም የመገለጡ ወይም የመምጣቱ ምክንያት ወደር የሰሹ የእግዚአብሔር ፍቅር እንደሆነ እናያለን /ቲቶ ፫፥፳/ ምንም እንኳን በበደላችን /በኃጢአታችን/ ሙታን ብንሆንም ታላቁ የእግዚአብሔር ፍቅርና ቸርነት በምሕረቱ ባለ ጣጋ የሆነው የእግዚአብሔር ቸርነት መድኃኒትን እንዲያዘጋጅልን አደረገ :: /ኤፌ ፪፥፩-፱/ እግዚአብሔር አምላካችን በኃጢአት የወደቀውን የሰውን ልጅ ከወደቀበት ለማዳን በመውደዱ በመለኮታዊ አሠራር የተወደደ አንድያ ልጁን በሥጋ በመግለጥ ስለ ብዙዎች ተላልፎ በመስጠት ይታደጋቸው ዘንድ ወስኖ ስለነበር ይህን ዓላማውን በነቢያቱ አንደበት ገልጦልን ነበር::

እስቀድሞ አዳምና ሔዋንን ያሳታቸው እባቡን (ሰይጣንን) በረገመው ጊዜ በሰውና በእባቡ (በሰይጣን) መካከል በእርቅ የማይፈታ ቅራኔ እንደሚፈጠርና በመጨረሻም ከሴቲቱ ዘር የሚገኝ የእባቡን /የሰይጣንን/ ራስ በመቀጥቀጥ ድል እንደሚነሳው ተናግሮ ነበር ::/ዘፍ፫፥ ፲፭

- ከድንግል እንደሚወለድ /ኢሳ ፯፥፲፬
- እንደ ሕጻን እንደሚያድግም
- በምድር በብዙ መከራ የመጣበትን ፈጽሞ በመስቀል እንደሚሞት ተናግረዋል /ኢሳ ፶፫፥፩-፲፪/

የመድኃኒታችን መወለድ

ማቴ፩፥፲፰-፳፭ ሉቃ፩፥፳፯-፴፩፥ ዮሐ፩፥፩-፲፬

- በነቢያት እንደ ተተነበየ የዓለም መድኃኒት የሆነው ክርስቶስ ከቅድስት ድንግል ማርያም እንደሚወለድ መላእክት ተናገሩ
- መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል ከእግዚአብሔር ተልኮ በመንፈስ ቅዱስ ግብር እንደምትጸንስ ለድንግል ማርያም ነገራት
- ድንግል ማርያም ለነገሩ እንግዳ በመሆኗ

- በሰላምታው ተደንቃለች
- ወንድ ስለማላውቅ ይህ እንዴት ይሆናል አለች
- መልአኩ ይህ ግብር ሥራ የእግዚአብሔር የብቻው በመሆኑ በእግዚአብሔር አሠራር ይሆናል ባላት ጊዜ እንደ ቃልህ ይሁንልኝ በማለት ተቀብላለች::
- በወቅቱ አውግስጦስ ቄሣር የተባለው ንጉሥ የሕዝብ ቆጠራ አድርጎ ነበር
- ዮሴፍ በአይሁዱ ዘንድ የተመሠከረለት ጸድቅ ሰው ነበር
- ዮሴፍ እየተጨነቀ ሳለ መልአክ በህልም ስለ መጽነሷ ነገረው::
- ለቆጠራ እንደወጡ የመውለጃዋ ጊዜ ደርሶ ስለነበር በከብቶች በረት ጌታ ተወለደ
- መላእክት መወለዱን ለዓለም ተናገሩ
- እስቀድሞ ከዘላለም ጀምሮ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ያለና የሚኖር ነው
- እስቀድሞም ቃል ይባል ነበር
- በኋለኛው ዘመንም ሥጋን ተዋሐደ
- እንደ ሕፃናት አደገ
- በአሥራ ሁለት ዓመቱ በመቅደስ ከመምህራን ከሊቃውንት ጋር ይነጋገር ይጠይቃቸውም ነበር ::

እግዚአብሔር አምላክም አሳቹን ጠላት ሊመታው የወደደው በሴቲቱ ዘር በክርስቶስ ስለነበር ክርስቶስ ጠላትን ሊሽር ሥራውንም ሊያፈርስ ሰው በመሆን በሥጋ ተገለጠ::/፩ኛ ዮሐ ፫፥፳፤ ዘፍ ፫፥፲፭/ በህይወት ዘመናችንም ሁሉ ስለ ሞት ፍርሐት በባርነት ታስረን የነበርነውንም ሁሉ ነፃ እንዲያወጣ በሥጋና በደም እንዲሁ ተካፈለ:: /ዕብ ፪፥፲፭ /

የሊቃውንቱ ቤተ-ክርስቲያን ምስክርነት

«ዘሀሰው እምቅድም መቅድመ ኩሉ መዋዕል ዘአልቦቱ ሥጋ ወልድ ዘእምአብ ብርሃን ዘእምብርሃን ነቅዕ ሕይወት ዘኢይመውት አመሳሊሁ ለአብ ዘኢይትዌለጥ ተወልደ እምድንግል ያግዕዝ ነፍሱን ወሥጋን እም ኃጢአት

ትርጉም ከዘመን ሁሉ አስቀድሞ በቅድምና የነበረ ሥጋ የሌለው ከአብ የተወለደ ወልድ ከብርሃን የተገኘ ብርሃን የማይሞት የሕይወት መገኛ የማይለወጥ አብን በመልክ የሚመስለው በባሕርይ የሚተካከለው ቀዳማዊ እርሱ ነፍሳችንንና ሥጋችንን ከኃጢአት ፍዳ ያድን ዘንድ ከድንግል ተወለደ» /ሃይ አበ ምዕ ጽፏል/ ተጽንሶ በከርስ እንዝ ኢይትጋባዕ እምኩለሄ በምልዓቱ ተአቁረ ውስተ ማገጸን እንዝ ኢየሐፅፅ በላዕሉ ወተሪ ላይ እንዝ ኢይትዌሰክ በታጎቱ

ትርጉም :- ከምላቱ ሳይወሰን በማገፀን ተጽንሶ በላይ ሳይጎድል በማሕፀን ተወሰነ በታችም ሳይጨመርበት ተወለደ (ትዳሌ ዮሐንስ አፈወርቅ)

የጌታችን ጥምቀቱ

ማቴ ፫፡፲፯ ፡ ሉቃ ፫፡፲፩-፳፪ ፡ ማር ፩፡፱-፲፩

- = በማየ ዮርዳኖስ በእደ ዮሐንስ /በዮርዳኖስ ውኃ በዮሐንስ እጅ ተጠመቀ
- = ጽድቅን ለመፈጸም ተጠመቀ
- = መንፈስ ቅዱስ በአምሳሌ ርግብ በእርሱ ላይ ተቀመጠ
- = የአብ ድምፅ ከሰማይ መጣ/ዝንቱ ውሕቱ ወልድየ ዘአፈቅር/ የምወደው ልጄ እርሱ ነውና እርሱን ስሙት /
- በጌታችን በመድኃኒታችን ጥምቀት ጊዜ አብ በድምፁ ተሰማ ወልድ በአካለ ሥጋ መንፈስ ቅዱስም እንደ ርግብ ሆኖ ታየ ይህም ምሥጢረ ሥላሴን ይገልጣል።

የጌታችን መፈተን

ማቴ ፱፡፩-፲፩

- = ወደ ምድረ በዳ በመንፈስ ተወሰደ
- = በዚያም በዲያብሎስ ተፈተነ

ፈተና አንድ

ድንጋዮችን ዳቦ አድርጋቸው አለው (መጽሐፍ ጌታችን አርባ ቀንና ሌሊት ከጸመ በኋላ ተራብ ይል ነበርና)

የጌታ መልስ

«ሰው ከእግዚአብሔር አፍ በሚወጣ ቃል ሁሉ እንጂ በእንጀራ ብቻ አይኖርም» ብሎ መለሰለት።

ፈተና ሁለት

የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ ወደ ታች ራስህን ወርውር (ከመቅደስ ጫፍ አቁሞ)

የጌታ መልስ

«ጌታ አምላክህን አትፈታተነው ተብሎ ተጽፏል አለው

ፈተና ሦስት

ወድቀህ ብትሰግድልኝ ይህን ሁሉ እሰጥላሁ (የዓለምን መንግሥታት ሁሉ ከብራቸውንም አሳየውና)

የጌታ መልስ

ሂድ እንተ ሰይጣን ለጌታ ለአምላክህ ብቻ ስንድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብላል።

- የጌታችን መጽም መጸለይና በሰይጣን መፈተን ክርስቲያኖች በሕይወታቸው ዘመን ሁሉ ለሚደርስባቸው ማናቸውም ጉዳይ አብነት

ከመሆኑም ባሻገር ፈተናዎቹን ተወጥቶ በእግዚአብሔር ፊት ለመቆም የሚያስችለን ሕይወት እንድንኖር የሚያግዝ ጸጋ ነው።

የሊቃውንት-ቤተ-ክርስቲያን ምስክርነት

«ከመ አንተ ብእሲ ለጸዊም በውስተ ገዳም ጎደረ እም ገበ ዲያብሉስ ተመክረ
.....»

«እንደ ሰው ሆኖ ለመጸም በገዳም /በበረኃ በምድረ በጻ /አደረ ከዲያብሉስ
ዘንድ ተፈተነ» (ትዳሌ ዲዮስቀርስ)

የጌታችን ተአምራቱ፡-

ማቴ ፩፥፳፩-፵፭ ዮሐ፥፱ ማቴ ፱፥፳፫

ጌታችን በግለሰቦች ቤት በባሕር ዳር በገበያ በቤተ መቅደስ በበረኃና በተራራ
ላይ ወዚህ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ያስተምር ነበር
ሲያስተምርም እንደ ባለሥልጣን ያስተምር ነበር
አጋንንትን በሥልጣን ቃል በማዘዝ ከሰዎች ያወጣ ነበር
በልዩ ልዩ ደዌ የተያዙትንም ይፈውሳቸው ነበር

የጌታችን ሕማማት

ማቴ ፳፭፥፩-፪፭ ፪፥፪፩-፳፫ ዮሐ ፲፫፥፩-፳፱

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሚወዳቸው ደቀ መዛሙርቱ
ስለ መጣበት ዓላማ ሲገልጽላቸው የሰው ልጅ ብዙ መከራ ሊቀበል
ከሽማግሌዎችና ከካህናት አለቆችም ከጻፎችም ሊጣል ሊገደልም ከሦስት
ቀንም በኋላ ሊነሣ ይገባዋል ይላቸው ነበር ። ምንም እንኳን የክርስቶስ ሞትና
መከራ በእግዚአብሔር ፈቃድ የተከናወነ ቢሆንም ትንቢቱን ይፈጽምባቸው

ዘንድ ከአሥራ ሁለቱ አንዱ በነበረው በይሁዳ አሳልፎ ሰጭነት በካህናትና
በአለቆች ከሳሽነት በሐሰተኞችም ምሥክሮች ለሞት ይበቃ ዘንድ ይክመዋል።

❖ አይሁድ በጌታችን ትምህርት ተአምራት ብዙዎች ሊከተሉት በማየታቸው
በቅናት ተነሳሱበት

❖ ጊዜው የአይሁድ ፋሲካ የደረሰበት በመሆኑ በዓሉ እስኪያልፍ ሊተውት
ተስማሙ ምቹ ጊዜም ይጠብቁ ነበር

❖ በአብ የተቆረጠው ጊዜ ሲደርስ ጌታችን ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በማዕድ
ተቀመጠ።

❖ በዚያች ምሽት የቅዱስ ቁርባንን ሥርዓት መሠረተ።

❖ ውኃንና ማበሻን ይዞ ጌታችን የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ።

ጌታችን በጌቱ ሲማኒ

ማቴ ፳፯፥፱፮-፻፮

የመጨረሻው ሰዓት በደረሰ ጊዜም ጌታችን አብዝቶ ይጻልይ ነበር።

በፊቱ ያለውን የመስቀል ሞት ጽዋ ያልፍ ዘንድ ጸለየ ሆኖም የአባቱ ፈቃድ
እንዲሆን ተናገረ

በይሁዳ መሪነት የመጡት የአይሁድ አለቆች ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስን
ያዙት

የሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን ምሥክርነት

አሐዝዎ ለአጋዜ ኩሉ አሠርዎ ለመላኬ ኩሉ ወሐመይዎ ለወልደ አምላክ
ሕያው ሰሐብዎ በመዓት ወተለዎሙ በፍቅር ወወሰድዎ እንዝ የሐውር
ድጎሬሆሙ ከመ በግዕ የዋህ ዘኢይነብብ በቅድመ ዘይቀርዎ አቀምዎ ውስተ
አውድ ለዘሎቱ ይቀውሙ ሊቃነ መላእክት በፍርኃት ወበረአድ አርሲህዎ
ለዘየሐድግ ኃጢአተ ኮነንዎ ለመኮንነ መኳንንት ወእስተቀጸልዎ አክሊለ ዘሦክ

ለዚያስተቋሙ ጌራ ለሱራፌል አልበስም ከሰሜዳ ዘላይ ለተሳልቆ ለዚያላብሰው ሞጣሕተ ግርማ ለኪሩቤል

ሁሉን የያዘውን ያዙት ሁሉን የሚገዛውን አሠሩት የሕያው የአምላክን ልጅ አሠሩት በቁጣ ጎተቱት በፍቅር ተከተላቸው በሚሸልተው ፊት እንደማይናገር እንደ የዋህ በግ በጎላቸው እየተከተለ ወሰዱት ሊቃነ መላእክት በመፍራትና በመንቀጥቀጥ ከፊቱ የሚቆሙለትን በአደባባይ አቆሙት ኃጢአትን ይቅር የሚል ኃጥእ አሉት በመኳንንት በሚፈርደው በእርሱ ፈረዱበት :: ለሱራፌል ዘውድ የሚያቀዳጃቸውን የሾህ ዘውድ አቀዳጁት ለኪሩቤል የግርማ ልብስ የሚያላብላቸውን ለመዘበት ቀይ ግምጃ አለበሱት::.....(ትጻሌ ዮሐንስ አፈ ወርቅ)

የጌታችን ሞት

ማቴ ፳፯፡፲፭-፳፯

የእግዚአብሔር ቃል ክርስቶስ በምድር ላይ የምሥራቹን ቃል ክሰበክ በጎላ ለሞት ያውም ለመስቀል ሞት እንኳ የታዘዘ እንደሆነ ይናገራል ::/ፊል፪፡፲/ መጽሐፍ ደም ሳይፈስ ሥርየት የለም ይላል /ዕብ ፱፡፳፪/ በብሉይ ኪዳን ደም በበማፍሰስ ጊዜያዊ የኃጢአት ሥርየትና የመንጸት ሥርዓት ይፈጸም ነበር:: ሆኖም የፍየሎችና የኮርማዎች ደም ኃጢአትን ሊያስወግድ የሚያስችል ብቃት አልነበራቸውምና «እነዚህ እስከ መታደስ ዘመን ድረስ የተደረጉ የሥጋ ሥርዓቶች ብቻ ናቸውና የሚያመልከውን በገሊና ፍፁም ሊያደርጉት አይችሉም»ተባለ /ዕብ ፱፡፱-፲፫ /

እንዲሁም የብዙዎች ቅዱሳን ደም ፈሰሰ ወሰበ ርእየ እግዚአብሔር ከመ ኢበቁዓ ለአድጎኖ ዓለም ደመ ነቢያት ቅዱሳን እም ደመ አቤል ጸድቅ እስከ ደመ ዘካርያስ ወልደ በራክዩ ፊነወ ለነ ወልዶ መድኅን ወመቤዝወ» ከጸድቁ ከአቤል ደም ጀምሮ እስከ በራክዩ ልጅ እስከ ዘካርያስ ደም ድረስ

የፈሰሰው የቅዱሳን ነቢያት ደም ዓለምን ለማዳን እንዳልጠቀመ ባዩ ጊዜ መድኃኒትና ቤሃ አድርጎ ልጁን ላከልን /ትጻሌ ኤጲፋንዝ ቁፃ፫ /

ይህን ሁሉ እግዚአብሔር እየ ፍርድም ስለሌለ ተከፋ ሰውም እንደሌለ እየ ወደ እርሱ የሚማልድ እንደሌለ ተረዳ ተደነቀም ተብሎ እንደተጻፈ ኢሳ ፶፱፡፲፮ ልጁ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱን ቤሃ አድርጎ አቀረበ ::

የክርስቶስ ስቅለት

በብሉይ ኪዳን በየዕለቱ የሚሠጠው መሥዋዕቶች ሊያነጹት ያልቻሉትን ኃጢአት ለማንጸት እግዚአብሔር የሁላችንን ኃጢአት በእርሱ ላይ በማድረግ የኃጢአትን ዋጋ እርሱም ሞትን ይከፍል ዘንድ የኃጢአትን ጉልበት በክርስቶስ መሞት ይሰብር ዘንድ ወደደ /ዕብ ፲፡፩-፩ ፡አላ ፶፫-፩-፲፪/ በብሉይ ኪዳን በኃጢአተኛው ምትክ ይቀርብ የነበረው በግ የኃጢአተኛውን ኃጢአት እንዲሸከም ይገልጥ እንደነበረው ምሳሌ ክርስቶስ በምሳሌ ይሆን

ዘንድ በአማን ደዌያችንን ተቀብሎ ሕማማችንን ተሸክሞ ስለመተላለፋችን ስለበደላችንም በመቁሰልና በመድቀቅ በአንደበቱ ስህተት በአፋም ተንኮል ላይገኝበት ነፍሱን ስለ ኃጢአታችን መሥዋዕት አድርጎ በማይደጋገም መሥዋዕት አንድ ጊዜ በመስቀል ላይ በመሞት ለዘላለም በሞት እሥራት ውስጥ ያሉትን ነፃ ያወጣ ዘንድ ራሱን ለሞት አሳልፎ ሰጠ /ኢሳ 53፡1-12 ፤ ዕብ 1፡1-18 ፤ ጳጳሩ ጴጥ 1፡18 ፤ ዕብ 8፡1/ ለዚህ ሁሉ ነገር ነው ክርስቶስ ለመስቀል የታዘዘው /ታዛዥ/ የሆነው

የሰው ልጅ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንዳይገባ ብዙ እንከን ነበረው እንዲሁም የሚቃወሙ በአዋጅ የተነገሩ የትዕዛዛት ሕግ ነበሩ ክርስቶስም ይህን ሁሉ በሞቱ ደመሰሰው እርሱንም በመስቀል ጠርቆ ከመንገድ አስወገደልን /ቆላ ፪፡ 1፫-1፱/

እንዲሁም እኛ ለኃጢአት ሞተን ለጽድቅ እንድንኖር እርሱ ራሱ በሥጋው ኃጢአታችንን በእንጨት ላይ ተሸክመ በመገረፉ ቁስል እኛ ተፈወስን ወደ ገዛ መንገዳችን አዘንብለንና ተቅበዝብዘን ሳለ መልካም እረኛ ሆነልን 1ኛ ጴጥ፪፡፳፬ ዋናው የክርስቶስ መምጣትና መሞት ለኃጢአተኞች ስለሆነም ኃጢአተኞችን ሊያድን ክርስቶስ ወደ ዓለም መጣ ተባለ /፩ጢሞ፩፡1፭/ መሴ አባብን እንደሰቀለ ብዙዎችን ለማዳንም ክርስቶስ ወደ ዓለም መጣ ይሰቀል ዘንድ ተገባው የሐ ፫፡፲፭ አብ በፈቃዱ በልጁ መሥዋዕትነት ብቻ ሊታረቀን ስለወደደ ልጁን ስለ ኃጢአታችን ሊል ሰጠን። ጌታችንም «ፈቃድሕ ይሁን ብሎ ተስማማ እርሱም ራሱ ነፍሱን በፈቃዱ አኖራታለሁ /እስጣለሁ/ እንዳለን በፈቃዱ ተስማምቶ እንደነበር እናያለን ።/ማቴ ፳፭፡1፯/ የሐ ፲፡፲፭ የእኛን ዕዳ በመቀበሉ እግዚአብሔር ኃጢአታችንን ደመሰሰው ክርስቶስም ያደረገው እኛ እንዳደረግነው ተቆጠረልን /፩ኛ ጴጥ ፫፡፲፭፤ኤፌ ፪፡ 1፰/

በለዚህ ክርስቶስ የሞተበት ምክንያት

- ኃጢአተኞችን ሊያድን
- የኃጢአት ዋጋ የሆነው ሞታችንን ሊሞትልን
- የዕዳ ደብዳቤያችንን ሊደመስስ

- ለኃጢአት ሞተን ለጽድቅ ሕይወት እንድንሆን

ማጠቃለያ

- በካህናቱ ቅስቀሳ ሕዝብ ሁሉ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ይሞት ዘንድ በርባን ይፈታ ዘንድ ጠየቁ
- ጴላጦስ አጁን በውኃ ታጥቦ ይሰቅሉት ዘንድ አሳልፎ ሰጣቸው
- የገዢው ወታደሮች ጌታችንን ልብሱን ገፈፉት የአሾህ አካሊልንም በራሱ ደፍተው ዘበቱበት
- ራስ ቅል በሚባል ቦታ ጌታችንን ከወንበዴዎች ጋር ሰቀሉት
- ስለ ስቃልያኑ አለማወቅ ጸለየ
- ተፈጸመ በማለት ነፍሱን ስለ ብዙዎች ሰጠ

የሊቃውንት-ቤተ-ክርስቲያን ምሥክርነት

«እንከስ አሐዱ ውእቱ ክርስቶስ ወልደ እግዚአብሔር ዘተላየጠነ በደሙ እመርገመ ኦሪት ወጸረ መርገመ በእንቲአነ በከመ ጽሑፍ ርጉም ኩሉ ዘስቁል ዲበ ዕፅ ወመጽሐፈ ሕግሂ ያጤይቅ እስመ ዘሀሉ መትሕተ ዕልወት ወኃጢአት ርጉም ውእቱ ወክርስቶስ ንጉሥ ዘኢየሐምር ኃጢአተ ተኮነ በእንቲአነ ወተአገሰ ኩነኔሁ ለዓመፃ በእንቲአነ ወተወከፈ ሕማማተ ዘይደልዎሙ ለእለ እሙንቱ መትጎተ መርገም ዘኢመጠነ ኩሉ ፍጥረት ሶበ ሞተ አዕተተ ኃጢአተ እንተ ኮነት ቀዳሚ በዕልወት እምፍጥረተ ዓለም.....»

ትርጉም « እንከያስ በእንጨት ላይ የተሰቀለ ሁሉ ርጉም ነው ተብሎ እንደተጻፈ ስለ እኛ የኦሪትን መርገም ተቀብሎ ከኦሪት ፍዳ በደሙ ያዳነን የእግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ነው ። ሕግን በማፍረስ በኃጢአት ያለን የተረገምን እንደሆነ የሕግ መጽሐፍ ኦሪት ያስረዳል ኃጢአት የሌለበት ንጉሣችን ክርስቶስ ስለ እኛ መከራ ተቀበለ ስለ እኛ በደል ምክንያት የመጣውን ፍርድ ወደ ተቀበለ በኦሪት መርገም ላሉ ሰዎች የሚገባውን መከራ ተቀበለ ፍጥረት ሁሉ የማይመጣጠነው እርሱ በሞተ ጊዜ

ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ በቀደመች ትዕዛዝ ማፍረስ የመጣች ኃጢአትን አጠፋ» (ዛ/አበው ዘቀርሎን ምጮ፡፮)

«ለፍሐ አደዊሁ ለሕማም ሐሚሞ ከመ ሕሙማን ያድገን እለ ተወከሉ በላዕሌሁ ዘተውህበ ለሕማም ከመ ሞተ ይሥእር ወማእሠረ ሰይጣን ይብትክ ወይኪድ ሲኦለ ቅዱሳን ይምራህ ሥርዓተ ይትክል ወትንሣኤሁ ያዐቅ»

ቷርጊም «በእርሱ ያመኑትን ሕሙማን ያድን ዘንድ እጆቹን ለሕማም ዘረጋ ሞትን ይሽር ዘንድ የሰይጣንንም ማሠሪያ ይቆርጥ ዘንድ ሲኦልንም ይረግጥ ዘንድ ትንሣኤውን ይገልጥ ዘንድ ለሕማም ተሰጠ።» (ቅዱሴ ሐዋርያት)

በጌታችን ሞት የተደረጉ ተአምራቶች (ማቴ ፳፯፡፵፭-፶፩)

- ከስድስት ሰዓት ጀምሮ እስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ በምድር ላይ ጨለማ ሆነ የቤተ መቅደስ መጋረጃ ከላይ ወደ ታች ከሁለት ተቀደደ
- ምድር ተናወጠች አለቶች ተሰነጣጠቁ መቃብሮች ተከፈቱ
- ሞተው ከነበሩ ከቅዱሳን ብዙዎች ተነሥተው ታዩ
- በመስቀል ተሰቅለው ከነበሩት ወንበዴዎች አንዱ ምህረትን አገኘ

የጌታችን መቀበር

(ማቴ ፳፯፡፶፯-፷፩ ማር ፲፭፡፵፪-፵፮)
 (ሉቃ ፳፫፡፶ ዮሐ ፲፱፡፴፰-፵)

- ✦ የሴፍ የተባለው ሰው ጲላጦስን በመጠየቅ የጌታን ሥጋ ለራሱ ባሠራው መቃብር አስቀመጠ
- ✦ በአይሁድ ልማድ መሠረት በንጹህ በፍታ (ከፈን) ከፈነው
- ✦ በመቃብርም ላይ ታላቅን ድንጋይ አንከባሎ ንጠመው
- ✦ የካህናት አለቆች ግን ጌታችን ከሦስት ቀን በኋላ እነሣለሁ ያለውን በማሰብ ጠባቆችና በድንጋዩ ማጎተምን አደረጉ።

የክርስቶስ ትንሣኤ

ማቴ ፳፰፡፩-፳ ጆናቆሮ ፲፭፡፫-፭

«.....ቅዱስህ መበስበስን ያይ ዘንድ አትሰጠውም.....» /መዝ ፲፭፡፫-፭/ የጌታችን ሞት አይሁድ መግደል ስለቻሉ ወይም የሮም ወታደሮች የመስቀል ችሎታ ስለነበራቸው ሳይሆን መሞቱ ለእኛ ጽድቅ ለእግዚአብሔር ክብር እንዲሆን ሊከለክል በማይቻል ፈቃዱ ያደረገው ሥራ ነበር ከመሞቱ በፊት የሰው ልጅ ይሰቀል ዘንድ ይገባዋል በሦስተኛውም ቀን ደግሞ ይነሣል እንዳላቸው የኃጢአትን ዋጋ ከከፈለ በኋላ የሞትን ኃይል ሰብሮ ተነሣ መጽሐፍ «ስለ በደላችን አልፎ የተሰጠውን እኛንም ለማጽደቅ የተነሣውን.....» እንዳለ /ሮሜ ፬፡ ፲፭/ ሞቱ ስለበደላችን ሲሆን ደግሞ ለመጽደቃችን ነው ።

ክርስቶስ በትንሣኤ በኩር ሆኖ በመታየቱ በእርሱ የሚያምኑት ያላቸውን ተስፋ ያረጋገጠ ነበር ።/ጆኖ ቆሮ ፲፭፡፳-፳፪ ፣ጆኖተሰ ፬፡፲፬፡ቆላ፩፡፲፰/ እንዲያማ ባይሆን ክርስትና እምነታችን ከንቱ በሆነ ነበር ።/ጆኖ ቆሮ ፲፭፡፲፬/ የክርስቶስ ትንሣኤ ስለ ኃጢአታችን የጠየቀውን ሁሉ እንደፈፀመ እንዲሁም ይህንንም እግዚአብሔር እንደተቀበለው ያረጋግጣል ።ክርስቶስ በትንሣኤ ሕይወትንና አለመጥፋትን አመጣ ? ጀኛጢሞ ፩፡፲፩-፲፩/ ምርኮን ማረከ /መዝ ቸ፰፡ ፲፰ ኤፌ.4፡፯-፲ /

ስለዚህ ፡-በክርስቶስ ትንሣኤ

- ሞት ድል ተመታ
- ክርስትያኖች መፅደቃቸው ተረጋገጠ

ማጠቃለያ

- ✦ በነቢያት እንደተነገረ ጌታችንም እንዳስተማረው በ3ኛው ቀን ከሙታን ተለይቶ ተነሣ

✦ ሴቶች በሰንበት መጨረሻ ቀን እንደልማዳቸው መቃብር በሄዱ ጊዜ በመቃብሩ

ተገጥሞ የነበረው ድንጋይ ተፈንቅሎ አገኙት

✦ በድንጋዩም ላይ መልኩ እንደ መብረት ልብሱም እንደ በረዶ ነጭ የሆነ መልአክ

ተቀምጦበት አገኙት

✦ መቃብሩን ይጠብቁ የነበሩ የካህናት አለቆች ቅጥረኞች ከፍርጋት የተነሣ ወደቁ

✦ መልአኩም ወደ ጌታችን መቃብር የመጡትን ሴቶች የጌታችን ሥጋ በመቃብር

እንደሌለ እንደነገራቸውም ከሙታን ተነሥቶ በገሊላ እንደ ቀደማቸው ይህንንም ለሌሎች ሐዋርያት እንዲነግሯቸው ነገራቸው

✦ ሴቶችም የመልአኩን ቃል ተቀብለው ሊመለሱ ጌታችን በመንገድ ተገናኝቸው

እግሩንም ይዘው ሰገዱለት

✦ ሴቶችም ለሐዋርያት በነገሩ ጊዜ ቅዠት መስሎ ታያቸው

✦ ሐዋርያው ጴጥሮስም ወደ መቃብሩ ሮጦ በመሄድ ሊመለከት የተልባ እግሩን

ብቻ አገኘ

✦ ጌታችን ወደ ኤማሁስ ይጓዙ ለነበሩ ሰዎች ተገለጠ

✦ አይሁድን በመፍራት በር ዘግተው በነበሩት ደቀ መዛሙርት መካከል ጌታችን

በመገኘት አረጋጋቸው

✦ እንደገናም ባረካቸው ዓቢይ /ታላቅ ተልዕኮ/የሚባለውንም ሰጣቸው

ኢየሩሳሌም በትንሣኤው ዜና ተሸበረች

ማቴ ፳፭፥ ፲፩-፲፭

በአይሁድ አለቆችና ካህናት አሳሳቢነት መቃብሩን ይጠብቁ ዘንድ የተቀጠሩት ጠባቆች በጌታችን ትንሣኤ ጊዜ የሆነውን ሁሉ ወደ ከተማ

ገብተው አወሩ በዚህም የካህናት አለቆች በመሰባሰብ በትንሣኤው አማካኝነት ተከታዮቻቸውን እንዳያጡ መነሣቱን ለማስከድ ዘዴ ፈጠሩ።

ለጠባቆችም ጠቀም ያለ ገንዘብን በመክፈል እኛ ተኝተን ሳለ ደቀ መዛሙርቱ በሌሊት መጥተው ሥጋውን ሰረቁት ብላችሁ ተናገሩ ምናልባትም በገዢው ዘንድ ቢሰማ እኛ እናሳምንዋለን በማለት መከራቸው ።

ጠባቆችም ገንዘባቸውንም ተቀብለው እንደተባሉት አደረጉ ይህን የካህናት ዘዴ ካለማስተዋል የተነሣ እስከ ዛሬ ክርስቶስ አልተነሣም ደቀ መዛሙርቱ ወሰዱት እንጂ እየተባለ በሀገራቸው ይነገራል ።

የሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን ምሥክርነት

«ተንሥክ እሙታን ፍጹመ ዘእንበለ ሙስና ወእግአዘነ እምአርዑተ ኃጢአት»

ትርጉም

«ሙስና (መበስበስ) ሳይኖርበት ከሙታን ተለይቶ ፈጽሞ ተነሣ ከኃጢአት ቀንበርም ነፃ አደረገን» (ቅዱሴ ዮሐንስ አፈወርቅ) «ወተንሥክ እሙታን እመ ሣልስት ዕለት ወቦክ ንበ ሀላዉ አርዳኢሁ እንዝ እፅው ኖሳት

ትርጉም

«በሦስተኛው ቀን ከሙታን ተለይቶ ተነሣ ደቀ መዛሙርቱም ወዳሉበት ደጅ ተዘግቶ ሳለ ገባ» (ቅዱሴ ቄርሎስ)

«ወከመዝ ያድጎን በፍጹም ሰብክ ሐመ ወሞተ ወተቀበረ ወተንሥክ እሙታን እመ ሣልስት ዕለት»

ትርጉም

«...እንግዲህ ሰው ሆኖም ሰውን ፈጽሞ ያድን ዘንድ ታመመ ሞተ ተቀበረ በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ተለይቶ ተነሣ...» (ሃይ /አበ ሠለስቱ ምዕት ም ፲፱፥፳፱/

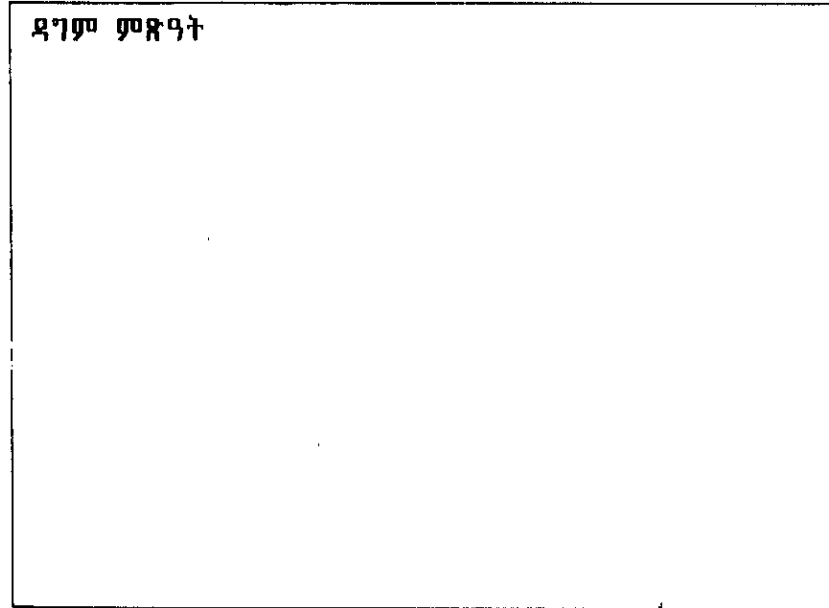
የጌታችን ተመልሶ መምጣት

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የጌታችንን መነሣት በተናገረበት ክፍል አንዲህ አለ።

«እኔ ደግሞ የተቀበልኩትን ከሁሉ በፊት አሳልፌ ሰጠኋችሁ እንዲህ ብዬ መጽሐፍ እንደሚል ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ ተቀበረ መጽሐፍም እንደሚል በሦስተኛው ቀን ከሙታን ተለይቶ ተነሣ ለኬፋም ታየ ከእነርሱም ለሚበዙት ታየ...ከሁሉም በኋላ እንደ ጭንጋፍ ለምሆን ታየኝ»

በክብር እንደተናገረው ከሙታን የተነሣው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለአርባ ቀናት ለሐዋርያት እየታያቸው ስለ እግዚአብሔር መንግሥት እያስተማራቸው ከቆዩ በኋላ ዓይኖቻቸው እያዩት በክብር ወደ አባቱ አርጓል።

ዳግም ምጽዓት

አስቀድሞ «ወላጅ እንደሌላቸው ልጆች አልተዋችሁም ወደ እናንተ እመጣለሁ ገና ጥቂት ዘመን አለ ከቢያ በኋላ ዓለም እያየኝም እናንተ ግን ታዩኛላችሁ እኔ ሕይወት ነኝና እናንተ ደግሞ ሕይወት ትሆናላችሁ» /ዮሐ14፥18-19/ ብሎ ነበርና በክብረት ዕርገቱ ዕለትም መላእክት ይህንኑ

መሰከሩ «ይህ ከእናንተ ወደ ሰማይ የወጣው ኢየሱስ ወደ ሰማይ ሲሄድ እንዳያችሁት እንዲሁ ይመጣል» አለ። /ዮሐዋ ፩፥ ፲፩ /

የክርስቶስ ዳግመኛ መምጣት ምክንያትና ዓላማዎች

✦ በሕያዋንና በሙታን ይፈርድ ዘንድ

✦ ይህችን ዓለም ያሳልፍ ዘንድ

✦ ለሁሉም እንደ ሥራው ዋጋን ይከፍል ዘንድ

✦ በሰይጣንና በመላእክቱ የመጨረሻውን ፍርድ ያደርግ ዘንድ

✦ ቅዱሳኑን ይሸልም ዘንድ (አክሊል ይሰጥ ዘንድ)

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አገልግሎት

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ በምድር በነበረበት ጊዜ የተገለጠላቸው የአገልግሎት ማዕረጎቹ የሚከተሉት ናቸው።

፩፥ ነቢይነት

፪፥ ንጉሥነት

፫፥ ሊቀ ካህንነት

እነዚህ የአገልግሎት ክፍሎችና ማዕረጎች በብሉይ ኪዳን ለተለያዩ ሰዎች ተሰጥተው እግዚአብሔር ይመለከባቸው፣ ይናገርባቸውና ሕዝቡን ያስተዳድርባቸው የነበሩ ክፍሎች ነበሩ።

፩፥ ነቢይነት

ነቢይ ማለት ከእግዚአብሔር ቃልን ተቀብሎ ለሕዝብ የሚናገር ማለት ነው። አንዳንድ ጊዜም የእግዚአብሔር ሰው (፩ኛ ሳሙ ፱፥፮) ባለ ራሱ (፩ኛ ሳሙ ፱፥፱) የእግዚአብሔር ባሪያ (፪ኛ ነገ ፳፱፥፪) እየተባሉ ይጠራሉ።

በተሰጣቸው ቃል ላይ ሳይጨምር ሳይቀንሱ «እግዚአብሔር እንዲህ ይላል» በማለት መልእክትን የሚያስተላልፉ ሰዎች ናቸው። መልእክቱንም የሚቀበሉት ከእግዚአብሔር ሆኖ በሕልም በራሱ እንዲሁም በእግዚአብሔር መላእክት በኩል ይገለጥላቸው ነበር።

የመልእክታቸው ማዕከላዊነትም

፩+ በእግዚአብሔር ውሳኔ ስለሚፈጸሙ ድርጊቶች

፪+ ሊሆኑ ስላላቸው ነገሮች የእግዚአብሔር ኃሳብና ፍላጎት እንዲሁም ሕዝቡ ሊያደርጋቸው ስለሚገባ ክንዎኔዎች መንገር ነው።

፪. ንጉሥነት

በእስራኤል ታሪክ የእስራኤል ንጉሥ እግዚአብሔር ነው ተብሎ ቢታወቅም በአሕዛብ ዘንድም የሚያስተዳድራቸው ንጉሥ እንደነበራቸው ይታወቃል።

የንጉሥ ዋና ተግባር ሀገርን በመወከል የሚጠራ ሕዝብን በበላይነት የሚያስተዳድር የመጨረሻውን ብይን የሚሰጥ ማለት ነው። እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ንጉሥ ተብሎ በሚጠራበት ዘመን እስራኤላውያን ከሰው ወገን የሆነ እንደ ጎረቤቶቻቸው የሆነ ንጉሥን ሲመኙ ሳኦልን አነገሰላቸው። /1ኛው 8፥4-22/ ሆኖም እንደ እግዚአብሔር ፈቃድና ልብ የሆነን ንጉሥ እግዚአብሔር ዳዊትን ሾመላቸው። /፩ኛው 1፩፥፩-1፫/ እግዚአብሔር በዚህ የንጉሥነት ማዕረግ ሕዝቡን እስራኤልን ያወጡና ያገቡ ዘንድ ያስተዳድሩ ዘንድ ንጉሥነትን አድርጓል። ተግባራቸውም

፩+ ሀገርን ከጠላት ለመጠበቅ

፪+ ሕዝብን በፍትህ ማስተዳደር ናቸው።

፫+ ክህነት

ክህነት «ተክህነ» ከሚለው ግሥ የተገኘ ሲሆን ትርጉሙም «አገልገላ» ማለት ነው ክህነት ሲል አገልግሎት የሚለውን ትርጉም ይይዛል። ክህነት በእግዚአብሔር ዘንድ ታላቅ ሥፍራ የሚሰጠው የተሰጠውና ያለው ክፍል ነው። የክህነት አገልግሎት ዓቢይ ዓላማው፡-

፩+ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ሆኖ ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር የሚያስታርቅ ነው

፪+ መሥዋዕትን ለእግዚአብሔር ማቅረብ

፫+ ጸሎትን ወደ እግዚአብሔር ለማሳረግ የሚረዳ አገልግሎት ነው

ክህነት በብሉይ ኪዳን

፩+ በእግዚአብሔር ምርጫና ውሳኔ የተጀመረ ነው

፪+ በዘር የሚተላለፍ ማዕረግ ነበር

እነዚህ የአገልግሎት ክፍሎች ይፈጸሙ የነበረው ከሰው መካከል ተመርጠው በእግዚአብሔር ፈቃድ በሚሾሙ ሰዎች ነበር። ሆኖም ሰዎች በመሆናቸውና በእዳምም ኃጢአት ተጠያቂዎች ስለነበሩ ፍጹም የሆነውን የእግዚአብሔር ፈቃድ ይፈጸሙ ዘንድ አልተቻላቸውም። ምክንያቱም፡-

- በፍጥረታቸው ፍጹማን አልነበሩምና (ዕብ ፮፥፳፰)
- በሞት ይገደቡ ነበርና (ዕብ ፮፥፳፫)
- ሹመታቸው ያለ መኃላ ነበርና (ዕብ ፮፥፳)
- የሚያቀርቧቸውም መሥዋዕቶች ፍጹምነት ይጎድላቸው ነበርና (ዕብ 1፥፩-፬)
- የተሰጣቸውም የአገልግሎት ሕግ ፍጹም በሚሆነው ሊተካ ቀን ተቀጥሮ ነበርና (ዕብ ፮፥1፩፤ ዕብ ፰፥፮-1፫)
- በአገልግሎቶች ማዕረጋት ፍጹምነት ስለማይገኝ ጊዜያዊ የመንጸትን ሥርዓት ለመፈጸም ሲባል የተሠሩ ነበሩና (ዕብ ፱፥፱-1)
- የነበሩበት ኪዳን ሆኖ የተሻለ ኪዳን ተሠርቶ ነበርና (ዕብ ፮፥1፭-1፱ ዕብ ፰፥፮)

እግዚአብሔር ይመለከበት ዘንድ የአዘጋጀውን ክህነት ሕዝብን ያስተዳድርበት ዘንድ የከፈተውን ንግሥና ቃሉን ያስተላልፍበት ዘንድ የሠራውን ነቢይነት ከላይ በተገለጠው ምክንያቶች ፍጹምነት በመጉደሉ ለአንዴና ለመጨረሻ በራሱ አሠራር ፍጹም ያደርጋቸው ዘንድ በመውደድ

በማይሻር ንግሥና ሕዝብን ያስተዳድር ዘንድ ልጁን የዓለም ንጉሥ አድርጎ ላከው።

ክርስቶስ ነቢያችን

ዘዳ ፲፰፥፲፰ ፣ የሐዋ ፯፥፴፯ ፣ የሐዋ ፫፥፳፩

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር በሥጋ ዘመኑ «የአባቴን እንጂ ከራሴ አልናገርም» በማለት በሰውነቱ የነቢያትን ሥራ ተክቶ እንደሠራ አስረድቷል። ሙሴም ከወንድሞችህ መካከል እንዳንተ ያለ ነቢይ አስነሣለሁ እርሱን የማትሰማውን ነፍስ እኔ አበቀላታለሁ። ብሎ እግዚአብሔር የተናገረውን ሰማዕቱ እስጢፋኖስ ክርስቶስ እንደሆነ መሠከረ። /የሐዋ ፯፥፴፯/

ጌታችንም ራሱን ነቢይ ብሎ እንደጠራው (ማር ፮፥፱) በጌታችን የተፈወሱትም የእግዚአብሔር ነቢይ ብለው ሊጠሩት (ዮሐ ፱፥፲፯) በሚያደርጋቸው ማንኛውም ግብሮቹ ሕዝቡ ነቢይ እያሉ ይጠሩት ነበር። (ሉቃ ፯፥፲፮)

ክርስቶስ ንጉሣችን

ዳን ፪፥፵፯፣ ፩ኛ ጢሞ ፮፥፲፭

ራእ ፲፯፥፲፱ ፣ ራእ ፲፱፥፲፮

በሉቃስ ወንጌል ምዕራ ፩፥፴፪ ላይ መልአኩ ስለ ክርስቶስ መጸነስ ሲናገር

«ወንድ ልጅን ትወልጃለሽ ስሙንም ኢየሱስ ትይዋለሽ እርሱም ታላቅ ይሆናል የልዑል ልጅም ይባላል ጌታ አምላክም (አብ) የአባቴን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል በያዕቆብ ቤትም ላይ ይነግሣል ለመንግሥቱም መጨረሻ የለውም» ብሎ ነበር።

ስለሆነም በማይሻር በማይለወጥ ንግሥና ክርስቶስ ንጉሥ ሆነ ተገለጠ። እርሱም የጌቶች ጌታ የነገሥታት ንጉሥ ተብሎ ተጠራ።

ክርስቶስ ሊቀ ካህናታችን

ዕብ ፯፥፳፩-፳፰ ፣ ዕብ ፪፥፲፱-፲፰

መሥዋዕትን በማቅረብ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል በመሆን የሕዝብንም ኃጢአት በእግዚአብሔር ፊት በማስተሰረይ የቤተ መቅደስ ሥርዓቶችን ሁሉ በመፈጸም ውክልና የነበራቸው ካህናቱ ኃጢአትን ፈጽመው ሊያነጹ የማይችሉትን ሥርዓቶች እየፈጸሙ የነበረበትን ሥርዓት የተቀደሰ ሥጋውን በማቅረብ ለዘለዓለም ፍጹማን ያደርግ ዘንድ ክርስቶስ የሕዝብ ሁሉ ሊቀ-ካህናት ሆኖ በሥጋ ተገለጠ።

የሚሻረውን ክህነት በማይሻረው በሞት ይገደብ የነበረውን የክህነት አገልግሎት በማይሞት ያለ መጋላ የነበረውን ክህነት ጸጸት በሌለበት መጋላ በጊዜ ይገደብ የነበረውን በዘላለማዊ በየዓመቱ ይደረግ የነበረውን የማንጸት ሥራ አንድ ጊዜ በሚሆን ሥርዓት ይለወጥ ዘንድ አሮናዊውን ክህነት በመሻር እንደ መልክ ጼዲቅ በሆነው ክህነት ለወጠው። (ዕብ ፯፥፲፩)

ይህን ክህነት ሕጉን ሁሉ በመለወጥ በአዲስ ኪዳን ተካው። /ዕብ ፯፥፲፩/ ለዚህ አዲስ ኪዳን መካከለኛነት ክርስቶስ ለሚሻል ኪዳን ዋስ ሆነ። /ዕብ ፯፥፳፪/ ዛሬም ሊቀ-ካህናታችን ክርስቶስ ነው። /ዕብ ፲፥፳፩/

፩፥ ክቡር ሥጋውን በማቅረብ ለዘለዓለም አንድ ጊዜ ተቀድሰናል (ዕብ ፲፥፲)

፪፥ ዳግመኛ ለኃጢአት ሥርዓት የሚሆን መሥዋዕት አያስፈልገንም (ዕብ ፲፥፲)

፫፥ በእርሱ በኩል የሚቀርቡ ሁሉ ይድኑበታል (ዕብ ፯፥፳፭)

፬፥ በዕለታዊ የኃጢአት ግብር ብንያዝ አንድ ጊዜ በፈሰሰው ደሙ በኩል እግዚአብሔር ይቀበላል (፩ኛ ዮሐ ፪፥፩-፪)

የሊቃውንቱ ቤተ ክርስቲያን ምስክርነት

«ሊቀ ካህናት ዘይቀውም ሎሙ ለቅዱሳን በደብተራ ስምዕ እንተ እግዚአብሔር ተከላ ውእቱ ኢየሱስ ክርስቶስ» ትርጉም

«እግዚብሔር በተከላት በምሥክር ድንኳን ለቅዱሳን የሚቆሙላቸው ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ ነው» መጽሐፈ ሰዓታት /ሞገስ/

«ወኢያንሥእ ለነ ሊቀ ካህናት እመላእክት ወኢእምኃይላት እሉ እሙንቱ ይቀውሙ ዐውደ መንበሩ አላ ፩ዱ ለሊሁ ወረደ ወተሠገወ እምህላዊነ ወኮነ ሊቀ ካህናት ...»

ትርጉም

«ኩፋኑን ከበው ከሚቆሙ ከመላእክት ከኃይላትም ወገን ሊቀ ካህናት አልሾመልንም እርሱ አንዱ ወደዚህ ዓለም ወረደ ባሕርያችንን ባሕርይ አድርጎ ሊቀ ካህናት (አስታራቂያችን) ሆነን» (ሃይ አበ ዘዮሐንስ አፈወርቅ ምዕ ፳፪+፲፮)

ክርስቶስ በአባቱ ቀኝ

ዕብ ፩+፩፻፱፣ ዕብ ፱+፳፫-፳፰፣ ዕብ ፯+፳፫-፳፭

- = ዛሬ ክርስቶስ በክብር ከሚተካከለው አባቱ ጋር በክብር አለ
- = ምንም ሰው ሆነ ብንልም በክብር በስልጣን በልዕልና በፈቃድ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ አያንስም
- = ሆኖም በተለየ አካሉ ሥጋን ሊዋሃድ ልዩ ሥራ እንዳለው ያስረዳናል
- = ክርስቶስ በክህነቱ ዛሬም ይሠራል ይህም ሲባል በተፈጸመ ግብር ሕያውነት ነው።
- = በሥጋ ሰውነቱ በአባቱ ቀኝ መቀመጡም
- ስለ እኛ ይታይ ዘንድ ነው (ዕብ ፱+፳፱)
- የተቀጠረው ቀን እስኪደርስ በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ሊያድን ሕያው ሆኖ ይኖራል (ዕብ ፯+፳፭)
- = ዛሬ ክርስቶስ በነገሥታት በነቢያትና በካህናት መካከለኛነት ይደረግ የነበረውን
- ሥርዓት በራሱ ተክቶታል።
- = በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው መካከለኛው ደግሞ አንድ እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው። (፩ኛ ጢሞ ፪+፭)

የእግዚአብሔር ዓላማ በክርስቶስ

እግዚአብሔር ለኃጢአት ያለው ግልጥ አቋም አዳምን ሲፈርድበት ታየ። /ዘፍ ፫+፳፫/ ኃጢአት በቅጥረ እግዚአብሔር ትኖር ዘንድ የቅድስና ባሕርይው አይፈቅድለትም ኃጢአትን ይጠላልና። ለዚህ ነው ግልጥና አጭር በሆነ ቃል «የቃጢአት ደመወዝ ሞት ነው» በማለት የገለጠው /ሮሜ ፮+፳፫/ ምንም እንኳን እግዚአብሔር ኃጢአተኛውን ሰው እንደሚወድ ብናምንም ለኃጢአት ግን ርኅራኄ የለውም።

ያለምንም አስገዳጅ ሰውን ለመታረቅ ኃጢአቱንም ይቅር ሊል በወደደ ጊዜ ለቃጢአቱ «የይለፍ» በመስጠት ሳይሆን በኃጢአቱ ላይ የበየነውን /የፈረደውን/ አሳልፎ የሰጠው ለመክፈል በመወሰን ነበር። ለዚህም ንጡ የሚወደውን ልጁን ለዓለም አሳልፎ የሰጠው በሕይወት /በልጅ/ የጻፈውም፡-

- የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው
- እንዳይጠፋ ይህ የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆነ። /ዮሐ ፮+፱/ የዮሐ ፫+፲፯/ መሆኑ በምድሩ በዳ ሕብብን እንደሰቀለ እግዚአብሔር ልጁን ለሞት አሳልፎ ሊጠው ዓለም በልጁ እንዲድን እንጂ በዓለም እንዲፈርድ አይደለም። /ዮሐ ፫+፲፯/ ክርስቶስ ያለርሱ ምንም ያልሆነ ሁሉ በርሱ የሆነ /ዮሐ ፩+፫/ ስለሆነም እግዚአብሔር የእኛን ጨለማ በልጁ ብርሃንነት ሊገልጥ ወደደ። ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድነናል ስሙንም ኢየሱስ ትለዋለህ» እንደተባለም እግዚአብሔር ኃጢአትን በልጁ ሊደመስስ በርሱም ሆኖ ዓለሙን፣ በራሱ ጋር ሊያስታርቅ ዓላማው ነበር። /፩ኛ ፩+፲፱/ ኃጢአት ሰውን ከእግዚአብሔር በመለየቱ የክርስቶስ ሞት ይህን ዕዳ በመክፈልና ዕርቅን መፍጠር ብቻ ሳይሆን የዘላለም ሕይወትን ለመስጠት ዓለም ሳይፈጠር የታሰበ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነበር። ይህም ለዘመናት ተደብቆ የቆየ የምሥጢር ሥርዓት በዘመናት የቆረቆረው የእግዚአብሔር የዘላለም ሐሣብ ነበር። ይህም «ልጁን አይቶ በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው የአባቱ ፈቃድ ይህ ነው» እንዳለ ማለት ነው። /ዮሐ ፮+፱/ ስለዚህ የእግዚአብሔር ዓላማ /ፈቃድ/ በዘመናት ለእኛ፡-
- ጨለማችን እንዲገፈፍ

- የዘላለም ሕይወት አንዲኖረን ነው።

«ዝውላቱ ወልድየ ዘአፈቅር ዘቦቱ ሠመርኩ ወሎቱ ስምዕዎ»

ትርጉም

«ልመላክበት የመረጥሁት የምወደው የምወልደው በእርሱ ደስ የሚለኝ የባሕርይ ልጄ ይህ ነው» (ማቴ ፲፯፥፭ ትርጓሜ ወንጌል)

«ዝውላቱ ዘነገረን አብ በእንቲኦ በውስተ ዮርዳኖስ ወበውስተ ደብር እንዘ ይብል ዝንቱ ውላቱ ወልድየ ዘአፈቅር ዘቦቱ ሠመርኩ»

ትርጉም

«ለመሥዋዕትነት የመረጥሁት የምወደው የምወልደው ልጄ ይህ ነው ብሎ በዮርዳኖስ በደብረ ታቦርም ስለእርሱ አብ የነገረን ይህ ነው» (ሃይ አበ ቅዱስ አትናቴዎስ)

የመከራ ጥያቄዎች

፩፥ ዮሴፍ በድንግል ማርያም መጸነስ ፈርቶ በተጨነቀ ጊዜ የእግዚአብሔር መልአክ ተገልጦ ምን አለው ?

፪፥ የሚወለደው ሕጻን ስም ማን ተብሎ ይጠራል አለው ?

፫፥ የመድኃኒታችን ስሙ ኢየሱስ የሚባልበት ምክንያት ምንድን ነው ?

፬፥ መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል ወደ ድንግል ማርያም መጥቶ የተናገሩትን የሰላምታ ቃላት ጻፍ።

፭፥ ድንግል ስለመጽነሷ በነገራት ጊዜ ይህ እንዴት ይሆናል ስትለው መልአኩ የተናገሩት ቃል ምን ነበር ?

፮፥ ጌታችን በተወለደበት ሌሊት መላእክት ተገልጦው ለእረኞች ተናገሩትን የምሥራች ጻፍ

፯፥ ዮሐንስ አንተ በእኔ ልትጠመቅ አይገባህም ባለው ጊዜ መድኃኒታችን ምን ብሎ መለሰለት ?

(ማቴ ፫፥፲፬-፲፭)

፰፥ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ተጠምቆ ከውኃው በወጣ ጊዜ የተከናወኑትን ነገሮች ግለጽ

፱፥ ሰይጣን ራስህን ከመቅደስ ጫፍ ላይ ወደ ምድር ወርውር በማለት ሲናገር የተጠቀመበት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የቱ ነው ?

-----በየትኛው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ይገኛል ?

፲፥ ሰው የሚኖረው በ ----- ሁሉ እንጅ በ -----

----- ብቻ አይኖርም።

፲፩፥ በማቴ ፱፥፲ መሠረት ስግደትና አምልኮ የሚገባው ማን ነው ?

፲፪፥ የተስፋው ፍጻሜ ክርስቶስ ራሱን እንዴት ገለጠ

፲፫፥ የክርስቶስ ሰው ሆኖ ወደ ምድር መገለጡ ዓላማ ምንድን ነው ? /ዕብ

፪+፲፬/ _____

፲፬+ ክርስቶስ ሊቃውንት ያቀደው ዋናው የእግዚአብሔር ዓላማ ምንድን ነው?

ጭሰፈጃ ሰጥ _____

፲፭+ እግዚአብሔር የነቢያቱን የካህናቱን የነገሥታቱን ሥራ በአንዱ በልጁ ሊተካ

/ሊለውጥ የታደረደው /የፈለገው/ ለምንድነው? አብራራ _____

፲፮+ የብሉይ ኪዳን ካህናት የተሾሙት በዘር ሲሆን የክርስቶስ ሊቀ ካህናቶች

ደግሞ በ _____ ነው። /ዕብ ፩+፳ /

፲፯+ በብሉይ ኪዳን የሊቀ ካህናት ዋና ሥራው ምን ነበር? /ዕብ ፳+፫/ _____

፲፰ የብሉይ ኪዳንና የአዲስ ኪዳንን መሥዋዕት አነጻጽር /ዕብ ዘ+ዘ/

፲፱ ክርስቶስ ሊቀ ካህናት በመሆን የሠራቸውን ነገሮች ዘርዝር /ጳቆም ፳+፲፭-፳፭/ _____

ምዕራፍ አምስት

ደኅንነትን መቀበል

የምዝብብ ክፍል የሐ ደ+፲፮-፲፰ ፡፲፱ ደ+፲፭-፲፮

፪ኛ ቆር ፩+፪፡የሐዋ ፲፮+፴፩

ሮሜ ፱+፩፡፴፩

የትምህርቱ ዓላማ፡- ተማሪው የእግዚአብሔር ጽድቅ በእምነት የሚቀበሉት እንደሆነ ተረድቶ በዚህም እንዲኖር ለመርዳት ነው።

«ጸጋው በእምነት አድናክችኋልና ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም እኛ ፍጥረቱ ነንና እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን። /ኤፌ ፪+፰-፲/

ኃጢአት ለዘመናት መድኃኒት ያልተገኘለት የሰው ሁሉ በሽታ ነበር። በውጭ ባሉትም ቢሆን በእግዚአብሔር ሰዎች ዘንድ መፍትሔ ሳይገኝለት ቆየ። መዝሙረኛው ዳዊትም «ሰውም ሰውን አያድንም» /መዝ ፵፰+፯/ በማለት ከሰው መፍትሔ እንዳልተገኘ ገለጸ። የደኅንነት ፍጹሜ የሆነው ክርስቶስ የኃጢአት መፍትሔ ሆኖ መጣ። /፩ኛ የሐ ደ+፭/ ስለዚህ የመዳንን መንገድና ከሰው ልጅ የሚጠበቀውን ነገር ይዞ መገኘት አስፈላጊ ነው።

የሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን ምስክርነት

«ወንጌላዊ ርኢን ወስማህ ከመ አብ ፈንዎ ወልዶ መድኅን ዓለም» ትርጉም «እኛም አይተናል እግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጁን ለዘላለም ድኅነት አድርጎ እንደሰለደው አውቀናል መስክረናል» (መጻሕፍተ አዲሳት ሠለስቱ ዝብና ትርጓሜው)

፩፡ መዳን የሚገኘው እንዴት ነው ? /ሮሜ ፫፡፳፫፡፳፭/

፪፡፳/

በሰው ልጅ ልፋት /ሥራ/ መዳን ሊገኝ ስላልተቻለ እግዚአብሔር ሰዎች «እንዲያው በጸጋው» እንዲጸድቁ ፈቀደ። /ሮሜ ፫፡፳፫፡፳፭/ እግዚአብሔር ዛሬ የሚፈልገው በጸጋው ጸድቀን የዘላለም ሕይወት ተስፋ ወራሾች እንድንሆን ነው። ከሰው የሚጠበቀውን ሁሉ ክርስቶስ ስለዘፈለ በክርስቶስ በሆነው ቤዛነት በኩል ለሰው መልካም የጽድቅ በር ተከፈተ። ይህም ለሰው ከባድ ቢመስልም በምህረቱ ባለጠጋ በሆነው በእግዚአብሔር ዓይን ቀላል ነው። /፪ኛ ነገሩ ፡፲፯/

ጸጋውም ምክንያት የሌለው እንዲሁ እግዚአብሔር የመጣው የለጋሽነቱ ነፃ ስጦታ ነው። በምድር እንደተለመደው የነፃ ነገር ቅድሚያ እንደማይሰጠው ችላ እንዳንል መጽሐፍ «የመዳን ቀን አሁን ነው» ይላል። /፪ኛ ቆሮ ፯፡፪/ ይህም ማለት ለሚድኑትም ለሚጠፋትም ጊዜያቸው አሁን ነው ማለት ነው። እና የመዳን ነገር ዛሬ ነገ የሚባልበት ጉዳይ አይደለም።

እርግጥ ነው እንደ ምህረቱ መጠን እግዚአብሔር ሰውን ከወደቀበት ካላነሣው ሰው በሌላ የመዳኛ መንገድ ሊድን እንዳይችል ግልጽ ነው። እንዲሁም ባይሆን አምላካችን ክርስቶስ መጥቶ በምድር ደሙን ማፍሰስ ባለበረሰው ነበር። በክርስቶስ ደም /የማዳን ሥራ/ ላይ ደግሞ አንዳች እንጨምር ዘንድ አንችልም። ለዚህ ነው «እንደ ምህረቱ መጠን አዳኝ»። በማለት የእግዚአብሔር ሰው መውደድ በተገለጠ ጊዜ እንዲሁ በጸጋው በኩል ለሰዎች ያዘጋጀው የጽድቅ መንገድ መጽሐፍ ቅዱስ የሚነግረን። /፫ኛ ፫፡፱/

እንግዲህ ከኃጢአት ሁሉ ማንጸት የሚችል የክርስቶስ ደም ፈለልናል በበጎች በፍየሎችና በኮርማዎች ደም አይደለም። የዓለምን ኃጢአት በሚያስወግድ በእግዚአብሔር በግ በክርስቶስ ደም እንድንታጠብ እግዚአብሔር ፈቀደ። /ዮሐ ፩፡፱/ « ... በደሙም የሆነ ማስተሰርያ አድርጎ አቆመው» /ሮሜ ፫፡፳፱/

፪፡ ለመዳን የሚያስፈልገን ምንድን ነው ?

ዮሐ ፫፡፲፮

ሮሜ ፫፡፳፱

ሮሜ ፫፡፳፱፡፳፭

ድኅነት ነፍስ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። ማንም ይድን ዘንድ ስለወደደ ወይም ለመዳን ስለፈለገ አይድንም። ከሚምር ከእግዚአብሔር ነው እንጂ። ይህን የእግዚአብሔር ስጦታ እንድንቀበል እግዚአብሔር ከኛ እምነት ይፈልጋል።

ሀ. እምነት፡- /ዕብ ፲፩፡፩-፱፤ ሮሜ ፲፡፱፤ ዮሐ ፲፮፡፱፤ ገላ ፪፡፲፮ / እምነት ማለት ተስፋ ስለምናደርገው ነገር የሚያስረግጥ የማናየውንም ነገር የሚያስረዳ ነው። /ዕብ ፲፩፡፩/ እምነት የሚመሠረተው ሊታመንበት ከተፈለገው ነገር ማንነት ብቃትና ችሎታ እንዲሁም ሁለንተናዊ ባሕርይ ነው። እምነት ማለትም በማንነቱ ላይ ያለንን ተደጋፊነት የምንገልጽበት መንፈሳዊ ሐብት ነው። ወይም በሌላ አገላለጽ እምነት ማለት ልናምነው ለፈለግነው ነገር ያለንን ቁርጥ ተአሚነት ተደጋፊነትና ያለንን ተገዢነት የምናሳይበት መንፈሳዊ ጉልበት ነው።

በባህርዩና በማንነቱ ተወዳዳሪ የሌለው እግዚአብሔር በማንነቱ ላይ ያለንን አመኔታ በእምነት እንድንገልጠው ስለሚወድ የከበረውን ሥጦታ እርሱም «ደኅንነታችን» በእምነት እጆቻችን እንቀበለው ዘንድ ደኅንነታችን «በእምነት የሚገኝ» አለው።

ያለእምነትም እግዚአብሔርን ማስደሰት ስለማይቻል ወደ እግዚአብሔር የሚደርስ ሁሉ እግዚአብሔር እንዳለ ለሚፈልጉትም ዋጋን እንዲሰጥ ያምን ዘንድ ይገባዋል። /ዕብ ፲፩ ፡፳ /

ኃጢአተኛ ሰው ከዘላለም ቅጣት ድኖ በእግዚአብሔር መንግሥት ተካፋይ በመሆን የዘላለምን ሕይወት ያገኝ ዘንድ ኃያሉ አምላክ በክርስቶስ ኢየሱስ ያደረገውን ሥራ በማወቅ ማመን ይገባዋል።

- = በእርሱ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው
- = በልጁ የሚያምን አይፈረድበትም
- = በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አገተና ቤተሰቦችህ ትድናላችሁ
- = የሚያምኑ ሁሉ ይጸድቁ ዘንድ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው
- = ሰው በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን እንዲጸናቅ
- = በእኔ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው ተባለ

የምናምነው:-

- ፩+ እግዚአብሔር ደኅነትን በክርስቶስ ብቻ እንደፈጸመ
- ፪+ በእኛ ወይም በሰው ሥራ ደኅንነት እንደማይቻል ነው

ከእኔ ምን ይጠበቃል የሚለውን ጥያቄ አንግበን ስንወጣ ከእግዚአብሔር ዘንድ የተደረገውን አንረሳም። ይህም ክርስቶስ ደሙን በማፍሰስ የከፈለው ዋጋ ነው። ይህ በክርስቶስ የተከፈለልን መስዋዕትነት ለእኛ እንዲቀነክርን እግዚአብሔር እኛ ሠርተን የምንከፍለው የክፍያ ተመን አላጠነቅቅ። ቢያወጣም ልንከፍል አንችልም። ከሰው ልጅ የሚጠበቀው ነገር አምነት ብቻ ነው። «... በእምነት የሚገኝ በደሙም የሆነ ማስተሥረያ አድርጎ አቆመው» /ሮሜ ፫፥፳፭/ ብዙ-ጊዜ ግን እኛ እግዚአብሔር ባላወጣው መመሪያ ዋጋ ለመክፈል ስንጨነቅ እንገኛለን። እግዚአብሔር ከፍሎ የጨረሰውን ከፍያ ለመክፈል መሯሯጥ ኃጢአት ነው። «የተገረዙትን ያልገረዙትን በእምነት የሚያጸድቅ እግዚአብሔር አንድ ነው» እንደተባለ ሰው የኔ የሚለው ነገር ኖረውም አልኖረውም የእግዚአብሔር ዓላማና ሐሳብ ግን ሰው እንዲያምነው ብቻ ነው። /ሮሜ ፫፥፳፱-፴/ ይህንንም የብዙዎች አባትና ጳጳስ ከተባለው ከአብርሃም ምሳሌነትን ብንወስድ ከእሱ ብዙ እንማራለን ሮሜ ፱፥፩/ መጽሐፍ ቅዱስ አውጥተው ይከታተሉ።

«እንግዲህ በሥጋ አባታችን የሆነ አብርሃም ምን አገኘ እንላለን አብርሃም በሥራ ጸድቆ ቢሆን የሚመካበት አለውና ነገር ግን በእግዚአብሔር ዘንድ አይደለም» /ቁ ፩-፪/

«በሥራ ጸድቆ ቢሆን» ብሎ ሐሳቡን በማንጠልጠል በሥራ እንዳልጸደቀ ያሣይና ቢሆን እንኳ ብሎ ስለመመካት ይናገራል። እንግዲህ መመካቱን በሰው ዘንድ ይሁን በእግዚአብሔር ዘንድ ስለ አብርሃም በሥራ መመካት ሊናገር

«በእግዚአብሔር ዘንድ አይደለም» ይላል ስለዚህ አብርሃም ሥራው ቢያስመካው በሰው ዘንድ ይሆናል እንጂ በእግዚአብሔር ዘንድ አይደለም።

አንድ ልጁን እንኳ ለመስዋዕትነት ያቀረበው አብርሃም ሥራው በእግዚአብሔር ዘንድ ካላስመካው አንተስ? ሥራህ ሊያስመካህ /ሊያጸድቅህ/ ይችላል? እንግዲህ አብርሃም እንዴት ጸደቀ? እንዴት የእግዚአብሔር ወዳጅ ተባለ? ቢሉ ቁጥር ሦስት ላይ፡- «መጽሐፍ ምን አለ አብርሃምም እግዚአብሔርን አመነ ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት። ለሚሠራ ደመወዝ እንደ ዕዳ እንጂ እንደ ጸጋ አይቆጠርለትም ይህም እንደ ጸጋ እግዚአብሔር ጽድቅ አድርጎ መቁጠር እንጂ መሥራቱ እንዳይደለ ያያል። ይህን በዘፍጥ ፲፭፥፮ ላይ እናገኛለን በዚህ ሥፍራ ላይ አብርሃም ገና ስሙ እንኳን አብርሃም አልተባለም። አብራም የነበረው ስሙ አብርሃም የተባለው በምዕራፍ ፲፯፥፭ ላይ ነው።

ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት በተባለበት ሰዓት አብርሃም ገና 85 ዓመት ሳይሞላው ነበር። /ዘፍ ፲፪፥፲፭/ ይመልከቱ ታዲያ አብርሃም ስለተገረዘ ያንን እግዚአብሔር ከግንዛቤ አስገብቶ ነው እንዳይሉ አብርሃም የተገረዘው በዘፍጥ ፲፯፥፪፯ በዘጠና ዘጠኝ ዓመቱ ነው። ልጁን ይሥሐቅን ለመስዋዕትነት ስለአቀረበ እንዳይሉ እግዚአብሔር ያን ባለው ሰዓት አይደለም ይሥሐቅ እስማኤል እንኳን አልተወለደም።

እስማኤል የተወለደው በ86 ዓመቱ ይስሐቅ የተወለደው ደግሞ በ100 ዓመቱ ነው። /ዘፍ ፲፯፥፩፥፳፩፥፩/ እነዚህ ሁሉ ግን ገና ሳይፈጠሩ/ሳይሠሩ/ ስሙም ገና ሳይለወጥ እግዚአብሔር ያለምን ማስያዣ ልክ ሲያምነው አመነ ጽድቅ ሆኖ ተቆጠረለት እንዲባል አደረገ ። መቼም ካመነ በኋላ መልካም ሥራን ቢሠራም እግዚአብሔር በብድር /credit/ ሰውን እንዳማያጸድቅ ግልጽ ነው።

ማጠቃለያ:-

እምነትን ከአብርሃም ሕይወት ስንማር /ሮሜ ፱፥፩-፳፭/

- አብርሃም የጸደቀው በእምነት ነበር
- ጽድቅ በሥራ ከሆነ ጸጋ ሊሆን አይችልም
- የአብርሃም ጽድቅ የተቆጠረለት ሳይገረዝ ነበር
- የአብርሃም አባትነት በእምነት በኩል ነው

የሊቃውንት ቤተ-ክርስቲያን ምሥክርነት

- ለበስኬ አብርሃም በምግባሩ ጸድቀ እምነኛ ምዝጋና
- o አብርሃምን በሙያው በጉልበቱ ከብሮ ቢሆን በሙያው በጉልበቱ ከበረ ተብሎ በተመሰገነ ነበር
- ወአኮ ለመንገሉ እግዚአብሔር
- o በእግዚአብሔር ቸርነት ባልተባለም ነበር
- ወእፎነ-መ ይብል መጽሐፍ እምነ አብርሃም በእግዚአብሔር ወኮኖ ጽድቀ
- o መጽሐፍ አብርሃም በእግዚአብሔር አመነ ማመነ-ም ጽድቅ ሆኖ ተነገረለት ከጽድቅ ገብቶ ተቆጠረለት ብሎ የለምን ለምን እንዲህ አለ?
- ወዘሰ ኢተቀንዮ ለእመ ተአምነ በዘያጸድቆ ለኃጥዕ ይትኋለቆ ጽድቀ አሚኖቱ
- o አብርሃም ግን ኃጥእን በሚያከብረው በእግዚአብሔር ቢያምን ማመነ- ጽድቅ ሆኖ ተነገረለት ከጽድቅ ገብቶ ተቆጠረለት

(የቅዱስ ጳውሎስ መልእክታት ገባቡና ትርጓሜው)

በሮሜ፱፥፳«ነገር ግን ለማይሠራ ኃጢአተኛውን በሚያጸድቅ /በእግዚአብሔር/ ለሚያምን እምነቱ ጽድቅ ሆኖ ይቆጠርለታል» ይላል ።

እንግዲህ እምነት ለሁሉ ሰው የተሰጠ የመጻን መንገድ ነው ። በብሉይ ኪዳን ሰው ለመጽደቅ በእግዚአብሔር የማመን ግዴታና ሕግን የመጠበቅ ሥርዓት አለበት በአዲስ ኪዳን ደግሞ ክርስቶስ ሰው ሆኖ ራሱን ስለገለጠ በርሱ የማመን ግዴታ አለብን «እኔ መጥቼ ባልነገርኳቸውስ ኃጢአት ባልሆነባቸውም ነበር» እንዲል /ዮሐ፲፭፥፳፪/ ለአብርሃም ተቆጠረለት

ካለ በኋላ «ነገር ግን ተቆጠረለት የሚለው ስለ እርሱ ብቻ የተጻፈ አይደለም» ካለ በኋላ ስለ እኛ ነው እንጂ ይላል ቁጽ፪፥፳፫ እኛ ብሎ ያስቀመጣቸውን ማንነት ሲገልጥ በአዲስ ኪዳን ሰው በትክክል ማመን ያለበትን ያስቀምጣል፡- «ስለበደላችን አልፎ የተሰጠውን እኛንም ስለማጽደቅ የተነሣውን ... ለምናምን ለእኛ ይቆጠርልን ዘንድ አለው።» /ሮሜ፱፥፳/ በማለት ሰው አስተካክሎ በልቡ ሊያምናቸው የሚገቡ ሐሳቦችን ያሳያል ። ሰው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት /ለመጽደቅ/ ማመን የሚጠበቅበት ዋና ዋና ነገሮች የሚከተሉት ናቸው።

ሀ. ክርስቶስ ስለ በደላችን ራሱን አሳልፎ መስጠቱን ማመን።

ለ. አብ አንድያ ልጁን ወዶ እንደሰጠ ማመን

ከብር ምስጋና ይግባውና ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «አውነተኛ አምላክ ብቻ የሆነህ አንተን የላክኸውንም ኢየሱስ ክርስቶስን ያውቁ ዘንድ ይህቺ የዘላለም ሕይወት ናት» ብሏል ። /ዮሐ ፲፮፥፫/

የሰው ልጅ ኃጢአተኝነቱንና እንዲሁም ክርስቶስ ስለርሱ ሲል አልፎ ለሞት እንደተሰጠ ሊያምን ይገባዋል። የጠፋነውን ኃጢአተኞችን ሊፈልግና ሊያድን ስለመጣ እኔን ፍለጋ መጣ ነፍሴንም ሊቤኸ /ነፃ ሊያወጣ/ ስለኔ ሲል ሞተ። ብሎ ማመን አስፈላጊ ነው። /ሮሜ፱፥፳፭ ሉቃ፲፱፥፲ ጴጢሞ፩፥፲፭

ለ. ከክርስቶስ አግር ሥር የኃጢአት ሥርየት እንደሚገኝ ማመን

ኃጢአተኝነቱንና ክርስቶስም ስለርሱ ሲል እንደሞተ ያመነ ሰው ሥርየትን ለማግኘት ኃጢአቱን ለክርስቶስ መናዘዝ መናገር አለበት። ይህም ንስሐ ይባላል። «በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነፃን የታመነና ጸድቅ ነው» /ጴዮሐ፩፥፱/ ጌታችንም «ንስሐ ግቡ» አለ (ማቴ፱፥ ፲፮)

ንስሐ ማለት መመለስ መጸጸት አቅጣጫን መቀየር ያለፈን ነገር መተው ተብሎ ተተርጉሟል። ንስሐ ስለተፈጸመው ነገር ይቅርታን መጠየቅና መቀበልን ያጠቃለለ ነገር ነው።

በኃጢአተኛነታችን ያበላሸነውን የእግዚአብሔር ሕግ በራሳችን ማስተካከል ባልተቻለን ጊዜ እግዚአብሔር ልጁን ልኮ በመፈጸሙ ከተጠያቂነት እድንድን በእርሱ ሥራ ማመን ይኖርብናል። ይህን እምነታችንን ባለፈው ሥራ መጻጸታችን ያለፈውን ነገር ለመተው መወሰናችንን የምንገልጽበት ዋና መንገድ ንስሐ ነው።

ጌታችን በመጀመሪያ አገልግሎቱ «መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ» ማቴዎ፤፲፮ በማለት የጀመረው ከመምጣቱ በፊት የነበረውን ሕይወት ለመለወጥና በመምጣቱም ወደዚህኛው አዲስ ሕይወት ለመግባት ያለንን ፍላጎት የምንገልጥበት መንገድ ስለሆነ ነው።

«ንስሐ» ከማይፈልጉ ጻድቃን ነን ባዮች ይልቅ በእምነት ላይ የተመረከዘን «ንስሐ» የሚያደርጉ እነርሱ ጻድቃን ብዙዓን ተብለው እንደሚጠሩም አስተምሯል።

ንስሐ ስለሚሰማን የበደለኛነት ስሜት ለእግዚአብሔር በመናገር በዘረዘርናቸው በደሎች ከእግዚአብሔር ምሕረትን የመቀበል ሥርዓት ነው።
/ሉቃ፲፭፥፩-፴፪/

አበላችን እንደጭጋግና እንደደመና እንዲደመሰሰ ለእርሱ ነገራችንን በመንገር ሥርየት እንዳለን አምነን እንቀርባለን። /ኢሳ ፶፫፥፳፫/ «የምዋቹን ሞት አልፈቅድምና ተመለሱና በሕይወት ኑሩ» /ሕዝ ፲፰፥፴፪/ እንደተባልን በመናዘዝ ወደርሱ ስንቀርብ «የልጁ የኢየሱስ ክርስቶስም ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናልና» ጆዮሐ፩፥፮/ በደላችንም በደሙ ይደመሰሳል። ብዙዎች ኃጢአተኞች ከክርስቶስ እግር ሥር በመውደቅ በማልቀስ የኃጢአትን ይቅርታ አግኝተዋል። ዓለም በእርሱ እንዲድን እንደመምጣቱ የኃጢአት ይቅርታ የጠየቁትን ብቻ ሳይሆን በክስ ወደርሱ ለመጡትም «እኔም አልፈርድብኸም» «እምነትሽ አድናሃል» «እምነትሽ አድናቃል» «ኃጢአትህ ተሰረየችልህ» በማለት የኃጢአት ይቅርታ ለብዙዎች እንደሰጠ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል።
/ዮሐ፩፥፲ ሉቃ፮፥፵፰/ ይህ በኃጢአታችን የኃጢአት ሥርየት የምንጠይቅበት

ንስሐ ከእምነት የተነሣ ወደልባችን የሚመጣ ነገር ነው። /ጄቆርጂ፥ዘ/ የሐዋጽ፮፥፳ ሉቃ፲፭፥፲፩-፳፱/

ሐ. እምነት የማዳን ኃይል እንዳለው /እንደሚያጸድቅ/ ማመን

ከላይ የተጠቀሱትን ያመነ ሰው ያመነው እምነት ኃይል እንዳለውና እግዚአብሔር ከዚህ እምነቱ የተነሣ እንደሚያጸድቀው ማመን አለበት። እንዴት ቢሉ ክርስቶስ ከሙታን የተነሣው በእርሱ የሚያምኑት /ክርስቲያኖች/ መጽደቃቸውን ለማረጋገጥ ስለሆነ ነው። «እኛንም ስለማጽደቅ የተነሣውን ... ለምናምን /ጽድቅ ሆኖ/ ይቆጠርልን ዘንድ አለው» /ሮሜ4፥፳፪-፳፭/ መጽሐፍ «እምነቱ ጽድቅ ሆኖ ይቆጠርለታል» ያለውን ቃል ልናምንም ይገባል። /ሮሜ፱፥፭/ ብዙዎች ክርስቶስ ስለሰጠ ልጆች ሲል ለሞት አሳልፎ እንደተሰጠ ያምኑና እምነታቸው እንደሚያድናቸው አያምኑም። ብዙዎች ይህን የተቆነፀለ እምነት በመያዝ የእምነትን ኃይልና በእምነት እግዚአብሔር ለኛ ያደረገውን ነገር ሳያውቁ ይገኛሉ። ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ የሚለንን ሁሉ ደግሞ ጠንቅቆ መያዝና ማመን ይገባል።

ሰው ሊያምነው የሚገባውን ከተመለከትን ይህ እምነት ወደ ልቡ ገብቶ ሰው ወደ ንስሐ ከመጣ የዘላለም ሕይወት ያገኛል /ይጸድቃል/ ማለት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እርግጡን ሲናገር፡- «እንግዲህ በእምነት ከጸደቅን በእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ቆምንበት ወደዚህ ጸጋ በእምነት መግባትን አግኝተናል» /ሮሜ፭፥፩-፪/ ይላል ። የመዳን ቀን አሁን ስለሆነ ሰው በክርስቶስ አምኖ ካለ ባመነበት ሰዓት ወዲያው ከክነቴ /ከፍርድ/ ነፃ ይሆናል። /ሮሜ፰፥፩/ እንዲሁ ካላመነም ደግሞ «በማያምን ግን በአንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ስላላመነ አሁን ተፈርዶበታል» /ዮሐ፫፥፲፰/ ይላልና የሚያምኑ አሁን ሊድኑ የማያምኑም አሁን ሊጠፉ ቁርጥ የእግዚአብሔር ሐሳብ ስለሆነ የመዳን ቀን አሁን ነው ተባለ። /ጄቆርጂ፥፪ ጆዮሐ፩፥፲፪/

አስቀድመን የእግዚአብሔር ዓላማ እንዳየነው የሰው ልጅ ልጁን በማመን የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ የዘላለም እቅዱ ነበር።

አምላክ ከተናገረ የተናገረውን የሚፈጽም ከአሰበም ያለበውን የሚያደርግ አምላክ ነውና በእምነት የሰውን ልጅ ሊያጸድቅ እንዳለበ ያጸድቃል /ኢሳጳጵ፡፲፩/ ሮሜ፡፳፱ ዮሐን፡፱/ ለዚህም ነው እግዚአብሔር በጸጋው ጸድቀን የዘላለም ሕይወት ተስፋ ወራሾች እንድንሆን መንፈሱን የላከልን /ያሰሰልን/፡፡ /ቲቶ፡፮/

እንግዲህ ጸጋው በእምነት አድኖላችኋል እንደተባለ የዳነ ሰው ከጸደቀ በኋላ ምን ዓይነት ሥራ ይሥራ? ቢሉ በማያሻማ መልኩ ያጸደቀውን ጌታ የሚያስደስትን መልካምን ሥራ በፈቃዱ ይሠራል፡፡ ሚች ባሕርዩን ሕያው ያደረገለት በክርስቶስ ተፈጠርን፡፡ /ኤፌ፩፡፲/ ነገር ግን ሰው አምኖ ከመጽደቁ መጽደቁን ከማወቁ በፊት የሚሠራቸው ሥራዎች ሁሉ ለጽድቅም ለበረከትም አይጠቅሙትም፡፡ ይህን ከጥንታዊቷ ቤተ-ክርስቲያናችን አስተምህሮ ብንረዳ መልካም ነው ለዚህም የቤተ-ክርስቲያን ጸሎት ከሚለው መጽሐፍ ገጽ ፳፫ እና ፳፬ ያለውን እንመለከት ፡፡

የጽድቅ መንገድ

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም ከመምጣቱ አስቀድሞ እውነተኛ የጽድቅ መንገድ አልታወቀም ነበር፡፡ ነገር ግን ዛሬ ሰማያዊ አባታችን እግዚአብሔር እውነተኛውን የጽድቅ መንገድ አሳየን ፡፡ ይኸውም የጽድቅ መንገድ የተባለ አንድ ልጁ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፡፡ ከሱ በቀር ሌላ ወደ ሰማያዊ አባታችን ወደ እግዚአብሔር የሚወስድ የለም፡፡ እርሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እኔ የእውነትና የሕይወት መንገድ ነኝ በኔ በኩል ካልሆነ በቀር አንድም ወደ አብ የሚመጣ የለም ብሎ ተናገረዋል፡፡ (ዮሐ. 14፡6)

ስለዚህ እኛ ሁላችን ይህንን የማያሳስት እውነተኛውን የጽድቅ መንገድ ክርስቶስን ብቻ ይዘን ከሄድን ዘወትር እየናፈቅን አባታችን ሆይ እያልን ከምንጠራው ከሰማያዊ አባታችን ከእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ሰማያዊት አገራችን ወደ መንግሥተ ሰማያት እንደርሳለን ዳግም በሥራችን እንጸድቃለን መንግሥተ ሰማያት እንገባለን ብለን አንመካም የምንጸድቅበት ሃይማኖታችን ክርስቶስ ብቻ ነው፡፡ ስለዚህ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «አናንት ደካሞች

ሽከማችሁ የከበደ ወደኔ ኑ እኔም አባርፋችኋለሁ ቀምበራን በላያችሁ ተሽከሙ» ብሏል (ማቴ. 11፡28) እንዲሁም ማለቱ በኔ ጽኑ ሲል ነው፡፡

ደግሞ ቅዱስ ጳውሎስ ጽድቅ በሃይማኖት ብቻ እንዲገኝ ሥራ በመሥራት እንዳይገኝ በጸፋቸው መልእክቶች ሁሉ ያስተምረናል ፡፡ «ሰው ሥራ ሳይሠራ በሃይማኖት ብቻ እንዲጸድቅ እናውቃለን» ብሏል ፡፡ (ሮሜ. 3፡28) ፡፡ ከዚህም ቀጥሎ በ4ኛው ምዕራፍ በ4ኛና በ5ኛው ቁጥር የሚሠራ ሰው ዋጋው አይቆጠርለትም እንዲያው እንደሚገባው ሠራ ይባላል እንጂ ፡፡ የማይሠራ ግን ኃጢአተኛውን በሚያጸድቅ በእግዚአብሔር ቢያምን ማመኑ ጽድቅ ሆኖ ይቆጠርለታል ብሏል፡፡ ደግሞ ይልቁንም በጣም የሚያስረዳ በኤፌሶን መልእክቱ « አምነን በጸጋው ድነናልና እናንተም የዳናችሁ በእግዚአብሔር ቸርነት ነው እንጂ በሥራችሁ አይደለም እኛም የዳን በሥራችን አይደለም ማንም የሚመካ እንዳይኖር ብሏል (ኤፌ. 2፡8-9) ዳግም ወደ ገላትያ ሰዎች በጻፈው በ2ኛው ምዕራፍ በ21ኛው ቁጥር «የእግዚአብሔርን ጸጋ አልከድም የአሪትን ሥራ በመሥራት የሚጸድቁ ከሆነ እንኪያስ ክርስቶስ ለከንቱ የሞተ ነዋ» ብሎ ተናገረዋል ፡፡ ይህም ሰው ሁሉ በሥራው እንዳይጸድቅ በእግዚአብሔር ጸጋና በክርስቶስ ሞት እንዲጸድቅ ያስረዳል ፡፡ ክርስቶስ መሞቱ ሰው በሥራው መጽደቅ የማይችል ስለ ሆነ ነው ፡፡

ስለ መልካም ሥራ /ክርስቲያናዊ ሕይወት/ ፡፡

ሰው ሁሉ የሚጸድቀው በእግዚአብሔር ጸጋና በክርስቶስ ሞት በሃይማኖትም ነው እንጂ በሥራው ለመጸደቅ አይችልም ብለናል፡፡ ነገር ግን በሃይማኖት ብቻ እንጸድቃለን ስላልን የታዘዘነውን በጎ ሥራ አንሥራ ማለት አይደለም፡፡ እውነተኛው ሕያው የሚሆን ሃይማኖት ያለ መልካም ሥራ አይገኝም ፡፡ ዛፍ በፍሬው እንዲታወቅ እንዲሁም ሃይማኖታችን በሥራችን ይታወቃል (ማቴ. 7፡16-21)

ለሃይማኖታችን መልካም ሥራ መሥራት ያስፈልጋታል፡፡ ነገር ግን እግዚአብሔር ያዘዘንን ሥራ ሁሉ ሠርተን እኛ ሥራ ፈቶች ሎሌዎች ነን

እናደርገው ዘንድ የሚገባንን አደረግን ማለት ይገባናል እንጂ በሥራችን ዋጋ እናገኛለን እንጂ ያለን አንልም ። ስለዚህ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «አናንተ የታዘዛችሁትን ሁሉ አድርጋችሁ እኛ ሰነፎች ሎሌዎች ነን እናደርገው ዘንድ የሚገባንን አደረግን በሉ» ብሎ አስተምሮናል (ሉቃ 17፥10) በን ሥራንም መሥራት የሚያስተምረን ሃይማኖት ነው ።

እኛ መልካም ፍሬን ለማፍራት የክርስቶስ አትክልት ነን መንፈስ ቅዱስን እንደ መስኖ ውኃ አጠጥቶናል። ስለዚህ መንፈስ ቅዱስን ከተቀበልን በኋላ መልካም ፍሬን ማፍራት ይገባናል ነገር ግን መልካም ፍሬን ሳናፈራ ብንገኝ ተቆርጦ ወደ እሳት እንደሚወድቅ እንጨት እንሆናለን (ማቴ. 3፥10)

እንደዚህ ያለውን መልካም ሥራ ሁሉ ክርስቶስ መንፈሱን ካልሰጠ በቀር ልንሠራው አንችልም ባሕርያችን እጅግ ደካማ ነውና ስለዚህ በክርስቶስ ብቻ መጽናት ያስፈልጋል ያለሱም አንዳች ለማድረግ አይችሉም ስለዚህም «ያለኔ አንዳች ማድረግ አትችሉም» ብሎ አስተምሮናል (ዮሐ. 15፥5)

የሃይማኖትና የመልካም ሥራ ትርጓሜያቸው ይህ ነው ሃይማኖት ለመጽደቂያ መልካም ሥራ የሃይማኖት መግለጫ ነው ። መልካም ሥራ የሠራን እንደሆነ የክርስቶስ ደቀ-መዛሙርት መሆናችን ይታወቃል (ዮሐ.15፥8)

ስለዚህ በብዙ መልኩ መጽሐፍ ቅዱስ እንዳስረዳን በእምነት እግዚአብሔር ለኛ ያዘጋጀልንን ጽድቅ እንይዛለን። እንዲሁም የእግዚአብሔር ፀጋ በረዳን መጠን ደግሞ መልካሙን ሥራ ለመሥራት እንዘጋጃለን። /ቴቶ፩፥፲፩-፲፫/ ይህም መዳን የሚገኝበት ጥበብ /መንገድ/ በመጽሐፍ ቅዱስ ተቀመጠልን። /፪ጢሞ፲፥፲፭/

ተጨማሪ ጥቅሶች:- የሐዋርያት፥፲፪ ሸዮሐ፩፥፲፪ ገላ፩፥፱
ዕብ፱፥፲ ሮሜ፩፥፩-፳፩ ዮሐ፩፥፲፪

- ማጠቃለያ:-
- ተቆጣሪነት የሚለው ለአብርሃም ብቻ ሳይሆን ለሚያምኑ ሁሉ ነው
 - ማመን የሚገባን
 - o ስለበደላችን ክርስቶስ አልፎ መስጠቱን

- o ክርስቶስ እኛን ስለማጽደቅ መነሣቱን
- o ያለ ሥራ ኃጢአተኛን ማጽደቅ በሚችለው በእግዚአብሔር በማመን በኩል ባርነት ቀርቶ የልጅነት ሥልጣን እንደተሰጠንም ጭምር ነው።

ስለ ደኅንነት የሊቃውንት ቤተ-ክርስቲያን ምሥክርነት

«ዝንቱ ውእቱ አሐዱ እግዚእ ቃለ እግዚአብሔር አብ ዘይብል አነ ውእቱ ፍኖተ ጽድቅ ወሕይወት ወአልቦ ዘይመጽእ መኑሁ ኀብ አብ ዘእንበለ ብዩ» ትርጉም «ጽድቅ የሕይወት ኀዳና እኔ ነኝ በእኔ ካልሆነ በቀር ወደ አብ የሚመጣ ማንንም ማን የለም አለ የእግዚአብሔር ቃል ይህ እንድ ገዢ ነው» (ሃይ አበው ባስልዮስ ምዕ ፴፪፥፲፪)

«ወይትቃጸቦ ጲላጦስ አላዊ ሕግ ወይስቀል ዲቦ ዕፅ ወይትወደይ ውስተ መቃብር ወይትነሣእ በሣልስት ዕለት አኩኑ በእንቲእነ ከመ ያንሥእነ ለነ እለማሰነ» ትርጉም «ሕግ አፍራሽ ጲላጦስ ይዘብትበት ዘንድ በመስቀል ይሰቀል ዘንድ በመቃብር ይቀበር ዘንድ በሦስተኛው ቀን ይነሣ ዘንድ ምን አተጋው ? በፍዳ ተይዘን የነበርን እኛን ያድነን ዘንድ ለእኛ ብሎ አይደለምን ? (ሃይ አበ አለ አለ ስክንድሮስ ምዕ16፥3)» «ወአኩ ተስፋን ዘእንበለ እግዚአብሔር ባሕቲቱ» ትርጉም «አለኝታችን (ተስፋችን) በዕሩት ብዕሲ (በፍጡር ሰው) አይደለም በእግዚአብሔር ነው እንጂ በእግዚአብሔር ብቻ በቀር በሌላ የሚያምን ርጉም ነው» (ሃይ አበ ዘኤጲፋንዮስ ምዕ ፯፥፶፱)

የሙከራ ጥያቄዎች

፩፥ ሰው መዳንን እንዲያገኝ እግዚአብሔር ምን አደረገ ሰውስ ምን ማድረግ አለበት?

፪+ «ጸጋው በእምነት አድናቆት» ማለት ምን ማለት ነው አብራራ -----

፫+ እንዴት የመዳን ቀን አሁን ሊሆን ይችላል? -----

-(የሐዩ+፩፩)

፬+ ሰው ለመዳን ምን ብሎ ማመን አለበት። በዝርዝር አስቀምጥ -----

፭+ በየሐዩ+፲፮ መሠረት የእግዚአብሔር ፈቃድ ምንድን ነው? -----

፮+ በእርሱ የሚያምን ----- በማያምን ግን -

በላላመነ

ተፈርዶበታል (የሐዩ+፲፮)

፯+ የእግዚአብሔር ፍቅር የተገለጠበት ኃይል ቃል የቱ ነው? -----

(፫+፲፮)

፰+ በገላ ፪+፲፮ መሠረት ሰው የሚጸድቅበት መንገድ በ -----

በማመን ነው።

፱+ ጽድቅን ሳይከተሉ የዋሩት አሕዛብ ጽድቅን ያገኙት በምን ነው? -----

(ሮሜ

፱+፱ - ፱፫)

፲ እስራኤላውያን ጽድቅን ያገኙት በምን ምክንያት ይመስላል? -----

(ሮሜ፱+፱-

፱፫)

፲፩ በሮሜ ፲+፫ መሠረት ለእግዚአብሔር ጽድቅ ያልተገዙበት ምክንያት ምንድን ነው

፲፪ ለሚያምኑ ሁሉ ----- ዘንድ -----

----- የሕግ ፍጻሜ ነው። (ሮሜ፲+፱)

፲፫ አብርሃም ----- ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት። (ሮሜ ፱+፫)

፲፬ ለአብርሃምና ለዘሩ የተሰጠውን የተስፋ ቃል ለመውረስ

ሀ/ በሕግ ለ/ በመገረዝ ሐ/ በእምነት መ/ ሁሉም

፲፭ በሕግ ጽድቅን እንወርሳለን የሚሉ ሁሉ

ሀ/ እምነትን ከንቱ ያደርጉታል ሐ/ አሥሩ ማዕረግ የደረሱ ናቸው

ለ/ የተስፋውንም ቃል የሻሩ ናቸው መ/ ሀ ና ለ

፲፮ እንደ ሮሜ ፱+፲፮ መሠረት አብርሃም እግዚአብሔርን ያመነበት መግለጫው

ምንድን ነበር?

ሀ. -----

ሰ. _____

፲፮ የአብርሃም እምነት የተባለበትን ምክንያት ግለጽ (ቁ. ፲፱-፳፩)

፩፲፥ ለአብርሃም የተቆጠረለት እምነት ለእኛም ደግሞ ይቆጠርልን ዘንድ ሆኗል ለመሆኑ ምን ስናደርግ ነው ይህ ጽድቅ የሚቆጠርልን? (ቁ.፳፫-፳፭) _____

ምዕራፍ ስድስት

የደኅንነት በረከት (በረከተ ድኒን)

የምንባብ ክፍል:- የሐ 6+35-40

ኤፌ1+3

ጀኖ ቆሮ ፭+፲፯

ሮሜ ፭+፱

የትምህርቱ ዓላማ:- በክርስቶስ የማዳን ሥራ በማመን የዘላለም ሕይወት ያገኙ ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር በጎ ፈቃድ የተቆጠረላቸውን መለኮታዊ ጸጋ እንዲረዱ ለማድረግ ነው።

ሞታችንን በሞቱ አለመታዘዛችንን በመታዘዙ ካጠፋልን በኋላ እግዚአብሔር አባታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ባደረገው ሥራ ብቻ መዳናችንን መጽደቃችንንና መክበራችንን አወጀልን።

በዚህ በጌታችን ሥራ ይህን ብቻ ሳይሆን አስቀድመው በባሕርያችን ያልነበሩ ባሕርያት ይቆጠሩልን ዘንድ በጎ ፈቃዱ ሆነ።

ጥቂቶችም:-

፩፥ ሀብተ ወልድና /የልጅነት ሀብት ወይም ሥልጣን ማግኘት

(የሐ፩+፲፪ ፣፩ኛየሐ፫+፩-፫ ፣ገላ፱+፮-፯)

ይህን ሥልጣን የሰው ልጅ በወርቅም በብርም በምንም ነገር ሊገዛው /ሊያገኘው/ አይችልም እንኳን በየሰማይና የምድር አምላክ ልጅ መባል የምድራዊ ባለሥልጣናት ልጅ መሆን እንኳ በምድር እጅግ ያስከብራል። በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ለሚያምን ሰው መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል።

« ... ወደገዛ ወገኖቹ መጣ የገዛ ወገኖቹም አልተቀበሉትም ለተቀበሉት ሁሉ ግን በስሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው» /ዮሐ፩፥፲፪/ እንግዲህ በማመን የልጅነት ሥልጣንን አገኘን። ልጅ ስለሆንን ደግሞ እንዲህ ተባልን «ልጆችም ስለሆናችሁ እግዚአብሔር አባ አባት ብሎ የሚጮህ የልጁን መንፈስ በልባችሁ ውስጥ ላከ። ስለዚህ ከእንግዲህ ወዲህ ልጅ ነህ እንጂ ባሪያ አይደለህም ልጅም ከሆንህ ደግሞ በክርስቶስ የእግዚአብሔር ወራሽ ነህ» /ገላ፬፥፮-፯/

ልጅ አባቱን በሚጠራበት አጠራር ያስታውቃልና የእግዚአብሔር ልጆች ለመሆናችን ምልክት የእግዚአብሔር መንፈስ እግዚአብሔር አባ አባት ብለን እንድንጠራ ይህን ቃል በከንፈራችን ላይ አስቀመጠ። /ሮሜ፩፥፲፮/ የእግዚአብሔር መንፈስ ካላቀበለን በራሳችን እግዚአብሔር «አባባ» ብሎ መጥራት እንዴት ይሆንልናል? መንፈስ ቅዱስ ግን ለምናምን ሁሉ ልጆች እንደሆንን ከውስጠኛው መንፈሳችን ጋር እየመሠከረ በውስጣችን ያለውን የፍርሃት መንፈስ አውጥቶ የልጅነት መንፈስ ይሰጠናል።

እግዚአብሔር ንጉሥ እንደሆነ ልጆቹ ደግሞ የንጉሥ ልጆች ናቸው ልጅ ደግሞ የአባቱ በሆነው ነገር ሁሉ ላይ ሥልጣን አለው። ወራሽም ጭምር ነው ለዚህ ነው «ልጆች ከሆነን ወራሾች ደግሞ ነን ማለት የእግዚአብሔር ወራሾች ነን» የተባለው /ሮሜ፩፥፲፮/ ስለዚህም የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን በመጠራት እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ታላቅ ፍቅር እናያለን። /ጴሮሐ፫፥፩/

የሊቃውንት ቤተክርስቲያን ምሥክርነት

- ወእምከመሰ ውሉድ አንትሙ ናሁ ፈነወ እግዚአብሔር መንፈስ ወልዱ ውስተ ልብክሙ
- o የእግዚአብሔር ልጆች እንደሆናችሁ የሚያሳውቅ የሚያስረዳ እግዚአብሔር የልጁ ሕይወት የሚሆን መንፈስ ቅዱስን በልቡናችሁ አሳድሮታል
- ወትጼውዑ ወትብሉ አባ ወአቡየ

- o አባ ወአቡየ ብላችሁ የምትለምኑት
- እንከሰኤ ውሉድ አንትሙ
- o እንኪያስ ልጆች ናችሁ
- ወኢኮንክሙ አግብርተ
- o ባሮች አትባሉም

(የቅዱስ ጳውሎስ መልእክታት ንባብና ትርጓሜ)

፪ ሥርየት ኃጢአት /የኃጢአት ሥርየት/ ማግኘት

(፩ኛ ዮሐ 1፥፯-፱ ፤ ሮሜ ፫፥፳፭)

ይህ በኃጢአት ምክንያት ለደከመች ለገበጠች ነፍስ ሁሉ ትልቅ የደንከት ትርፍ ነው እግዚአብሔር ልጁን መድኃኒታችንን በማመን ወደ እርሱ የሚመጡትን የኃጢአት ሥርየት ይዞ ይጠብቃቸዋል። ክርስቶስንም ደግሞ «በእምነት የሚገኝ በደሙም የሆነ ማስተሥረድ አድርጎ አቆመው» /ሮሜ ፫፥፳፭/

ደም ሳይፈስ ሥርየት የለምና ለብዙዎች የኃጢአት ይቅርታ የፈሰሰው የክርስቶስ ደም በእርሱ የሚያምኑትን ሰዎች ኃጢአታቸውን ሁሉ የማግኘት ኃይል አለው።/፩ኛዮሐ፩፥፯/ ኃጢአትን በመሥራቱ ሰው ከእግዚአብሔር ቁጣ በታች ወድቆ ነበር ሆኖም በክርስቶስ ሊያምንና በደሙ የኃጢአት ሥርየት ሊያገኝ በደሙ ከቁጣው ይሰወራል።/ይሸሸጋል/ «ይልቁንም እንግዲህ አሁን በደሙ ከጸደቅን በእርሱ ከቁጣው እንድናለን ።/ሮሜ ፭፥፱/

፫ አዲስ ፍጥረት መሆን

/፩ኛ ቆሮ ፭፥፲፯፤ ቆላ ፲፥፱-፲/

ማንም በክርስቶስ ቢሆን አዲስ ፍጥረት ነው እሮጌው ነገር አልፏል ሁሉም አዲስ ሆኗል።፪ኛ ቆሮ ፭፥፲፯/ እሮጌው ኃጢአታዊ /አዳማዊ/ ሕይወት

እንዲጸድቅ ከኩነኔ /ከነበረበት ፍርድ/ ነፃ አወጣው። ለዚህ ነው እንግዲህ በክርስቶስ ኢየሱስ ላሉት አሁን ኩነኔ የለባቸውም ። የተባለው /ሮሜ ፳፥፩ ኤፌ ፪፥፲፰/ ሰው በማመን ከትልቁና ከመጨረሻው ፍርድ ያመልጣል። የማያምኑ ግን ከዚህ ፍርድ ሊያመልጡ አይችሉም «በርሱ የሚያምን አይፈረድበትም በማያምን ግን በአንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ስላላመነ አሁን ተፈርዶበታል»/ዮሐ ፫፥፲፰/ በማለት የእግዚአብሔር ቃል የማያምኑትን ዛሬም ከፍርድ በታች እንደሆኑ ያስረዳል ።

፫ ከሕግ ርግማን

ባለመታዘዙ ጠንቅ ሰው ከሕግ በታች ነበር «አፍም ሁሉ ይዘጋ ዘንድ ዓለምም ሁሉ ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች ይሆን ዘንድ ሕግ የሚናገው ሁሉ ከሕግ በታች ላሉት እንዲናገር እናውቃለን»/ሮሜ ፫፥፲፱/ ክርስቶስ ደግሞ በሞቱ ለምናምን ሁሉ በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንን በትዕዛዛት የተጻፈውን የዕዳ ጽሕፈት ደመሰሰ በአዋጅ የተነገሩትን የትዕዛዛትን ሕግ ሽሮ የጥል ግድግዳውን አፈረሰልን ። «በእንጨት የሚሰቀል የተረገመ ነው ተብሎ ተጽፏልና ክርስቶስ ርግማን ሆኖ ከሕግ ርግማን ዋጀን /ገዛን/» /ቄላ፪፥፲፱፤ ኤፌ፪፥፲፱፤ ገላ፫፥፲፫/

ስለዚህ ክርስቲያን በማመን ነጻ የወጣው

✦ ከጨለማው ሥራ /አገዛዝ /

✦ ከኩነኔ

✦ ከሕግ እርግማን ሁሉ ነው ማለት ነው።

የሙከራ ጥያቄዎች

፩፥ ሰው አምኖ ከመዳኑ የተነሣ እግዚአብሔር በጸጋው ያደረገለት ነገሮች የትኞቹ ናቸው ?-----

፪፥ «አዲስ ፍጥረት» ማለት ምን ማለት ነው ? እንዴት መሆን ይቻላል ?—

፫፥ ከሕግ እርግማን ተዋጅተሃል እንዴት ? አብራራ -----

፬፥ ከእግዚአብሔር ቁጣ መዳን እንዴት ተቻለ ?-----

፭፥ በ፩ኛ ጴጥ፪፥፱ መሠረት ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃን የወጣንበት ምክንያት ምን ነበር ? -----

፮፥ ከጨለማ ወደ ብርሃኑ የወጡ ሁሉ

ናቸው ተብሏል ። /፩ኛ ጴጥ

፪፥፱/

ምዕራፍ ሰባት መንፈሳዊ እድገት

የምንባብ ክፍል ገላ ፳+፩

ኤፌ ፳+፳-፲፬

የትምህርቱ ዓላማ፡- በክርስቶስ የሚያምን ሰው ሊያደርገው ወይም ሊፈጽመው ያለው ምን እንደ ሆነና እግዚአብሔርም ለእርሱ ያዘጋጀለትን መብት /ሥራ/ እንዲያውቅ ለማድረግ ነው።

እንደ ሰው በክርስቶስ ሊያምን በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያለው የክርስቶስ ደቀ-መዝሙር (ተከታይ) ይሆናል። አዲስ ተፈጥሮ ይኖረዋል ወይም በክርስቶስ ጸድቅ ሆኖ ይቆጠራል። /ሮሜ ፫+፳፮/ ። የእግዚአብሔርም ልጅ ተብሎ ይጠራል። /ዮሐ፩+፳፪፣፩ኛዮሐ፲+፩/ ። ስለሆነም ያለፈ ታሪኩን በመርሳት በክርስቶስ በተሰጠው አዲስ ሕይወት ይኖር ዘንድ ይጠበቅበታል። አሁን፡-

- እግዚአብሔርን አባት ብሎ ሊጠራ ሥልጣን አለው።
- ከእግዚአብሔርም መልእክት ሊቀበል የሚችል ይሆናል።
- ስለ እግዚአብሔርም በእርግጥ ሊናገር ወይም ሊመሰክር የሚችል ይሆናል።
- ከእግዚአብሔር ባገኘው ጸጋ ተደግፎ ላላመነትና በአካባቢው ለሚገኙ የበጎ ነገር ሁሉ ምሳሌ ሊሆን ይገባዋል ይችላልም

ከዚህም የተነሣ ክርስቲያን የሚያደርጋቸው ነገሮች

፩ ጸሎት ማድረግ ይችላል

(ማቴ ፯+፯-፲፫)

ብዙ ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ጸሎትን እናደርጋለን ይላሉ። እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ገለጸ መሠረት «እግዚአብሔርን እንደአባት ጠርተው መጸለይ የሚችሉት

«በክርስቶስ በማመን ዳግመኛ የተወለዱና የእግዚአብሔር ልጆች» ተብለው የተጠሩ ምዕመናን ብቻ ናቸው።

ጸሎት ፈቃድን ሐሳብን ለእግዚአብሔር የምንናገርበት እንዲሁም እግዚአብሔር ለልጆቹ ሊላቸው ያሰበውን መልእክት የምንቀበልበት ዋነኛ መሣሪያ ነው።

ሀ/ እንዴት እንጸልይ?

፩+ በመንፈስ ቅዱስ፡- ሮሜ ፰+፳፮ እኛ እንዴት እንኳ እንደሚፀለይ ስለማናውቅ መንፈስ ቅዱስ ድካማችንን አግዞ እንድንፀልይ ይረዳናል።

፪+ ለሰዎች ይቅርታን በማድረግ እንጸልይ

(ማር ፲፩+፳፭-፳፮)

«የበደለንን ይቅር እንደምንል በደላችንን ይቅር በለን» ማቴ ፯+፲፫ » ወንድምህ አንዳች በአንተ ላይ እንዳለው ብታስብ መባህን (ስጦታህን) ትተህ ሂድ አስቀድመህ ከወንድምህ ጋር ታረቅ በኋላ መጥተህ መባህን አቅርብ » ማቴ ፭+፳፫-፳፮ በተጨማሪ ጥቅሶች (ማቴ ፯+፱-፮)

፫ በእምነት እንጸልይ (ያዕ ፩+፮)

«ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማለኝ አይቻልም» (ዕብ ፲፩+፮)
«ማንም ጥበብ ቢጎድለው ሳይነቅፍ በልግስና ለሁሉ የሚሰጠውን እግዚአብሔርን ይለምን እርሱ ይሰጠዋል ነገር ግን በምንም ሳይጠራጠር በእምነት ይለምን»

«እምናችሁም በጸሎት የምትለምኑትን ሁሉ ትቀበላላችሁ» (ማቴ፳፩+፳፪)

፬ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የሆነ ጸሎት እንጸልይ (፩ዮሐ፭+፲፱)

«እንደፈቃዱ አንዳች ብንለምን ይሰማናል » (፩ዮሐ፭+፩፱)

፭ በክርስቶስና በቃሉ በመኖር እንጸልይ

«በእኔ ብትኖሩ ቃሎቼም በእናንተ ቢኖሩ የምትወዱትን ሁሉ ለምኑ ይሆንላችሁማል» (ዮሐ፲፭+፯)

፮ ትዕዛዛቱን በመጠበቅ እንጸልይ

«ትዕዛዙን የምንጠብቅና በፊቱ ደስ የሚያሰኘውን የምናደርግ ስለሆነን የምንለምነውን ሁሉ ከእርሱ እናገኛለን» (፩ኛ ዮሐንስ ፩፥፩) እንዲሁም ስንጸልይ ለእግዚአብሔር ክብር መጸለይ ይገባናል።

ለ/ ወደ ማን እንጸልይ ?

ወደ እግዚአብሔር (መዝ ፻፮(፻፮)፥፮ መዝ ፺፥፲፭)

«ሥጋ ሁሉ (የሰው ልጅ) ጸሎትን ወደምትሰማ ወደ አንተ ይመጣል» (መዝ ፳፬፥፪)

«አቤቱ ጸሎቱን ሰማኝ ጩኸቴም ወደ አንተ ይድረስ» (መዝ ፻፩፥፩/

«አንተ ግን ስትጸልይ ወደ አልፍኝህ ግባ መዝጊያህንም ዘግተህ በሰውር ላለው አባትህ (እግዚአብሔር) ጸልይ በሰውር የሚያይ አባትህ (እግዚአብሔር) በግልጽ ይከፍልሃል» (ማቴ፯፥፮)

«ጴጥሮስም በወህኒ ይጠበቅ ነበር ነገር ግን በቤተ ክርስቲያን ስለ እርሱ (ስለጴጥሮስ) ወደ እግዚአብሔር ጸሎት አጥብቆ ይደረግ ነበር» (ዮሐዋ ፲፪፥፭)

ሐ/ በማን ስም እንጸልይ ?

በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም (ዮሐ ፲፬፥፲፫ ፣ ዮሐ ፲፮፥፳፬)

«አብ ስለወልድ እንዲከበር በስሜ የምትለምኑትን ሁሉ አደርገዋለሁ ማናቸውም ነገር በስሜ ብትለምኑ እኔ አደርገዋለሁ » (ዮሐ ፲፬፥፲፫)

«እግዚአብሔር አብን በእርሱ አያመሰግናችሁ በቃል ቢሆን ወይም በሥራ የምታደርጉትን ሁሉ በጌታ በኢየሱስ ስም አድርጉት» (ቄላ ፫፥፲፮)

«ኦ አብ በአንተ ኢየሱስ ርድክነ ትርጉም አብ ሆይ ስለ ኢየሱስ ብለህ ማረን» (ሰዓታት)

«ነአኩተክ እግዚአ በፍቁር ወልድክ እግዚአነ ኢየሱስ»

«አቤቱ በተወደደ ልጅህ በጌታችን በኢየሱስ እናመሰግናለን» (ቅዱሴ ሐዋርያት)

መ/ መቼ እንጸልይ ?

፩፥ ዘወትር ሳንታክት /በትጋት/ /ሉቃ ፲፰፥፩/ ማር ፲፫፥፴፫.፴፮

«እግዚአብሔር እንኪያስ ቀንና ሌሊት ወደ እርሱ ለሚመሁ ለሚታገላቸውም ምርጦቹ አይፈርድላቸውምን? (ሉቃ ፲፰፥፯፣ ሉቃ ፲፩፥፭ ፣ ጳጳ፥፴፩

ሁል ጊዜ /ሰናቋርጥ / ፩ተሰ ፭፥፲፮-፲፰

«ስትጸልዩ ሁል ጊዜ ትጉ» (ሉቃ ፳፩፥፴፮)

«ሳታቋርጡ ጸልዩ» (፩ኛ ተሰ ፭፥፲፰)

ሠ. የት እንጸልይ ?

፩. በቤተ-ክርስቲያን (በጸሎት ቤት) /ዮሐዋ ፫፥፩ /

፪. በየትኛውም ሥፍራ /ዮሐዋ ፮፥፲፫/

፫. በግል ቤት /በአልፍኝ/ /ማቴ ፮፥፮ ፣ ዳን፯፥፲/

ብዙ ሰዎች ለየሃይማኖታቸው ነው የሚሉት በተለያዩ ርዕሶች ይዘቶች የተጻፉ መጻሕፍት አሏቸው። ክርስቲያኖች ለሕይወታቸው መመሪያ ይሆን ዘንድ የተሰጠን «መጽሐፍ ቅዱስ» ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል የሆነ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ቅዱሳን ሰዎች (እግዚአብሔር ለዚሁ ሥራ የጠራቸው) የጻፉት ሕያው የሆነ ቃል ነው። /፪ጴጥ ፩፥፳-፳፩/ በክርስቶስ በእምነት ከእግዚአብሔር የተወለደ ክርስቶስን በሕይወቱ ዘመን ሁሉ መጽሐፍ ቅዱስን ማንበብ ቃል እግዚአብሔርን ማጥናት ተገቢው ነው።

የእግዚአብሔር ቃል እንደ ዕቃ ጦር የተጠራ የሰይጣንን ሽንገላ የሚቋቋምበት መንፈሳዊ ሰይፋ ነው /ኤፌ ፮፥፲-፲፮/ «የእግዚአብሔር ቃል በሙላት ይነርባችሁ» ቆላ ፫፥፲፮ «የሚወደኝ ቃሌን ይጠብቃል» «ነገሩ

እንደዚህ ይሆንን ብለው ዕለት ዕለት መጻሕፍትን እየመረመሩ ቃሉን በሙሉ ፈቃድ ተቀበሉ» (የሐዋ ፲፮፥፲፩/

ሀ/ መጽሐፍ ቅዱስን ማንበብ ይገባል

፩+ እግዚአብሔር እንዲያስተምረን በመጸለይ እንጀምር

፪+ ቃሉን በመደጋገም እናንብብ

፫+ የምንባቡን ጥቅል ሐሳብ ለመረዳት እንሞክር

፬+ ምንባቡን በመከፋፈል እንረዳው

ለግንዛቤ የሚረዱ የመረጃ ጥያቄዎች

፩+ መልእክቱ ስለእግዚአብሔር አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ምን ይላል ?

፪+ በተለይ ስለክርስቶስ ምን ይናገራል?

፫+ በምንባቡ ላይ ያለው የሰው የቦታ የሁኔታዎች ታሪክ ከሆነ

ሀ/ የባለታሪኩ ሰው ቦታ ወዚህ ማንነት ማወቅ

ለ/ የባለታሪኩ ገጽታ (የተገለጠበት ሁኔታ በጭሩ ወይም በመጥፎ ምሳሌ ማወቅ

፬+ በምንባቡ እግዚአብሔር ሊያስተላልፍ የፈለገው መልእክት ምንድን ነው?

፭+ መልእክቱ ለእኔ የሚያስተላልፈውስ ምንድን ነው?

፮+ ከእኔ የሚጠበቀው ምንድን ነው ? በማለት ጥናትን ማካሄድ ይቻላል።

ሁል ጊዜ ልባችንን የነካውን የእግዚአብሔር ቃል በማስታወሻ በመያዝ በቃልም በማጥናት መለማመድ ለሕይወት ዕድገት ይጠቅማሉ።

መንፈሳዊ ንብረት ማድረግ ይቻላል

ክርስትያኖች እንደነሱ በክርስቶስ በማመን ዳግመኛ ከተወለዱ ምዕመናን ጋር ንብረት በማድረግ አባታቸው እግዚአብሔርን ማምለክ መተናነጽ ለምስክርነት መውጣት በቤተክርስቲያን ንብረትም ለእግዚአብሔር ሥራ ጉልበታቸውን ዕውቀታቸውን ሀብታቸውን በመስጠት እግዚአብሔርን

ሊያገለግሉ ይገባቸዋል። በቤተክርስቲያን ንብረት የእግዚአብሔርን ጸጋ መካፈል የቻላልና ማቴ ፲፰፥፲፱-፳ መዝገብ ፲፱፫፥፩-፫/

የሙከራ ጥያቄዎች

፩+ ሰው የእግዚአብሔር ልጅ የመሆንን ስልጣን እንዴት ያገኛል? ማስረጃ ስጥ

፪+ መጽሐፍ ቅዱስ ለኛ «ድፍረት» ብሎ የሚያስቀምጠው ነገር ምንድን ነው ? ፩ የሐጅ፥፲፱-፲፭ _____

፫+ ጸሎት መጸለይ የቻልነው እንዴት ነው? /ሮሜ ፰፥፳፮/ _____

፬+ ጸሎታችን ጋይል የሚኖረው እንዴት ስንጸልይ ነው? _____

፭+ የጸሎት ብቸኛው አድራሻው ወዴት ነው? _____

፮+ በክርስቶስ ስም ለምን እንጸልያለን ? _____

፯+ የእግዚአብሔር ቃል በኛ ውስጥ በ_____ እንዲኖርብን ታዘናል ማስረጃ _____

፰+ ክርስቲያኖች በንብረት መሆናቸው ጥቅሙ ምንድን ነው ? መዝ ፲፱፫ ፲፱፫፥፩ _____

የሚከተሉትን ጥያቄዎች በጥንቃቄ ከተመለከትህ በኋላ
በዚህ ትምህርት መጽሐፍ ከተሰጠው ማብራሪያና
በመጽሐፉ ከተገለጠው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል
ተስማሚውን መልስ ስጥ

፩+ ሰውን ከሌሎች ፍጥረታት ልዩና ክቡር ያደረገው ምንድን ነው ?

፪+ በዘፍ ፩ና ፪ መሠረት የፍጥረትን ታሪክ በአጭርና በቅደም ተከተል
አስቀምጥ ?

፫+ በፍጥረት ታሪክ ውስጥ ስለ እግዚአብሔር ምን ትረዳለህ ?

፬+ በገነት መካከል የተተከሉ ሁለቱ ዛፎች ሥምና ባሕርይ ምን ይመስላል ?

፭+ ኃጢአት ኃጢአትነቱ የታወቀው በምንድን ነው ? (በትምህርቱ መሠረት)

፮+ ኃጢአት ምንድን ነው ? በአጭሩ ግለጥ _____

፯+ የሰው ሁሉ ኃጢአተኛ መሆን (በኃጢአት ዘር መበከል) ምክንያቱ በገቢር
ኃጢአት ነው ::

እውነት _____ ሐሰት _____

፰+ በኃጢአት ምክንያት በሰውና በፍጥረት ላይ የሆነውን ግለጥ ?

በሰው	በፍጥረት ላይ
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

፱/ የሕጉ መሰጠት መሠረታዊ ዓላማዎች ምንና ምን ነበሩ ?

፲/ ሰው ሥጋን የለበሰ ሁሉ የህግን ሥራ ሠርቶ በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ
መሆን ይችላል

እውነት _____ ሐሰት _____

፲፩/ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ስንል ምን ማለታችን ነው? -----

፲፪/ በክርስቶስ ሊቀ ካህናትነት እና በብሉይ ኪዳን ሊቀ ካህናት መካከል ያለውን

ልዩነት አሥረዳ

የብሉይ ኪዳን

የአዲስ ኪዳን

፲፫/ ለክርስቶስ ክህነት የሚስማማውን ምረጥ

ሀ. በየዓመቱ ይለዋወጣል

ለ. ለጋጢታችን መሥዋዕትን በየዕለቱ ይቀበላል

ሐ. በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ሁሉ ያድናል

መ. ሀ ና ለ

፲፬/ ክርስቶስ በሞቱ ሞታችንን አጠፋ በትንሣኤው ደግሞ መጽደቃችንን አወጀ።

እውነት ----- ሐሰት -----

፲፭/ የክርስቶስ በሥጋ መገለጥ ባህርያችንን ባህርይ አድርጎ ሊቀ ካህናት (አስታራቂ) ሊሆንን ነው።

እውነት ----- ሐሰት -----

፲፮/ ደኅንነት የእግዚአብሔር ሥጦታ ቢሆንም ሥራን በመሥራት ሕግን በመጠበቅ የጎደለውን መሙላት ይቻላል

እውነት ----- ሐሰት -----

፲፯/ ደኅንነትን ለማግኘት የሚያስፈልገው ምንድን ነው ?

ሀ. እምነት

ለ. መልካም ምግባር

ሐ. ሕግጋትን መጠበቅ

መ. ጋጢአትን ላለመሥራት መሞከር

፲፰/ እግዚአብሔር ሰውን ሁሉ ለማጽደቅ የወሰነው በክርስቶስ ለማያምኑ ነው።

እውነት ----- ሐሰት -----

፲፱/ ለአብርሃምና ለዘሩ የተሰጠውን የተስፋ ቃል መውረስ የሚቻለው

ሀ. በሕግ

ለ. በመገረዝ

ሐ. አሥሩ ማዕረጋት መድረስ

መ. ሀ ና ለ

ሠ. በእምነት

፳/ አብርሃም የተቆጠረለት እምነት ለእኛም ደግሞ ይቆጠርልን ዘንድ ሆኗል ፡ ለመሆኑ ምን ስናደርግ ነው ይህ ጽድቅ የሚቆጠርልን ?

፳፩/ ለሚያምኑ ሁሉ ----- ዘንድ ----- የሕግ ፍጻሜ ነው /ሮሜ ፲፥፱/

፳፪/ በሮሜ ፲፥፫ መሠረት ለእግዚአብሔር ጽድቅ ያልተገዙበት ምክንያት ምንድን ነው ? -----

ጽፎ/ «አዲስ ፍጥረት» ማለት ምን ማለት ነው ? እንዴት መሆን ይቻላል ? -

ጽፎ/ ጸሎት ምንድን ነው ? የተረዳኸውን በዝርዝር አስረዳ -----

ጽፎ/ በአብ ዘንድ የሚሰማው ጸሎት ምን ዓይነት ነው ? በዝርዝር ግለጥ -----

የሚቀጥለውን ትምህርት ለመከታተል
ከሣቴ ብርሃን ስበከተ ወንጌል ዘኢትዮጵያ
ትምህርትና ሥልጠና ዋና መምሪያ
የመ.ሣ.ቁ 110609
አዲስ አበባ - ኢትዮጵያ ብለው ይጻፉልን

ማሳሰቢያ:- ይህ ትምህርት በከሣቴ የተዘጋጀ በመሆኑ ማንበብና መጻፍ
ለማይችሉ ወገኖቻችን በመስማት ማስተላለፍ እንዲቻል
ለምትፈልጉ ሁሉ የካሜቲንና የመላኪያ ዋጋውን ብር 6
(ሰድስት ብር) በመክፈል ከዋናው ቢሮና በየቅርንጫፍ
ማስተባበሪያዎቻችን ልታገኙ ትችላላችሁ።